

IMD JAARBERICHT 2008

INSTELLING MORELE
DIENSTVERLENING
OOST-VLAANDEREN
GENT 14 APRIL 2009

www.uvv.be

Centrum
IMD
Dienstverlening
Oost-Vlaanderen

OVERNAME VAN GEGEVENS IS TOEGELATEN MET BRONVERMELDING.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:
RAOUL VAN MOL, LIEVESTRAAT 11, 9000 GENT
VOORZITTER INSTELLING MORELE DIENSTVERLENING OOST-VLAANDEREN

REDACTIE: LEO PONTEUR - LAY-OUT: CLAUDINE DE PAUW, GRAFISCH ONTWERPER

BEGROTINGSREKENING EN BALANS: JACQUES LAGROU, BOEKHOUDER
PROVINCIAAL CENTRUM MORELE DIENSTVERLENING, SINT-ANTONIUSKAAI 2, 9000 GENT
TEL. 09/233.52.26 - FAX 09/233.74.65 - CMD.GENT@UVV.BE

REFERTE DOCUMENT: 090413JAARBERICHT2008.DOC OF IN PDF
DE INSTELLING MAAKT INTEGRAAL DEEL UIT VAN DE UNIE VRIJZINNIGE VERENIGINGEN VZW
BRAND WHITLOCKLAAN 87, 1200 SINT-LAMBRECHTS-WOLUWE
TEL. 02/735.81.92 – WWW.UVV.BE

inhoud

JAARBERICHT 2008

1. Voorwoord	7
2. Kerncijfers & Grafieken 2008	9
3. Morele Dienstverlening in Oost-Vlaanderen	14
4. Feesten Vrijzinnige Jeugd	38
5. Participatie vanuit de provincie	46
6. Staf en personeelsorganisatie	65
7. Bestuurswerking IMD Oost-Vlaanderen	71

JAARREKENING 2008

1. Begrotingsrekening	77
2. Balans	88
3. Resultaatrekening	90
4. Toelichting bij de rekeningen	92
5. Auditverklaring Q & A	97

Over de Instelling Morele Dienstverlening

Als instelling van publiek recht werd bij Wet van 21 juni 2002 (BS 22 oktober 2002) in elk van de provincies een Instelling voor Morele Dienstverlening (IMD) opgericht. Binnen het provinciale gebied handelt elke instelling autonoom. De provinciale overheid mag enkel advies geven over beslissingen die financiële gevolgen meebrengen voor de provincie. Om die reden zetelt de gouverneur of zijn vertegenwoordiger, als lid van rechtswege, in de Raad van Bestuur van de IMD.

Naast het toezicht van de Minister van Justitie en de Bestendige Deputatie is er de voogdijbevoegdheid van de Centraal Vrijzinnige Raad (CVR). De instelling vervult een brugfunctie tussen de structuren van privaat recht, meer bepaald tussen de Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw met haar lidorganisaties, en de provinciale overheden.

De IMD heeft als enig doel de materiële en financiële belangen te beheren van de Centra voor Morele Dienstverlening (CMD) die deel uitmaken van de niet-confessionele levenbeschouwelijke gemeenschappen. Artikel 25 van de bovenvermelde wet draagt de IMD op om *“aan de afgevaardigden, die niet-confessionele diensten verlenen en hun activiteiten binnen de gebiedsomschrijving van de instelling uitoefenen, te leveren wat ze nodig hebben voor de uitoefening van hun opdrachten.”*

Kerntaken Instelling Morele Dienstverlening

- Het financieren van een zo breed mogelijke morele dienstverlening zodat deze in staat is haar activiteiten, initiatieven en projecten te vervullen op het gebied van informatieverstrekking, uitdragen van het vrijzinnige gedachtegoed en levenshouding, vrijzinnige dienstverlening, vrijzinnige plechtigheden, morele opvang en bijstand, vorming en begeleiding van de afgevaardigden en van de vrijwilligers, en dit alles met behoorlijk resultaat;
- Het bezorgen, in stand houden en optimaliseren van de benodigde infrastructuur en passende accommodatie;
- Het bieden van de benodigde materiële voorzieningen met inbegrip van het ontwikkelen en vastleggen van expertise en kennis over morele knelpunten in onze samenleving en van methodieken om tegemoet te komen aan de vastgestelde noden.
- Het verantwoorden van de kostprijs van de morele dienstverlening door een transparante resultaatgerichte informatie.

Ontwerp Banner:
Gerbrich Reynaert

1. Voorwoord

VERANDERING, BEWEGING EN VERNIEUWING.

De Instelling Morele Dienstverlening Oost-Vlaanderen koos voor nieuwe horizons, letterlijk en figuurlijk. Het pand op de Coupure Rechts, werd op 1 september 2008 definitief verlaten wegens de opzeg van het huurcontract door de eigenaar. Wij waren dan ook verplicht om uit te kijken naar een nieuw onderkomen en vonden dit, na veel speurwerk, op de Sint-Antoniusskaai 2 te 9000 Gent. Het was geen gemakkelijke opgave om de nieuwe werkomgeving aan te passen aan onze werkomstandigheden en de specifieke vereisten van de dienst.

De mooie interieurs, de interessante locatie en de prachtige historische buurt maakten echter veel goed. Het gebouw aan de Lieveganck - nu St.-Antoniusskaai aan de Lieve - werd opgetrokken door "ene Norbert Gautier, coene coopman ende coene proprietaris van den herberg De Hutsepot" die hiervoor in 1758 een bouwaanvraag indiende. De straatnaam "St.-Antoniusskaai" komt van een aanpalend complex uit 1641 dat werd opgericht door de schutters (haakbussen) en kanonniërs van de St.-Antoniussgilde. Het pand is nu in het bezit van de familie Beaumont, die het als kantoorgebouw liet inrichten.

De verdere uitbouw van de Centra Morele Dienstverlening in Vlaanderen (zie bijlage), kreeg gestalte in december 2008 door de uiteindelijke goedkeuring vanwege de bestendige deputatie van Oost-Vlaanderen, voor de oprichting van een nieuw Centrum voor Morele Dienstverlening te Eeklo. Vanaf 2009 kunnen we dus definitief van start gaan in het hele Meetjesland met de verdere ontwikkeling van de georganiseerde vrijzinnigheid en met het adequater verzekeren van de morele dienstverlening.

Het is precies een deel van de wettelijke taak van de instelling om deze uitbouw materieel en financieel op zich te nemen en wel op verschillende fronten. De IMD moet enerzijds de georganiseerde vrijzinnigheid, dat zijn in de praktijk de plaatselijke vrijzinnige lidverenigingen en de vrijzinnige centra, de nodige middelen ter beschikking stellen om aan de uitbouw van de morele dienstverlening mee te werken. Anderzijds moet die financiële ondersteuning de eigenheid en de autonomie van Centra en lidverenigingen respecteren en stimuleren zodat de interne dynamiek van en het streven naar vernieuwing zich verder zet.

De IMD heeft ook de opdracht om landelijke projecten, die uitgaan van de Unie Vrijzinnige Verenigingen solidair te ondersteunen. Hiervoor moeten we werk maken van het opstellen van een gemeenschappelijke en oriënterende visie en het bepalen van strategische doelstellingen waarin elke regio zich kan terugvinden. Dit vereist vanzelfsprekend een goed uitgewerkt en performant landelijk communicatieplan, waarbij het horizontaal overleg tot functionele afspraken tussen alle partners op het veld leidt. Idealiter moet er dus werk worden gemaakt van de oprichting van een goed functionerend en efficiënt communicatienetwerk. De IMD Oost-Vlaanderen heeft hiertoe in 2008 zelf het startschot gegeven.

Om dit communicatienetwerk tussen de dienstverlenende centra, de vrijzinnige ontmoetingscentra en de vrijzinnige lidorganisaties te verzekeren, werd een intranetplatform opgericht waarop alle informatie uit en van de betrokken partners kan geplaatst en geraadpleegd worden. Deze actieve internetbibliotheek moet op termijn

een infodraaischijf worden voor alle gebruikers, vrijwilligers, professionelen en geïnteresseerden. Aan de verdere ontwikkeling van het platform zal in 2009 getimmerd worden door een sleutelgroep, samengesteld uit de afgevaardigden van de verschillende Oost-Vlaamse werkcontexten en mezelf.

In de toekomst toe zie ik de Instelling eveneens optreden als de coördinator en uitvoerder van landelijke projecten die op het niveau van de Unie Vrijzinnige Verenigingen conceptueel tot stand zijn gekomen en die getoetst werden aan de gemeenschappelijke strategische doelstellingen. Dit vergt nieuw denkwerk rond gezamenlijke vrijzinnige acties voor de langere termijn, waarbij rekening wordt gehouden met de regionale en lokale initiatieven en met de diversiteit van de vrijzinnige organisaties in het veld.

Ik zie de Instelling ook in de rol van Projectontwikkelaar. Vanuit onze basisopdracht de uitbouw en wat daarvoor nodig is degelijk te begroten en stapsgewijs te realiseren, is het logisch om een investeringspolitiek te voeren, gespreid over meerdere jaren. Een organische maar volgehouden groei in middelen en mensen past zowel in de gemeenschappelijke vrijzinnig-humanistische actie die niets wil bruuskeren, als dat zij ter dege rekening houdt met de beperktheid van de overheidsmiddelen.

Het hoeft geen betoog dat het Provinciaal Centrum voor Morele Dienstverlening als werk- en bestuurseenheid en de Centra als regionale en lokale steunpunten, samen een groot draagvlak bieden. Voor het geheel van de Oost-Vlaamse vrijzinnige gemeenschap stellen hun medewerkers gedreven en deskundig hun energie, kennis en ervaring ter beschikking. Zij veruitwendigen immers de bestuurlijke intenties die moeten herkend en erkend worden door het publiek. Zij maken het woord "dienstverlening" hard door een beleid te voeren van openheid, hulpvaardigheid en dienstbaarheid. De vrijzinnigheid moet zo steeds beter op de sociale kaart gezet worden en erkend en gewaardeerd als niet-confessionele dienstverlening. De rol van de moreel consulenten is cruciaal. Maar evenzeer zijn de talrijke vrijwilligers belangrijk omdat zij dagdagelijks in de weer zijn om het gemeenschappelijk ideaal van praktisch humanisme en van vrijzinnige hulpverlening waar te maken.

De instelling heeft tenslotte de taak om alle omgevingsfactoren te kennen van waaruit die hulpverlening optimaal kan functioneren. De instelling zal er alles aan doen om maximale kansen te bieden voor de verdere ontwikkeling, dit alles binnen de krijtlijnen van de wettelijk omschreven opdracht.

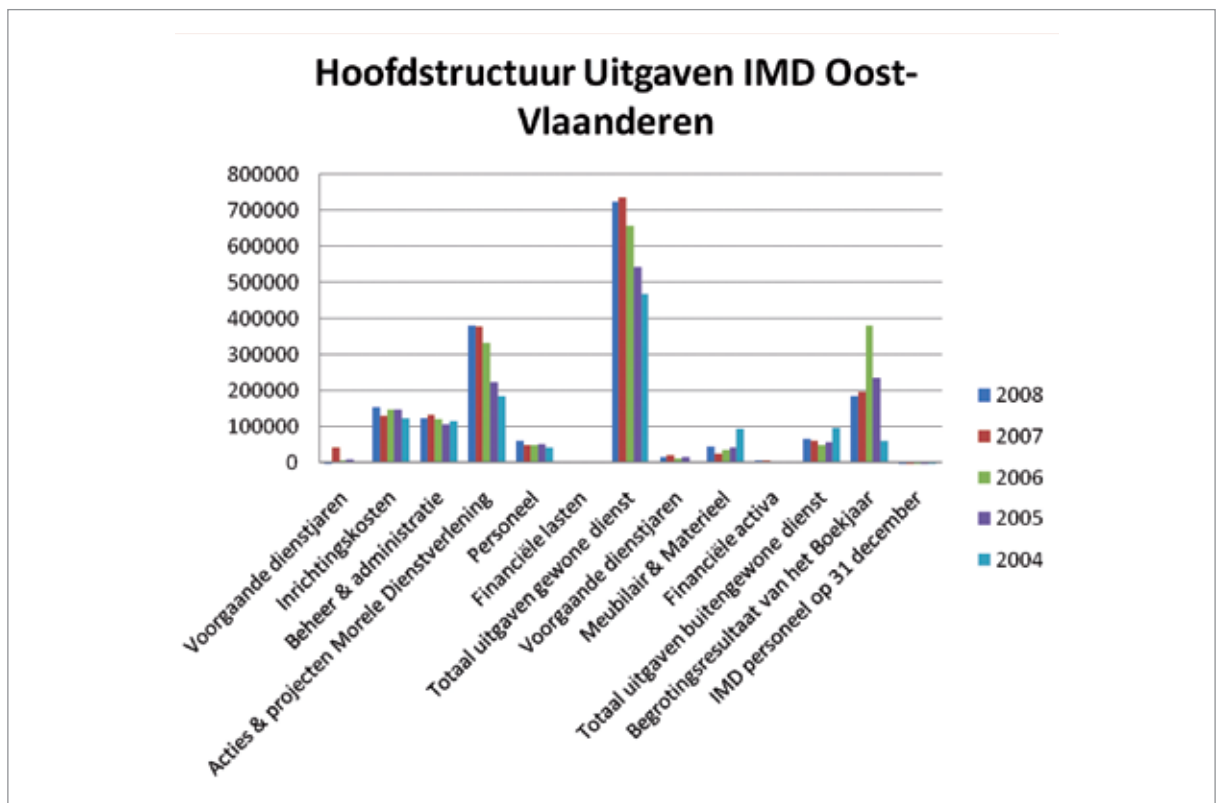
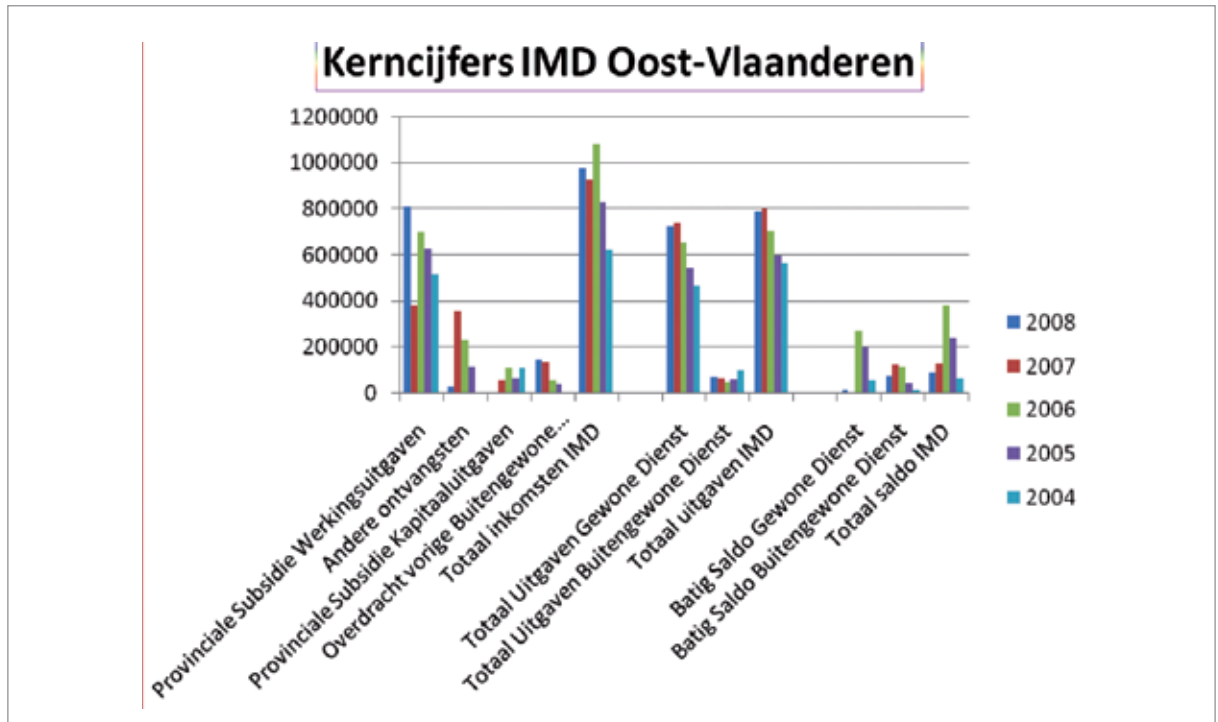
Samen kunnen we solidair en kordaat verder bouwen aan deze tempel van vrijzinnigheid.

Raoul Van Mol
Voorzitter IMD Oost-Vlaanderen

2. Kerncijfers 2008

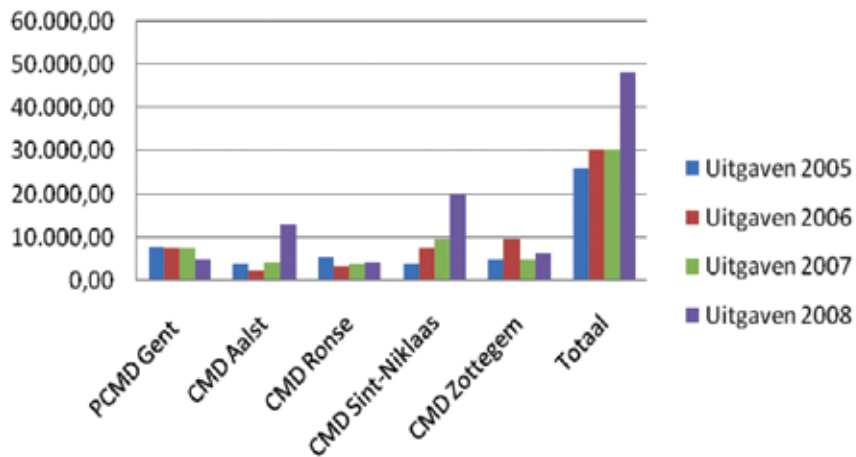
KERNCIJFERS BEGROTINGSREKENING	2008	2007	2006
1. Inkomsten			
Provinciale Subsidie Gewone Dienst (werkingsuitgaven)	808.909,08	383.167,18 (1)	696.653,08
Overdracht vorige dienstjaren, intresten, teruggaven	25.223,25	357.168,50	227.679,76
Provinciale Subsidie Buitengewone Dienst (kapitaaluitgaven)	0	53.213,82	107.814,57
Overdracht vorige dienstjaren Buitengewone Dienst	140.741,89	132.646,87	52.167,44
Totaal van de inkomsten IMD Oost-Vlaanderen	974.874,22	926.196,37	1.084.314,85
2. Uitgaven			
Totaal van de Uitgaven Gewone Dienst	722.439,31	737.970,13	655.100,89
Totaal van de Uitgaven Buitengewone Dienst (499)	67.667,81	61.118,80	47.331,61
Algemeen totaal van de uitgaven	790.107,12	799.088,93	702.432,50
3. Batig saldo			
Batig Saldo Gewone Dienst (inclusief overdracht vastleggingen)	111.693,02	2.365,55	269.231,95
Batig Saldo Buitengewone Dienst (idem)	73.074,08	124.741,89	112.650,40
4. Hoofdstructuur Uitgaven Gewone Dienst			
Voorgaande dienstjaren	1.000,00	41.780,28	7.061,90
Inrichtingskosten	153.540,37	130.633,12	146.777,64
Beheer en administratie	123.425,19	134.304,62	119.501,69
Acties & projecten Morele Dienstverlening	381.842,94	377.895,50	331.586,45
Personeel	60.004,87	48.987,21	47.246,25
Financiële lasten	2.625,94	4.369,40	2.926,96
Totale uitgaven gewone dienst	722.439	737.970,13	655.100,89
5. Hoofdstructuur Uitgaven Buitengewone Dienst			
Voorgaande dienstjaren	14.473,91	19.641,96	11.699,05
Meubilair en Materieel	45.693,90	34.476,84	35.632,56
Financiële activa	7.500,00	7.000,00	
Totale uitgaven buitengewone dienst	67.667,81	61.118,80	47.331,61
6. Andere gegevens			
Begrotingsresultaat van het Boekjaar (beschikbaar overschot)	184.767,10	127.107,44	381.882,35
IMD personeel in dienst op 31 december	1	1	1

1 Voor 2007 bedroeg oorspronkelijk het begrotingskrediet 683.166,68 euro. In december 2007 werd 299.999,50 euro teruggestort naar de Provincie Oost-Vlaanderen.

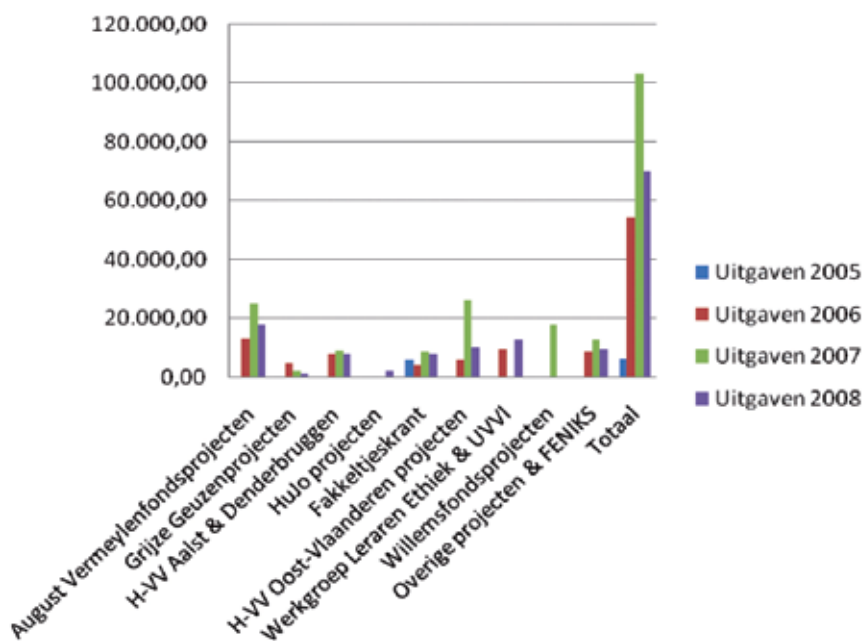

Vergelijkend Overzicht 6 tabellen met de cijfergegevens van "rekening 61529: Andere Communicatiekosten" voor de jaren 2005, 2006, 2007 en 2008 (zie ook blz 95 & 96)

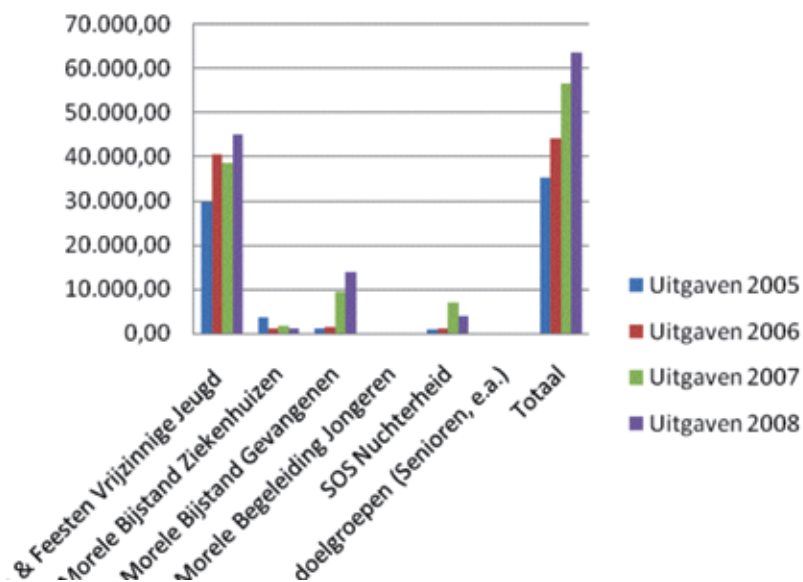
1. Jaaractieplannen Centra

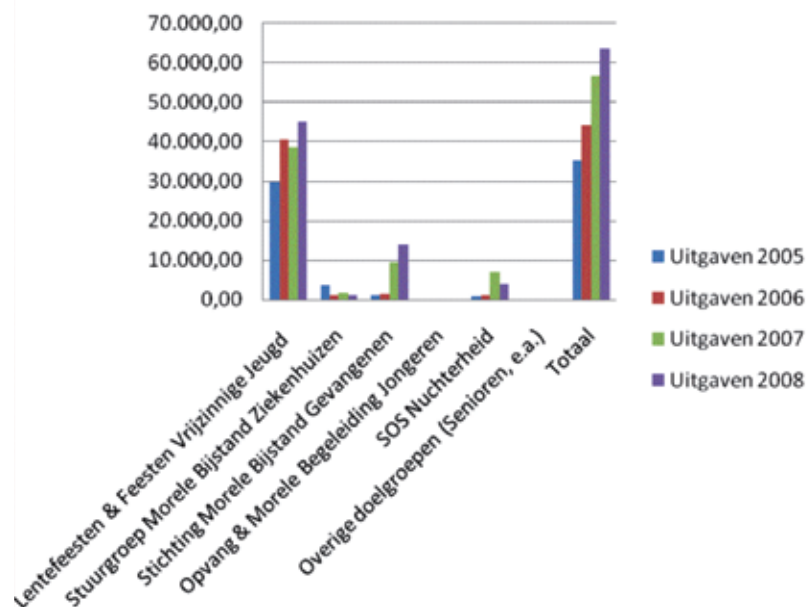
2. Projectwerking M.D. Lidverenigingen UVV

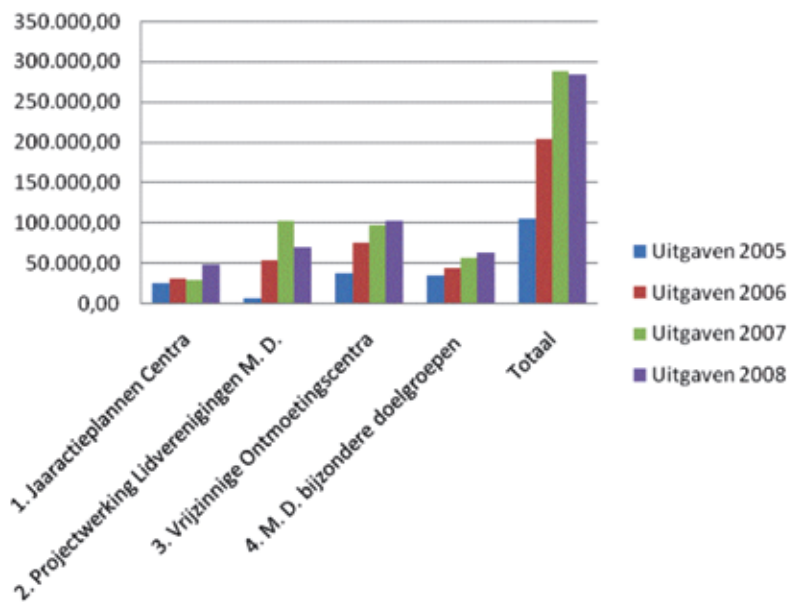
4. M.D. bijzondere doelgroepen

4. M.D. bijzondere doelgroepen

5. Overzicht Uitgaven Projecten Morele Dienstverlening

3. Morele Dienstverlening in Oost-Vlaanderen

In afwijking van de samenvattende rapportering door Chris Van Maele, Moreel Consulent Hoofd van Dienst, in de voorbije jaren, werd gekozen voor een rechtstreekse verslag vanuit elk Centrum voor Morele Dienstverlening. De specifieke kanten van en de verschillen in elke plaatselijke werking worden daardoor beter zichtbaar.

PCMD GENT

JANUARI 2008

Het jaar werd ingezet met een feestelijke receptie voor alle vrijwillige en professionele medewerkers. Op 10 januari gaf Johan Maes, rouwtherapeut, een indringende en gewaardeerde vorming omtrent rouw- en verlies voor alle Feniksmedewerkers. Om ons aanbod omtrent plechtigheden nog meer bekendheid te geven, stonden we met een stand op de drukbezochte Trouwbeurs te Gent.

Januari telde één blij huwelijksplechtigheid. Er werd van drie dierbaren afscheid genomen met een vrijzinnige afscheidsplechtigheid. Vanuit ons PCMD volgen de provinciale en regionale coördinatrices van de Stuurgroep Morele Bijstand de werking van hun professionele moreel consulenten, aangesteld in diverse Gentse zorginstellingen, op. Dit jaar waren er teamvergaderingen op 09.01, 20.02, 16.04, 11.06, 30.07, 10.09, 22.10 en 17.12.2008.

Werving, selectie, opleiding, permanente vorming en zorg voor vrijwilligers, zowel voor Feniks vzw als voor de Stuurgroep Morele Bijstand behoren tot de dagdagelijkse werking van onze dienst. Ook in 2008 stelden we vast dat onze vraag naar vrijwillige medewerkers het aanbod ruimschoots overschrijdt.

FEBRUARI 2008

Op menselijk leed staat geen tijd. Morele bijstand is en blijft een constante in de werking van het PCMD. Er kwamen veel nieuwe cliënten, o.m. door doorverwijzingen via de psychiatrische thuiszorg. De specifieke vraag naar rouwbegeleiding stijgt: dit jaar telden we in dit kader 13 cliënten.

We werden door onze collega Kathleen Van Steenkiste, die deelnam aan het jaarlijks in Warwick georganiseerde European Humanist Professionals congres, geïnformeerd omtrent de actuele internationale bevindingen inzake plechtigheden. In februari werd een vrijzinnig-humanistische afscheidsplechtigheid verzorgd.

Het Gentse PCMD verenigt de lokale werking van een Centrum Morele Dienstverlening (met de gekende deelaspecten van het klavertje vier) met de provinciale coördinerende werking van het Provinciaal Centrum Morele

Dienstverlening samen in één pand. Consulenten hebben naast hun klassieke taakinfillingen ook een algemene coördinerende functie. Het PCMD huisvest ook tal van (interprovinciale en) interregionale werkingen. In dit kader vermeldden we:

- de samenkomsten van de regionale coördinatoren, alsook de werkgroep website, van de Stuurgroep Morele Bijstand;
- de infovergadering (en opvolging) van alle regionale coördinatoren samen met de stafmedewerker SMB vzw: uitleg over nieuwe documenten, procedures en beleidslijnen van de SMB vzw;
- de coördinatie, informering en organisatie van de samenkomsten van de intervisiegroep SMB onder leiding van Mw. Marianne De Wulf op 14.03, 30.05 en , afgerond en geëvalueerd op 03.10.

MAART 2008

De Provinciale ontmoetings- en overlegvergaderingen (ProVo), voorgezeten door onze moreel consulent-hoofd van dienst, brengen alle CMD-collega's op regelmatige tijdstippen samen. Het is thé place voor top-down-informering en inter-regionale uitwisseling. De samenkomsten vonden dit jaar plaats op 11 februari, 15 april, 4 juni, 17 september en 29 november.

In de maand maart telden we 4 aanvragen voor afscheidsplechtigheden; waarvan er 3 werden gerealiseerd. De door de UVV (in samenwerking met de VUB) georganiseerde interprovinciale overleg- en samenwerkingsvormingen (IPOS) focuste in maart op "Neurowetenschappen". In september was er een tweede treffen in dit kader, ditmaal over het voor ons existentiële werk centrale thema 'Spiritualiteit'.

Op 19 maart noteerden we voor de Stuurgroep Morele Bijstand de samenkomst van het UZ-team. Er volgden heel wat werkafspraken, overlegmomenten, verdere bekendmaking, mentorgesprekken.

De lente brengt steevast het jaarlijkse evenement, waarmee Feniks vzw meer bekendheid tracht te verwerven voor onze werking inzake plechtigheden. Dit jaar trok het meisjeskoor Scala ongeveer 250 belangstellenden...

Jaarlijkse UVV-Ontmoetingsdag – 13 juni 2008 - Gent

APRIL 2008

Inzake morele bijstand bleven we het jaar door vragen krijgen en beantwoorden m.b.t. euthanasie en wilsverklaringen. Op vraag van een leerkracht zedenleer van het 5de studiejaar stelden we onze werking voor aan een klas vol 11-jarigen. Het thema 'Luisteren naar ...' boeide de tieners, die enthousiast vragen stelden. Alweer een aantal mensen die weten waarheen als ze ooit met het leven, of zichzelf in de knoop zitten of een belangrijk levensmoment willen vieren...

Harry De Bock liet ons kennismaken met het spel 'Palli-anders'. We verleenden onze medewerking aan de ontwikkeling van nieuw PR-materiaal (specifiek de brochures inzake plechtigheden) dat de Unie Vrijzinnige Verenigingen aan het bredere publiek wil brengen.

In het kader van de permanente vorming en ondersteuning van de vrijwillig Moreel Consulenten SMB vzw werd op 17 april de tentoonstelling 'Ziek. Tussen lichaam en geest' in het Museum Ghislain te Gent bezocht

April was een drukke maand voor wat plechtigheden betreft. We mochten die maand met een vrijzinnige plechtigheid de geboorte van een kindje vieren, én een koppel in hun liefde verbinden. Tegelijk waren er vijf afscheidsplechtigheden waarbij we de nabestaanden bijstonden om op een vrijzinnig-humanistische manier de betreurde afgestorvenen de laatste eer te bewijzen.

MEI 2008

Deze lentemaand zagen honderden mensen ons aan het werk, tijdens de vijf huwelijksplechtigheden en zeven afscheidsplechtigheden die we verzorgden. In deze maand verzorgden we ook een individueel Feest Vrijzinnige Jeugd.

Voortdurende vorming en bijscholing zijn noodzakelijke vereisten met het oog op het verzekeren van een kwaliteitsvol aanbod inzake morele dienstverlening. Daarom volgden collega's o.m. onderstaande opleidingen en cursussen:

Freia DeBuck:

- startte haar 1ste jaar opleiding tot creatieve zjinstherapeut bij Balans;
- volgde een opleiding in Mindfulness te Roeselare op 15/5;
- nam deel aan de vorming 'Humor in de hulpverlening', georganiseerd door de collega's van het CMD Aalst ter gelegenheid van hun 10jarig bestaan.

Anniek De Pauw nam deel aan:

- themamiddag 'Crisis als kans' door Manu Keirse in het inloophuis op 25/01/08;
- studiedag Kern: "Spiritualiteit en lichaamsgerichte psychotherapie: een nieuwe dialoog tussen lichaam en ziel" op 14/03/08;
- themamoment 'Kanker en depressiviteit' door Michel Schynckel, psycholoog en diensthoofd patiëntenbegeleiding, oncologische dienst AZ Sint-Blasius Dendermonde op 06/03/08;

Vrijzinnig-humanistische herdenkingsplechtigheid

*“Al die mensen die we liefhadden,
we vergeten ze niet...”*

Inge Picard

Zaterdag 1 november 2008 om 15u00
Crematorium Westlede
Smalle Heerweg 60 te Lochristi

Muzikale omlijsting door Jean Van der Schueren

Een initiatief van:

Feniks vzw
Centra Morele Dienstverlening Oost-Vlaanderen
Iedereen is welkom, inschrijven is wenselijk!
PCMD
Sint-Antoniusskaai 2
9000 Gent
Tel. 09/233.52.26
cmd.gent@uvv.be

V.u. Sonja Schoonenberg – F, Rooseveltlaan 427 – 9000 Gent

- ontmoetingsnamiddag '1+1 = 3' Over de relatie tussen professionele zorgverleners en zelfhulpgroepen in de kankerzorg' op 20/03/08;
- themanamiddag 'Angst voor controles' in het inloophuis VLK op 29/05/08.

Hilde Hegman:

- nam deel aan de SMB-Ontmoetingsdag in Oostende;
- stak één en ander op omtrent 'Externe Communicatie' tijdens de vorming voor regionale coördinatoren SMB.

JUNI 2008

We organiseerden de jaarlijkse ontmoetingsdag voor alle UVV-collega's. Het werd een onvergetelijk treffen in een typisch Gents decor. Ons doel was - in onze snelgroeiende organisatie - de voedingsbodem voor goede intercollegiale samenwerking over de provinciale grenzen heen, nog te versterken.

Ook vanuit diverse opleidingen vindt men de weg naar ons Centrum Morele Dienstverlening. Zo begeleidde één collega-consulente studenten van de Hogeschool Artevelde bij hun werkstuk over vrijzinnigheid en plechtigheden. Een andere consulente nam het op zich om te zetelen in de scriptiejury van de Hogeschool Gent binnen de sector maatschappelijk werk - geestelijke gezondheidszorg.

De werking van de vrijwillige moreel consulenten in de regio Gent-Eeklo wordt opgevolgd. Concreet betekende dit o.m. overleg in de psychiatrische instelling Sint-Jan de Deo. Voor het Gentse ziekenhuis AZ St.-Lucas ging de inzet over:

- de coördinatie en voorbereiding van de nieuwjaarsboodschap;
- verschillende werkcontacten met de moreel consulenten in functie van eventuele werkherschikking;
- coördinatie en opvolging van het oproepingssysteem.
- Plechtigheden: we organiseerden en verzorgden twee geboortevieringen, een huwelijksplechtigheid en vijf afscheidsplechtigheden.

JULI 2008

Onverwacht veel nieuwe cliënten meldden zich aan tijdens de vakantiemaanden. Ook een plotse stijging van het aantal anonieme, telefonische cliënten. De zomer bracht... bijzonder veel verhuisdozen! Langzaam maar zeker begonnen we met de voorbereidingen van de verhuis van onze dienst.

De liefde bracht deze maand vier koppels bijeen, en wij verzorgden hun huwelijksplechtigheid. We gaven in deze maand ook op een vrijzinnige manier vorm aan de verwelcoming van nieuw leven. Vier rouwende families deden beroep op ons om afscheid te nemen van degenen die hen nabij waren...

Voor de coördinatoren van de Stuurgroep Morele Bijstand bracht 2008 veel papierwerk met zich mee. Ze dienden immers alle afsprakennota's te actualiseren (drie per medewerker en per instelling), conform de richtlijnen volgend

uit de vrijwilligerswetgeving die op 3/7/2005 gestemd werd en op 1/8/2006 inging. Ook dienden alle vrijwilligers geïnformeerd te worden inzake de actuele stand van zaken met betrekking tot de verzekeringspolissen.

We deden ook de redactie voor een individueel Feest Vrijzinnige Jeugd voor een vrijzinnige oma die de overgang van kind naar jongvolwassene van haar buitenlands kleinkind wou vieren.

AUGUSTUS 2008

Op 20 augustus verhuisden we onze Dienst van de Coupure Rechts nr. 2 naar de Sint-Antoniushoek 2 te Gent. Een nieuwe start!

We namen deel aan de Gentse Cultuurmarkt met het thema "Van alle culturen thuis". Zoals vorige jaren huisden we ook dit jaar met de collega's van het VC-Geuzenhuis onder één vrijzinnig kraampjesdak.

De verhuisperikelen konden en mochten de gewone werking niet verstoren. We verzorgden deze maand, zoals altijd - mede dankzij de onvermoeibare inzet van onze Feniks-medewerkers - drie geboorte-, vier huwelijks- en drie afscheidsplechtigheden.

Amper een week na onze verhuis nodigden we onze collega's van het Gentse V.C.-Geuzenhuis uit om ons nieuwe 'huis' te bezichtigen. Tegelijk zwaaiden we onze collega, Pierre-Martin, uit die vanaf 1 september met pensioen ging. Het ga hem zeer goed!

In de loop van het werkingsjaar hadden twee consulenten gesprekken met projectverantwoordelijke Jo Heyvaert in het kader van het project 'Hoe gelijk is het andere?'. Het betreft een samenwerkingsproject tussen de Unie Vrijzinnige Verenigingen en de Hogeschool Gent. Doel van het project is om 'binnen de grenzen van de wetenschappelijke correctheid een boek te publiceren dat een breed publiek kan aanspreken over overgangsrutuelen in verschillende religies en volkeren'. Deze publicatie zal tegelijk de basis vormen voor een 'vertaling' naar vormingspakketten voor het onderwijs.

SEPTEMBER 2008

De begeleidingen van onze cliënten bepalen – naast onze andere werkvelden - onze agenda. Ons nieuw pand wordt door tal van cliënten heel positief gewaardeerd. Ze vinden er de ruimte waar, en de medemensen waarbij, ze op verhaal kunnen komen. Het eerste, 'consulenten'-verdiep is makkelijk(er) bereikbaar. Als de trap tóch een hindernis blijkt te zijn, hebben we in ons nieuwe pand de mogelijkheid om bezoekers op het gelijkvloers te ontvangen. Een heuse vooruitgang!

Op 7 september vond in ons nieuwe buurt de jaarlijkse Prinsenhof-rommelmarkt plaats. We zetten onze deuren open voor de voorbijgangers, die getraakteerd werden op koffie met een koekje en een hapje uitleg omtrent onze werking. Onze werking situeert zich zowel inzake de morele bijstand als inzake plechtigheden op de kruispun-

ten van Leven en Dood. Deze maand vierden twee koppels hun liefde voor elkaar met een vrijzinnig-humanistische plechtigheid. Zes overleden personen lieten een nooit te vullen leegte na. Met de bijhorende vrijzinnige afscheidsplechtigheden brachten we eerbetoon aan deze levens die beëindigd werden.

We genoten van de Brusselse EXPO '58-Ontmoetingsdag voor alle leden van de raad van bestuur en de personeelsleden van de Unie Vrijzinnige Verenigingen. Vanuit de permanente vorming en ondersteuning die de Stuurgroep Morele Bijstand aan haar medewerkers aanbiedt, werd in Gent de vormingsavond rond 'Chronisch ziek zijn' georganiseerd. We verwelkomden Lut Mattheussen, aftredend voorzitter van de SMB, als spreekster.

OKTOBER 2008

Binnen de werkvorm 'Jaaractieplan' organiseerden we vanuit het PCMD-Gent de avonden rond het thema 'Het Goed Gevoel'. We konden rekenen op een talrijk publiek, dat achteraf met een goéd gevoel huiswaarts keerde. Daar waar de eerste avond focuste op geluk als belangrijke (hoogste?) levenswaarde, werd in de tweede avond de humor als levenskwaliteit centraal gesteld. Publiek en gastsprekers keerden tevreden terug! Om onszelf te verzekeren dat onze achterban, en nieuwe morele hulpvragers de weg naar ons nieuw pand zullen vinden, werden bij deze gelegenheden kleine attenties, uitgedeeld waarop ons nieuw adres vermeld stond.

Met het oog op een eventuele samenwerking over het opzetten van vormingen rond 'Waardig levenseinde en euthanasie' vond er overleg plaats met de medewerkster 'Zingeving' van VormingPlus. Samenwerking en netwerken met andere, gelijkgezinde organisaties is immers belangrijk. In die zin ontvingen ook we de medewerkers van het August Vermeylenfonds. Een informele ontmoeting waaruit hopelijk boeiende projecten kunnen groeien. Tijdens deze najaarsmaand was het vooral de dood, en het daaraan voorafgegane gedeelde leven, dat mensen tijdens onze plechtigheden bijeenbracht. We verzorgden vijf afscheidsplechtigheden voor honderden nabestaanden.

NOVEMBER 2008

Ook dit jaar ging de jaarlijkse herdenkingsplechtigheid door in het crematorium te Westlede. De consultants creëerden er samen met de Feniks-medewerkers een unieke plechtigheid om mensen de kans te geven hun dierbaren - samen - op een vrijzinnig-humanistische manier te herdenken. Ongeveer 160 nabestaanden namen op 1 november deel aan deze herdenking met het thema 'Voor wie we liefhebben, we vergeten ze niet' Opvang van rouwenden tijdens de 7de dag van de nabestaanden na zelfdoding. Op basis van de persoonlijke gegevens die de betrokkenen met ons deelden, en zoals steeds vanuit onze vrijzinnig-humanistische visie op leven en dood, gaven we vorm aan drie afscheidsplechtigheden en een huwelijksviering.

Inter- en supervisie zijn noodzakelijke instrumenten in het kader van de emotionele arbeid die consultants dagelijks leveren. Toos Bartlema, de professionele supervisor, begeleidde de collega-groep op haar eigen inspirerende en positief ondersteunende wijze. Ook dit jaar genoot het PCMD-Gent van de positieve samenwerking met de leden van de begeleidingsgroep. Er werd vergaderd op 7 januari, 21 mei, 6 oktober en 4 november.

DECEMBER 2008

We startten met de voorbereidingen van ons Jaaractieplan 2009. Dit naar het brede publiek gerichte actieplan voor alle buurtbewoners en hulpverleners, draagt als titel 'Vrij-zinnig zijn anno 2009'. Als datum kozen we zondag 21 juni 2009: de dag van het vrijzinnig humanisme. Tegelijk vieren we die dag met veel luister ons nieuw pand, in het historisch hart van Gent.

Het jaareinde kwam dichterbij. Voor vier medemensen zou het nieuwe jaar nooit meer beginnen. Families deden beroep op ons voor de organisatie van vier afscheidsplechtigheden; we begeleidden een koppel naar het altaar(natief).

In de loop van het werkingsjaar boden twee vrijwillige moreel consulenten van de Stuurgroep Morele Bijstand hun ontslag aan. Twee vacatures die mettertijd hopelijk op een enthousiaste, geëngageerde manier zullen ingevuld worden. De eindejaarsadministratie kondigt aan dat dit jaar écht zijn einde nadert. Met een warm gevoel kijken we terug naar de mooie realisaties die 2008 bracht. Met positieve ideeën gaan we het Nieuwe Jaar tegemoet. Dank aan al onze vrijwillige medewerkers, de leden van de begeleidingsgroep, de voorzitter en de leden van de raad van bestuur van de Instelling Morele Dienstverlening Oost-Vlaanderen, de bestuursleden en vrijwillige medewerkers van Feniks v.z.w, de bestuursleden, stafmedewerkster en vrijwillige moreel consulenten van de Stuurgroep morele Bijstand.

We kijken uit naar de verdere positieve samenwerking met de bevriende organisaties uit het middenveld, met name, V.C.-Geuzenhuis, H.V.V.-Oost-Vlaanderen, Stichting Morele Begeleiding Gevangenen, Werkgroep Leraren Ethiek, Netwerk Palliatieve Zorg Gent-Eeklo vzw, Crematorium Westlede, Universiteit Gent, Hogeschool Gent en alle lidverenigingen van de Unie Vrijzinnige Verenigingen.

CMD Gent
Sint- Antoniuskaai 2
9000 Gent

tel. 09/233.52.26
fax 09/233.74.65
cmd.gent@uvv.be

CMD AALST

ER IS ER ÉÉN JARIG, HOERA, HOERA! 10 JAAR CENTRUM MORELE DIENSTVERLENING IN AALST

20 maart, aan de vooravond van de lente 1998 opende het Centrum Morele Dienstverlening Aalst zijn deuren. Alhoewel het vrijzinnig humanisme er hoog in het vaandel wordt gedragen, groeide het centrum in de loop der jaren uit tot een open huis voor eenieder, ongeacht de levensbeschouwing. Tien jaar later op 20 juni 2008, aan de vooravond van de 'dag van het vrijzinnig humanisme', was het verzamelen geblazen.

Dit 'tinnen' jubileum vormde de aanleiding tot het organiseren van een feestzitting met inhoud. We opteerden voor twee lezingen en een workshop met als thema 'humor in de hulpverlening'. Hulpverlening wordt doorgaans geassocieerd met ernstige, vaak problematische, zaken. Het CMD -team vroeg zich af of 'geestigheid' een wapen kan zijn in de strijd tegen de diverse moeilijkheden waarmee hulpverleners worden geconfronteerd. Humor als instrument tot verandering, als weg uit de impasse, als element van verbinding.

Tijdens de feestelijke receptie achteraf werd de lachtheorie herhaaldelijk omgezet in de praktijk. 'De Illustratie', het huisorkest van De Vieze Gasten, bracht een heerlijke mix van bekende en minder bekende liedjes, soms mild, soms scherp, maar steeds overgoten met een flinke scheut relativerende humor.

VAN PROVO TOT NU, KUNST IN EEN SOCIAAL POLITIEKE CONTEXT. EEN JAARACTIEPLAN OM 'U' TEGEN TE ZEGGEN

De Aalsterse vrijzinnige gemeenschap trad in samenwerking met haar Stad naar buiten met een groots opgezet en enigszins gedurfd actieplan dat zowel weerklank vond als een succes mag worden genoemd. Het initiatief had een zeer grote uitstraling en de hoge verwachtingen werden ingelost. Daar zorgde de combinatie van activiteiten voor: de tentoonstelling, gespreid over het stedelijk museum 't Gasthuys en het cultuurcentrum de Werf; de performance 'salle des pas perdus' van Irma Firma vzw; het optreden van Vitalski; het twintigtal rondleidingen in groepen ; de presentatie van het boek van Ann Van De Vyvere; de graffiti workshop en tenslotte, de speciale editie van DenderBruggen.

Voorafgaand aan de tentoonstelling begeleidde graffitikunstenaar WAF in drie namiddagsessies van telkens drie uur een 15-tal jongeren. Hij leidde hen naar het creëren van enkele graffitipareltjes. Tijdens de feestelijke opening waren 250 genodigden komen opdagen. Zij werden in de Werf verwelkomd door de moreel consulent van dienst. Zij belichtte kort maar treffend de betekenis van de expositie en legde de link met het vrijzinnig humanisme. Gedurende de toespraken van Gracienne Van Nieuwenborgh, schepen van Personeel, Cultuur, Integratie en Emancipatie en Roger D'Hondt, bracht Irma Firma vzw, een artistieke creatie van de kunstenares Ann Van de Vyvere, de performance 'salle des pas perdus', zowel ter plaatse als in de drukke winkelstraten van Aalst. Tijdens het door de stad aangeboden drankje in het museum, spreidde Vitalski in de Daenszaal zijn improvisatiekunst ten toon.

Bijchriften: jop 2008 Aalst Vlot van Raveel

De aanwezigen waren enthousiast, zowel over de tentoonstelling als over de vorm en inhoud van de feestelijke opening. Ook de rondleidingen voor leerlingen uit het secundair onderwijs waren een succes, in die zin dat Roger D'Hondt, Roger De Sutter en Gustaaf van der Biest vijftien rondleidingen verzorgden voor 308 leerlingen uit vier scholen, nl. de Academie voor Beeldende Kunsten Aalst, het Vrij Technisch Instituut Aalst, de Koninklijke Athenea van Aalst en Ninove.

De gidsen waren vrijwillige medewerkers die vanuit hun vrijzinnig engagement en hun interesse voor kunst, de rondleidingen verzorgden. Ze werden daarvoor door de curator opgeleid, zodat ze deskundige uitleg konden verstrekken, aangepast aan het niveau van de leerlingen. De tentoonstelling was voor vele jongeren een eerste kennismaking met kunst en met de strijd voor het behoud zowel van de artistieke vrijheid als van de vrijheid van meningsuiting.

De Grijsse Geuzen uit Gent en Brussel, voor wie de expositie een retrospectieve vormde, gingen graag in op het aanbod van geleide bezoeken. Naast een rondleiding voor vrienden en kennissen, gidste de curator de familie van Louis Paul Boon en de leden van de begeleidingsgroep doorheen de tentoonstelling.

De tentoonstelling werd in het totaal door zowat 1.500 tot 1.700 mensen bezocht. Hoogst waarschijnlijk waren er meer, want de Werf programmeert naast diverse dagactiviteiten ook heel wat avondvoorstellingen. Willem Elias, docent aan de Vrije Universiteit Brussel was bereid het boek van Ann Van de Vyvere voor te stellen aan een beperkt, maar geboeid publiek.

DENDERBRUGGEN: HET MIDDENVELD AAN ZET

Het lokaal vrijzinnig humanistisch tijdschrift 'DenderBruggen' is inmiddels aan zijn vierde jaargang toe. Het 'vierkant boekje' wordt bijzonder gewaardeerd, niet in het minst omwille van het vele, kleurrijke beeldmateriaal. De kalender biedt een overzicht van alle activiteiten, georganiseerd door de vrijzinnige lidorganisaties uit de ruime regio. Ook andere maatschappelijk relevante initiatieven zoals VODCA (Vereniging voor Open Dialoog en Communicatie Aalst), het Vredeshuis, de Nieuwbeek, De Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen, Vonkel en vele anderen, krijgen op eenvoudig verzoek een plaatsje voor hun mededelingen in de rubriek 't Is maar dat je 't weet'.

ONDERSTEUNING VAN DE LOKALE LIDVERENIGINGEN

Ook in 2008 kon het vrijzinnig middenveld rekenen op advies en ondersteuning, zowel voor wat betreft concrete hulp bij het indienen van projecten bij de Instelling Morele Dienstverlening, als voor het daadwerkelijk 'de handen uit de mouwen steken' tijdens de Lentefeesten, Feesten Vrijzinnige Jeugd en andere evenementen georganiseerd door de vrijzinnige verenigingen.

MORELE BIJSTAND: DE BINNENKANT VAN HET BESTAAN²

Dit verhaal is een van de verhalen die ik als moreel consultant te horen krijg in de morele bijstand. Verhalen van levens die zo divers zijn als er mensen zijn. De gespreksruimte in het Centrum Morele Dienstverlening is voor

2 'de binnenkant van het bestaan', als omschrijving te vinden bij Ton Jorna in 'Echte woorden. Authenticiteit in de geestelijke begeleiding', SWP, 2008, p.10

vele mensen een vrijplaats. Een beschutte plek waar ze met hun eigen verhaal terecht kunnen, zonder dat er wordt geoordeeld over de keuzes die ze maakten, noch over de keuzes die ze zullen maken.

Een cliënt omschreef het als "Hier mag ik tonen wie ik ben, hier mag ik mijn 'binnenwerk', mijn 'binnenkant' laten zien, hier mag ik zelfs roepen". Dit is naar mijn mening één van de krachtige aspecten van de morele bijstand: het creëren van een ruimte waar mensen zichzelf mogen zijn, waar ze zichzelf in alle vrijheid mogen tonen.

Ik merk doorheen de jaren dat vrijplaatsen een schaars goed zijn geworden. Mensen hebben het gevoel te moeten voldoen aan velerlei verwachtingen die vanuit verschillende hoeken gesteld worden. Verschillende verwachtingen waaraan we proberen te voldoen door alsmaar meer af te stemmen op de rollen die voorgelaten worden: een verantwoordelijke ouder, een fijne collega, een voorbeeldige burger, een 'bio- en eco-gedrag' stellende mens die ook nog eens sportief en actief in het leven staat en geëngageerd is op allerlei terreinen,... Rollen verworden tot keurslijf, maskers worden opgezet. Tijdens de morele bijstand kan een mens maskers en keurslijf achterwege laten en zichzelf laten zien. De 'vrijplaats' is niet alleen een belangrijk aspect van de bijstand, het is ook een meerwaarde die de bijstand biedt in de huidige samenleving.

Vragen naar de zin van het eigen leven, vragen naar het waarom,... door ingrijpende gebeurtenissen, door onvoorziene situaties, komen deze vragen naar boven. Tijdens de morele bijstand focus ik op deze existentiële dimensie. Ik luister met wat ik een 'existentieel oortje' noem: hoe staat iemand in het leven, wat drijft deze mens, wat zijn haar/zijn wensen en verlangens, wat zijn of waren de verwachtingen? Ik luister naar de kwetsuren, naar de verliezen. Een cliënt verwoordde het als volgt: "Het zijn jouw oren die mij voor een tijd toebehoren." En ook hier wordt één van de belangrijke aspecten van de morele bijstand aangeraakt: het gegeven dat mensen worden beluisterd. De moreel consulent luistert met aandacht en gevoel, in echt contact, in nabij zijn. Gelukkig is het zo dat vele mensen in hun directe familie- of vriendenkring dit contact en deze nabijheid vinden. Voor sommigen is dit echter niet het geval of ze willen in hun omgeving niemand in vertrouwen nemen. De morele bijstand komt hieraan tegemoet. In alle discretie kan een

Ze draagt sinds tweeëntwintig jaar een geheim met zich mee. Haar man weet van niets. Nochtans leven ze samen in hetzelfde huis. Ze delen enkel nog het feit dat ze twee volwassen kinderen hebben. Elk heeft zijn eigen interesses, elk heeft zijn eigen plannen, elk heeft zijn eigen slaapkamer.

Ze had tot twee jaar geleden een minnaar. Hij verbrak deze relatie na twintig jaar.

Ze staat hiermee alleen. Haar verdriet kan ze niet tonen aan anderen. Ze rijdt kilometers ver weg met haar wagen om dan op een of andere parking alleen te kunnen huilen.

Ze komt sinds anderhalf jaar op gesprek naar het Centrum. Ze vertelt hoe het was om 20 jaar lang door het leven te gaan met de zekerheid dat ze kon rekenen op haar minnaar, om te leven met de zekerheid graag gezien te worden. Zijn liefde was voor haar een stimulans om haar leven thuis aan te kunnen.

Ze vertelt over het abrupte einde aan de relatie, een beslissing waar ze geen verweer tegen had. Ze vraagt zich af hoe ze nu verder moet, hoe ze verder kan. Ze vertelt over de pijn. Ze huilt. Wat heeft ze bereikt in haar leven? Ze had haar leven op dat van haar minnaar afgestemd. Ze heeft keuzes gemaakt waardoor ze nu het gevoel heeft met lege handen achter te blijven. De toekomst is een vraagteken.

mens zijn/haar verhaal doen. Er wordt echt geluisterd. Het vertellen is niet zomaar 'een praatje' maken - alhoewel ook dat deugd doet - maar het verhalen wordt een verkenningstocht naar wat er gebeurd is. Voor welk dilemma is de hulpvrager gesteld? Welke kwetsuren heeft hij of zij opgelopen? Als moreel consulent ga ik mee op deze verkenningstocht, als compagnon de route. Wat de uitkomst ook geeft, het nabij blijven van de consulent is een constante. "Je komt nu reeds vijf jaar regelmatig bij me op huisbezoek. Iedereen blijft weg, niemand komt nog langs, behalve jij." Zowel in de gespreksruimte als tijdens een huisbezoek kan de 'alleenheid', de 'eenzaamheid' waarin mensen met hun voelen en denken vaak zitten, worden doorbroken.

Het onbevooroordeeld luisteren, het mee op verkenningstocht gaan en het bieden van een vrijplaats zijn intrinsieke aspecten van de morele bijstand. Ze spruiten naar mijn mening voort uit de vrijzinnig -humanistische levensbeschouwing. Onze levensbeschouwing kleurt niet alleen de morele bijstand, meer nog, de waarden krijgen er concreet gestalte. Vrijzinnig-humanisme wordt zo in de praktijk gebracht.

Dit is naar mijn mening een belangrijke meerwaarde die we aan de huidige samenleving kunnen geven. En die geven we o.m. ook door de 'export van een goed product'. Deze zin klinkt nogal 'zakelijk'. Er wordt bedoeld op het gegeven dat een aantal organisaties en personen specifiek naar ons aanbod van morele bijstand vragen. Zo nemen we sinds zes jaar de coördinatie op van de praatruimte op de jaarlijkse trefdag van 'Nabestaanden bij zelfdoding'. Hier kunnen nabestaanden terecht voor rust, stilte of een gesprek.

We 'exporteren ons product' ook via de vormingsmodules 'existentiële en spirituele pijn', die in het kader van de opleidingen in de palliatieve zorg worden verzorgd. Op deze wijze maken verpleegkundigen, kinesisten en verzorgend personeel uit diverse zorginstellingen kennis met moreel consulenten en morele bijstand.

Zijn vrouw heeft na 28 jaar huwelijk de echtscheiding ingezet. Hij kwam thuis van het werk en vond zijn huis voor de helft leeggehaald. Zijn vrouw had haar vertrek voorbereid, hij stond voor voldongen feiten. Hij heeft pijn maar is tezelfdertijd ook kwaad. "Waaraan heb ik dit verdiend?" Hij werkte voltijds als magazijnier en kluste na de uren wat bij om het gezinsbudget te verhogen, om met het gezin op vakantie te kunnen gaan, om de kinderen alle kansen te geven,... "En af en toe een pintje drinken met de collega's is toch niet zo erg?"

Hij sluit zich op in huis, hij slaapt nauwelijks.

Een week later komt hij oververmoeid langs, hij heeft gepoogd een einde aan zijn leven te maken. "Voor wie leef ik nog?" "Waarom zou ik nog opstaan en aan de dag beginnen?"

Het gaat helemaal niet goed met hem. We spreken over het inlassen van een time-out zodat hij op adem kan komen. Hij zal er met zijn arts over spreken. Hij vraagt dat ook ik contact met zijn huisarts opneem. Een aantal dagen later belt hij me. Maandag wordt hij in het ziekenhuis opgenomen. Hij zal me nadien zelf contacteren.

WILSVERKLARINGEN: MENSEN KIEZEN BEWUST...

De wet betreffende de euthanasie is zes jaar jong. Meer en meer mensen worden geïnformeerd over de mogelijkheden en begrenzingen van de wet, over de mogelijkheid om een wilsverklaring op te stellen en deze al dan niet bij het gemeentebestuur te laten registreren. Meer en meer mensen vinden de weg naar het centrum voor ondersteuning en hulp bij het opstellen van wilsverklaringen, zowel deze in het kader van de wet op de euthanasie als in het kader van de wet op de patiëntenrechten.

STUURGROEP MORELE BIJSTAND 'IK WIL EEN MOREEL CONSULENT AAN MIJN BED!'

Net als de andere Oost-Vlaamse centra coördineert het centrum te Aalst de morele bijstand in ziekenhuizen en in de rust- en verzorgingstehuizen. In 2008 werd een kersverse vrijwillig moreel consulent aangesteld in het ziekenhuis AZ Sint Blasius te Dendermonde. Wie aan de slag wil als vrijwillig moreel consulent dient een opleiding te volgen. Deze basisopleiding vond tijdens het voorjaar plaats. Een van de Aalsterse moreel consulenten verzorgde de vormingsdag over waarden. Zodra de vrijwillig moreel consulenten aan de slag gaan, kunnen ze rekenen op de verdere ondersteuning vanwege de regionale coördinator in elk centrum.

In 2008 werden er zeven verschillende activiteiten ter ondersteuning van de Oost-Vlaamse vrijwilligers georganiseerd: de nieuwjaarsbijeenkomst, drie intervisie-samenkomsten, een geleid bezoek aan de tentoonstelling 'Ziek – Tussen lichaam en geest' in het Museum Dr. Guislain te Gent, een voordracht over omgaan met ziekte en de jaarlijkse ontmoetingsdag 'Je bent wat je eet' in Oostende. Daarnaast werden ook twee vormingsdagen georganiseerd voor de professionele moreel consulenten van de Stuurgroep onder het thema: 'Hebben wij een eigen identiteit? Ethiek als antwoord!'

ANTENNE 'GELUK':

'HET GELUK IS GEMAAKT VAN HEEL VEEL DROOM EN EEN BEETJE WERKELIJKHEID'.

Het opnemen van het Antenne -redacteurschap en -typewerk zorgde hiervoor. De Antenne 'Geluk' zag het daglicht. Een veelheid aan auteurs en bijgevolg een kleurrijke verzameling aan inzichten en beschouwingen over 'geluk', deed ons dromen...

PLECHTIGHEDEN À LA FAÇON DE FENIKS VZW

De geboorte van een kindje, het engagement van twee mensen om samen verder te leven, het afscheid nemen van een dierbare, ... Dit zijn gebeurtenissen en momenten die vele vrijzinnigen niet zomaar willen laten voorbijgaan. Ze vinden de weg naar het centrum en doen een beroep op de moreel consulenten en de vrijwillige medewerkers van Feniks vzw. Samen met de betrokkenen wordt gezocht om een mooie en waardige plechtigheid te verzorgen.

Het centrum te Aalst fungeert tevens als secretariaat voor Feniks vzw. Last but not least, de vijf Oost-Vlaamse centra boksten een ontmoetingsdag voor alle personeelsleden van de Unie Vrijzinnige Verenigingen in elkaar: ontbijt in de Vooruit, entertainment door de Gentse Belleman, een optreden van Bert Kruismans in het Geuzenhuis, lunchen in Carlos Quinto. Het lied 'De Vlieger' werd luid meegezongen en iedereen kreeg als aandenken een potje mosterd van Tierenteyn mee.

CMD RONSE

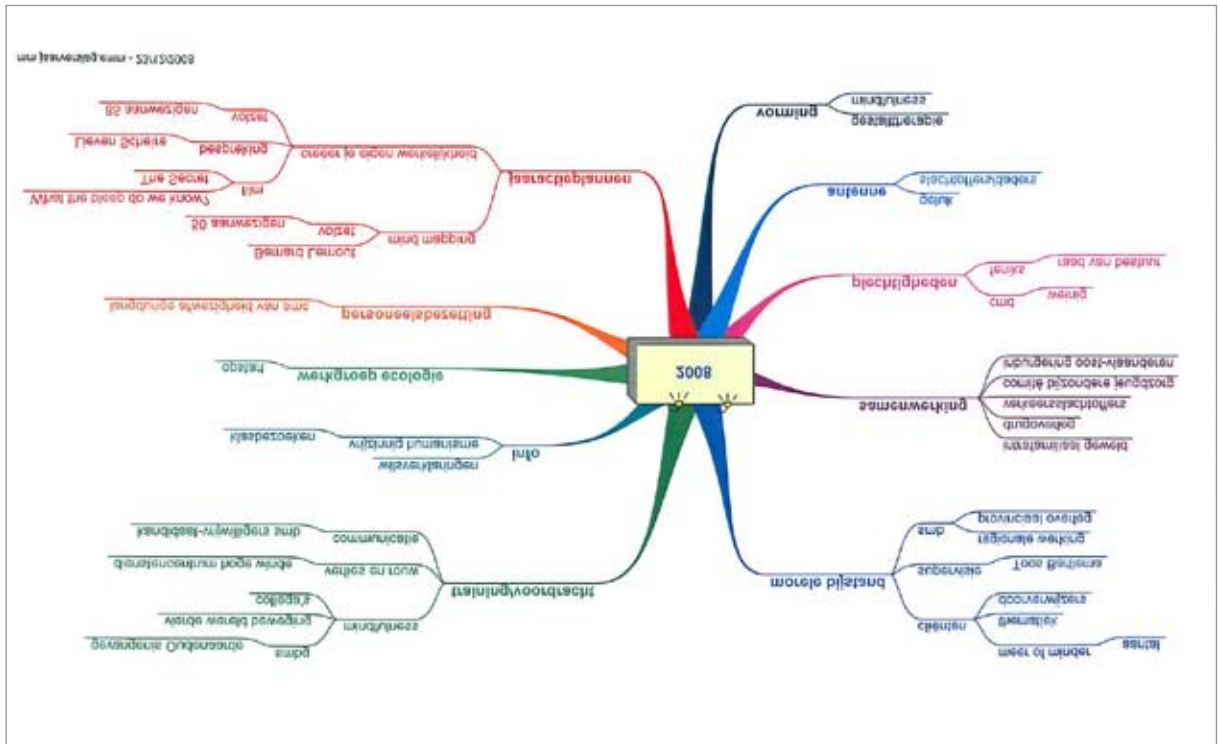
WAT VALT ER OP IN DE WERKING ?

Verheugend is eerst en vooral dat het aantal mensen dat beroep doet op morele bijstand jaar na jaar blijft toenemen. Het Centrum Morele Dienstverlening is een gekende plaats geworden in Ronse, voor mensen uit verschillende lagen van de bevolking, met verscheidene ideologische achtergronden en met de meest diverse problemen. Doorverwijzingen komen uit alle hoeken: dokters, kinesitherapeuten, sociale diensten, de VDAB, politie, justitiehuisen, en in 2008 ook regelmatig een vraag vanuit de inburgeringdienst. Cliënten zijn hoofdzakelijk Nederlandstalig, al zijn de anderstaligen toch duidelijk in opmars. Anderstalig betekent dan vooral Franstalig, of gebroken Frans; twee hulpvragers spraken Engels. Opvallend is het grote aantal mannen dat dit jaar op het Centrum beroep deed (40%). Nieuwe samenwerkingsverbanden zijn er enerzijds met Inburgering Oost-Vlaanderen, anderzijds met een uitgebreid netwerk dat voorziet in de opvang van verkeersslachtoffers (politie, brandweer, ...). Het CMD wordt ingeschakeld ten behoeve van de aanrijders en hun omgeving.

Het aantal plechtigheden in de regio blijft stabiel. Niettegenstaande het geringe aantal plechtigheden zijn we toch heel tevreden over het geleverde werk. Mensen die beroep doen op onze begeleiding bij overgangen doen dit immers zeer bewust en voelen zich heel betrokken. De plechtigheden vallen dan ook telkens op door hun persoonlijk karakter.

MOOI EN GESLAAGD WAREN DIT JAAR DE JAARACTIEPLANNEN.

Bernard Lernout van het Leerhof in Brakel verzorgde voor het Centrum een algemeen gewaardeerde vorming over mindmapping, de techniek om ideeën en hun onderlinge relaties visueel te ordenen. Twee avonden in Oudenaarde maakten ons vertrouwd met het noteren van de vele nevensporen van creatieve ideeën; een herhaling in Ronse hielp om snel kleurrijke geheugenkaarten vast te leggen. Vlotjes was de workshop tweemaal volgeboekt met tevreden aanwezigen. Een divers publiek van jong en oud uit heel verscheiden contexten zette zo de stap van de theorie naar de praktijk om beide hersenhelften te gebruiken met zichtbare communicatie. Een zinvol initiatief, ook voor ons. Sinds deze vorming maken wij zelf geregeld gebruik van de methodiek, om een vergadering voor te bereiden, om ideeën te ordenen, om een voordracht te ondersteunen, zelfs om deze bijdrage vorm te geven hebben we een mindmap ontwikkeld.

Ook ons tweede jaaractieplan was een schot in de roos. Het thematisch tweeluik in Oudenaarde en Ronse wekte grote belangstelling, enerzijds met het onderwerp **‘de kracht van gedachten, van overtuigingen...’** en anderzijds toelichting over de kwantumfysica die vaak als nieuwe verklaring van het onverklaarbare wordt naar voor geschoven. Met de vertoning van twee films **‘What the bleep do we know’** en **‘The Secret’** en de bijhorende, kritische bespreking door Lieven Scheire boekten we tweemaal een volle zaal. De aanwezigen kregen de kans om vragen te stellen en in discussie te gaan: toffe sfeer, tevreden mensen.

Opvallend in de werking was ook het thema **mindfulness**. Mindfulness helpt aandacht te geven aan wat meest belangrijk is in het leven. We leren om te gaan met stress, onrust, piekeren en alles wat in de weg staat van een leven dat de moeite waard is. Het gaat om opmerkzame aanwezigheid als vorm van coping, introspectie of levenskunst. Het CMD Ronse organiseerde in samenwerking met de Stichting Morele Bijstand aan Gevangenen drie trainingen in de gevangenis van Oudenaarde. Een vierde training ging door in het VC Ronse, een initiatief waarvoor in de eerste plaats geïnteresseerden uit de vierdewereldbeweging zich konden inschrijven. Van dit initiatief werden ook alle mogelijke doorverwijzers in de regio op de hoogte gebracht, waardoor deze groep zeer snel volzet was.

Veel tijd en energie werd besteed aan de redactie van twee Antennenummers met de thema's Geluk en Slachtoffers/daders. In het voorjaar verzorgden we een voordracht voor de bewoners van het dienstencentrum Hoge Winde te Ronse over omgaan met verlies en rouw. Ook de ecologische wind die momenteel door alle UVV-geledingen waait, werd ten dele mee aangewakkerd vanuit Ronse. Met veel enthousiasme werden de eerste voorbereidingen geleverd aan een ecologische noot(d) van de organisatie.

FILMAWOND

Creëer je eigen werkelijkheid

Wetenschap en/of fictie?
Lieven Scheire trekt de lijn.

What the bleep do we know?
donderdag 13 november 2008 - 20 u.
VCLie db - Parkstraat 4 - 9788 Oudenaarde

The Secret
donderdag 27 november 2008 - 20 u.
VCRonse - Zuidstraat 13 - 9600 Ronse

Telkens met kritische nabespreking door **Lieven Scheire**, de fysico-adept uit 'De Laatste Show'

Reservatie: Centrum Morele Dienstverlening
T 055 21 49 10 - info.morele@uvv.be - gratis toegang
Organisatie: Centrum Morele Dienstverlening Ronse
L.L.N. Pricering, Confessio Lichte, n.w. LiefdeActing, Vrijzinnige Vereniging Ronse
Ook te zien op de Live TV-kanalen van de Provincie Oost-Vlaanderen

workshop mind mapping

Trainer ir. Bernard Lernout van Het Leernhof

Mind Mapping is een moderne denk- en leer methode, ontwikkeld door Tony Buzan (UK)

Mind Mapping verhoogt de capaciteit om informatie te verwerken en het creatief denken te vergroten.

Je kunt je toe op een meer directe en spontane wijze uw hoofd te gebruiken, omdat je gebaseerd is op recente ontdekkingen in de natuurlijke werkingen van het brein.

Locatie en data
RONSE - woensdag 5 en 12 maart 2008 - 20 u - Zuidstraat 13
of OUDENAARDE - donderdag 6 en 13 maart 2008 - 20 u - Parkstraat 4

Deelnemers: 10 euro - rek. nr. 001-1889654-75

Organisatie: CMD in samenwerking met VC Ronse VC Liedts Oudenaarde

Info en inschrijving: Centrum Morele Dienstverlening Zuidstraat 13 - Ronse 055/21.49.69 - cmd.ronse@uvv.be

Onder auspiciën van de Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw

© 2008 Bernard Lernout - Alle rechten voorbehouden

Tenslotte natuurlijk zijn er zoals elk jaar nog tal van zaken die te gewoon zijn om in een jaarverslag te worden opgenomen. We denken aan de bijeenkomsten met onze begeleidingsgroep, de vertegenwoordiging op het bureau comité bijzondere jeugdzorg, de Stuurgroep Morele Bijstand, de vorming van vrijwilligers binnen de Stuurgroep Morele Bijstand, de Raad van Bestuur van Feniks vzw, de vertegenwoordiging op het Drugoverleg Ronse, de betrokkenheid in het project Partnergeweld, de klasbezoeken, de vragen rond wilsverklaringen bij euthanasie, de gevolgde opleidingen, ...

De staf van het CMD Ronse kijkt terug op een boeiend jaar, een gevulde agenda met veel variatie in activiteit en geslaagde projecten. Voor 2009 mag het er zo terug aan toe gaan.

CMD Ronse
Zuidstraat 13 – 9600 Ronse
Tel: 055/21.49.69
Fax: 055/21.66.68
cmd.ronse@uvv.be

CMD SINT-NIKLAAS

De lokale OVM-afdelingen te Stekene, Lokeren en Sint-Niklaas maken actief deel uit van de vrijzinnige gemeenschap in het Waasland. De morele consulent biedt op diverse vlakken ondersteuning aan zoals het verzorgen van een vrijzinnig bezinningsmoment tijdens de **Lentefeesten** en de **Feesten Vrijzinnige Jeugd** en het coördineren van de cadeautjes en subsidieaanvragen.

Jaarlijks worden met de Oudervereniging voor de Moraal enkele **gespreksavonden** voor ouders, leerkrachten niet-confessionele zedenleer en geïnteresseerden georganiseerd. In Lokeren vond de lezing 'Euthanasie, wet of realiteit' met professor Wim Distelmans plaats en op het Centrum Morele Dienstverlening werden geïnteresseerden in het 'Filosoferen met Kinderen' ingewijd door Eef Cornelissen. Deze acties worden ondernomen om ouders en leerkrachten niet-confessionele zedenleer zoveel mogelijk te ondersteunen in de vrijzinnig humanistische opvoeding van het kind. Daarnaast worden er diverse bijeenkomsten op het Centrum Morele Dienstverlening georganiseerd voor de leerkrachten zedenleer uit het basisonderwijs. In deze werkgroep worden ervaringen, ideeën, nuttige informatie, bruikbare werkvormen en dergelijke met elkaar uitgewisseld ten behoeve van de lessenpraktijk en voor de organisatie van de feesten.

Door de samenwerking met de lokale OVM-afdelingen, kreeg het Centrum Morele Dienstverlening veel praktische medewerking, steun en tips om een **eerste terugkomdag voor de ex-feestelingen Feest Vrijzinnige Jeugd** te organiseren. De bedoeling was om jongeren uit het eerste middelbaar nog een keer samen te brengen ter herinnering aan hun Feest Vrijzinnige Jeugd. Het was een bescheiden initiatief om deze jongeren te blijven betrekken op het vrijzinnige humanistische gedachtegoed en hen tegelijk mogelijkheden te bieden van doorstroming naar een vrijzinnig jeugdnetwerk. Op zaterdag 8 maart 2008 trokken we samen met een kleine groep leerlingen en de leerkracht zedenleer basisonderwijs, Lien Thienpondt, van Lokeren naar Oostende. Deze ontmoetingsdag werd een geslaagde combinatie van ontspanning aan zee, met veel zon en zand, en wetenschappelijke ontdekkingen in het themapark Earth Explorer. De jongeren genoten van deze uitstap vooral omdat ze elkaar na een jaar zo terugzagen. Ook de medewerking van de leerkracht zedenleer bleek onontbeerlijk om dit initiatief tot een mooi resultaat te brengen. Elk netwerk wordt in de praktijk gedragen door enkele personen die actief meewerken en lokaal geïntegreerd zijn. De leerkrachten zedenleer uit het basisonderwijs zijn dan sterk betrokken op hun leerlingen, ook buiten de lesuren.

Door de goede samenwerking met de leerkrachten zedenleer organiseerde het Centrum Morele Dienstverlening in kader van het JAARACTIEPLAN de theatervoorstelling **Bol De Wereld** voor de basisscholen uit het Waasland. Leerkrachten levensbeschouwelijke vakken werden voorbereid met een workshop op het Centrum Morele Dienstverlening. Bol de Wereld vertelt over het omgaan met de grote veranderingen en triestigheden in het leven. Een speelse en muzikale vertelling gebracht door het Meisje, de Ridder en Robot. Het werd een intieme voorstelling die in zijn simpelheid de complexiteit vatte van het trachten te (over)leven van ieder kind. Driehonderd spruiten uit het eerste en het tweede leerjaar kwamen naar deze unieke voorstelling kijken; ieder kind kon zich herkennen in het verhaal van een echtscheiding, dat zo velen treft.

Een belangrijk werkdoel in 2008 was de wil van het Centrum Morele Dienstverlening zich in te zetten om aan de Wase vrijzinnigen en hun gemeenschap een gezicht te geven. Op 23 november 2008 kwam het resultaat van die inspanning en publiceerden we de **Recepten Voor Het Goede Leven**. Op de theaterscène van de stadsschouwburg in Sint-Niklaas konden veertien Waaslanders bewonderd worden in een fototentoonstelling en bracht Marcella Piessens, vrijwilligster van de Stuurgroep Morele Bijstand, een innemende theatermonoloog *'In 't gelaag bij Fien Verbeke'*. Het stuk handelt over het leven van een geëmancipeerde vrouw in de jaren '50. Het boek bundelt veertien interviews met bekende en minder bekende Waaslanders die over hun vrijzinnig humanistische inspiratie vertellen en wat deze kan betekenen voor de brede samenleving. Vanuit hun verschillende achtergrond, leeftijd, beroepsleven en engagement tonen de gesprekspartners dat het vrijzinnig humanisme niet onder één noemer te vatten is. Tevens biedt de publicatie een staalkaart van de lokale vrijzinnige verenigingen in de regio Waasland. Het boek zal verder verspreid worden omdat de opbrengst ervan integraal gaat naar Opvang vzw, de vrijzinnige dienst voor Pleegzorg met een bloeiende antenne in Sint-Niklaas.

Sint-Niklaas stond in het teken van de afscheidsplichtigheden en de zoektocht naar nieuwe vrijwilligers naar aanleiding van de opening van het nieuwe **crematorium Heimolen**. Tijdens de open deurdag van 18 september 2008 brachten vele mensen, vrijwilligers en moreel consultants een kijkje vóór en achter de schermen van dit moderne en transparante complex. Omdat de novembermaand ook de periode is waarop overledenen herdacht worden, brachten we de tentoonstelling **Honderd Volle Manen, Jongeren over afscheid** naar het Centrum Morele Dienstverlening. Lokale welzijnsorganisaties en leerlingen uit het secundair onderwijs werden uitgenodigd om hen te informeren over de plechtigheden en de vrijzinnige visie op leven en dood. Naast het jaarlijkse herden-

Veertien Waaslanders op de foto.

Marcella Piessens

Recepten voor het Goede Leven

Gesprekken met Wase vrijzinnigen

In "Recepten voor het Goede Leven" vertellen veertien bekende en minder bekende Waaslanders hoe ze door hun vrijzinnig humanistische inspiratie vorm geven aan een verdraagzame samenleving. Het zijn boeiende, verrassende en uiteenlopende gesprekken. Vanuit hun verschillende achtergrond, leeftijd, beroepsleven of engagement tonen de gesprekspartners in het boek dat vrijzinnig humanisme niet onder één noemer te vatten is. Die verscheidenheid aan ideeën en inzichten vormt dan ook een brede basis voor een Goed Leven. Gesprekspartners in het boek zijn Marcella Piessens [vrijwillig moedersconsulent rusthuis], Patrick Mertens [provinciaal secretaris ABVV-metabeeld], Martine De Bont [maatschappelijk assistente], Wim Van Remortel [brunstenaar], Brigitte Thieren [huisarts], Freddy Willcock [burgemeester], Sean Dhondt [muzikant], Marleen Temmerman [gynastoloog en senaats], Frederik Wittock [diensthoofd communicatie Johnson & Johnson], Claire De Coster [vrijwillig moedersconsulent plechtigheden], Issam Benali [advocaat Algemene centrale ABVV], Eric De Saegher [schooldirecteur met rust GO!], Nanny Verdonck [leerkracht niet-conventionele zedeleer] en Filip De Jonge [advocaat].

Het boek is te koop voor 10 euro en de opbrengsten zijn bestemd voor de afdeling van Opvang vzw, een vrijzinnige dienst voor pleegzorg in Sint-Niklaas. Het boek kan besteld worden via het Centrum Morele Dienstverlening Sint-Niklaas.
T | 03 777 20 87
cmd.sintniklaas@uvv.be

kingsmoment op 1 november voor de Oud-strijders op de begraafplaats Tereken werden we tevens in het crematorium Heimolen ontvangen om een evocatief moment voor het Wase publiek te brengen. Lukas Vander Taelen las voor uit zijn boek 'Waar ben je nu? Afscheid van mijn zus Anna'. Daarin vertelt hij over het loslaten van het leven, het belang van de menselijke waardigheid, geeft hij een beeld van zijn vrijzinnig humanistische visie op leven en dood en het verdergaan in het hier en nu. Het werd een persoonlijke, oprechte en innemend getuigenis die de vele bezoekers troost en steun kon bieden om het verlies van dierbaren aanvaardbaarder te maken.

CMD Sint-Niklaas
Ankerstraat 96, 9100 Sint-Niklaas,
tel. 03/777.20.87, fax 03/777.31.64
cmd.sintniklaas@uvv.be

Waar ben je nu ?

Afscheid van mijn zus Anna

Een persoonlijke reflectie over de eindigheid van het leven, door **Lukas Vander Taelen**

zaterdag 1 november 2008 om 15u00
in het crematorium Heimolen te Sint-Niklaas,
Waasmunsterse Steenweg 13

& **Honderd Volle Manen**
Jongeren over afscheid
Tentoonstelling kunst en Palliatieve Zorg

Iedereen is welkom, inschrijven is wettelijk
cmd.sintniklaas@uvv.be / T.03/777.20.87 / F.03/777.31.64

De tentoonstelling is vrij toegankelijk in het Centrum Morele Dienstverlening Ankerstraat 96, Sint-Niklaas, van 20 oktober tot en met 7 november 2008 elke werkdag tussen 10u en 16u.

CMD ZOTTEGEM

2008 betekende voor het Centrum Morele Dienstverlening een beetje een nieuwe start. Het vierkoppige team werd immers in december 2007, op één oude getrouwe na, helemaal vernieuwd.

MORELE BIJSTAND

Ook in 2008 verzorgde het Centrum bijzonder veel morele bijstand, een lijn die zich consequent doorzette. Dat is in niet geringe mate te wijten aan het samenwerkingsproject "Partnergeweld". Zeer frequent worden door de lokale politiediensten zowel slachtoffers als daders van intrafamiliaal geweld naar ons doorverwezen. Ook het Centrum voor Leerlingenbegeleiding heeft het CMD ontdekt en verwijst steeds vaker jongeren door voor bijstand. Daarnaast werken we samen met het Sociaal Huis Pandora (CAW) voor morele bijstand aan mensen die betrokken waren in een verkeersongeval.

Het Centrum maakt ook actief deel uit van het lokale drugsoverleg, van de werkgroep rouw en verdriet en het Welzijnsoverleg Regio Zottegem, wat de naambekendheid in deze specifieke sector heeft vergroot. Niettemin merken we steeds vaker een duidelijk effect van de mond-aan-mond reclame: altijd maar meer mensen kloppen spontaan aan. Helaas werden we in de Stuurgroep Morele Bijstand geconfronteerd met het ontslag van een zeer gemotiveerde vrijwilliger. Het vinden van voldoende vrijwilligers die zich willen inzetten voor morele begeleiding in ziekenhuizen en rust- en verzorgingstehuizen blijft voorwerp van permanente bezorgdheid voor onze regio.

Er werden in 2008 ook een aantal activiteiten georganiseerd in het kader van de permanente ondersteuning van de Oost-Vlaamse vrijwilligers. De kalender daarvan geeft volgend beeld:

Vrijdag 1 februari: nieuwjaarsbijeenkomst – PCMD Gent

Vrijdag 14 maart: eerste samenkomst intervisiegroep – PCMD Gent

Donderdag 17 april: geleid bezoek aan de tentoonstelling 'Ziek – Tussen lichaam en geest' – Museum Dr. Guislain Gent

Vrijdag 30 mei: samenkomst intervisiegroep – PCMD Gent

Donderdag 18 september: omgaan met ziekte door Lut Matheussen – PCMD Gent

Vrijdag 3 oktober: samenkomst intervisiegroep – PCMD Gent

Zaterdag 11 oktober: jaarlijkse ontmoetingsdag – 'Je bent wat je eet' – VLC Oostende.

PLECHTIGHEDEN

Ook de plechtigheden blijven een aandachtspunt in Zottegem. Het voorbije jaar verzorgde het Centrum slechts twee huwelijken, twee afscheidsplechtigheden en een pensioenplechtigheid. De waardering daarvan door nabestaanden, deelnemers en aanwezigen is steevast erg hoog maar de bekendheid ervan in onze streek laat duidelijk nog te wensen over. We hopen hieraan iets te kunnen doen d.m.v. goeie PR. Een uitgebreide kennismakingsronde met de begrafenisondernemers in de streek leverde enkele goede contacten op, maar de impact op de afscheidsplechtigheden blijft voorlopig uit.

Een kennismakingsronde met de lokale huisartsen startte eind 2008. Een eerste golf van klasbezoeken overspoelt de lokale scholen terwijl u dit leest en we hopen vanaf februari 2009 een wekelijkse permanentie te starten in de Zottegemse Stadsbibliotheek. Daarnaast draaien onze jaaractieplannen voor 2009 helemaal rond de plechtigheden.

JAARACTIEPLAN 2008

Het jaaractieplan 2008 was oorspronkelijk geconcipeerd als een voorzet naar de jaaractieplannen van 2009. Ze zouden alle in het teken staan van zintuigen, het vergaren van informatie en onze manieren om er als –vrijzinnige- mens mee om te gaan. Voor 2009 hebben we met het nieuwe team echter verkozen, zoals eerder vermeld, om alle aandacht te vestigen op onze plechtigheden. Daarom hebben we het originele concept voor 2008 ook uitgebreid met een kleine tentoonstelling rond onze plechtigheden en vzw Feniks. Het jaaractieplan 2008, een optreden van Jean Blaute & Eric Melaerts, vond plaats op 14 november. Het concert was een groot succes: de opkomst lag hoog, met de keuze van de muzikanten konden we haast niet mislukken - de heren zijn erg geliefd bij het lokale publiek- en ze toonden zichzelf volleerde entertainers. Bovendien bespeelden ze de harten van het lokale publiek door Miele, een plaatselijke held, als gastmuzikant uit te nodigen.

SAMENWERKEN EN VERENIGEN

De samenwerking met de lokale verenigingen blijft erg vlot verlopen. De lentefeesten van Zottegem -onder de vleugels van HWV- en Geraardsbergen - onder begeleiding van OVM- kregen ook het voorbije jaar onze steun. Beide feesten zetten prachtige prestaties neer die fel werden gesmaakt door deelnemertjes en familie. De jonge feestelingen in Geraardsbergen speelden zelfs allen een rol in een complete en zeer indrukwekkende musical.

EEN LENTEFEEST VOL KLEUR

De Zottegemse Grijsse Geuzen verloren de voorbije zomer helaas vroegtijdig hun gedreven en enthousiaste secretaris, Herman Eeckhout. Desondanks organiseerden ze erg veel activiteiten met als uitschieter een geslaagde zoektocht naar "God in ons Brein" op 12 december Ook SOS Nuchterheid blijft een vaste partner. Wekelijks biedt de vereniging in de vergaderruimte van het Centrum, via een individueel zelfzorg aanspreekpunt (iZZa), hulp aan mensen met verslavingsproblemen van zeer uiteenlopende aard. Sinds december biedt SOSN trouwens ook dezelfde dienst aan in het Vrijzinnig Huis in Geraardsbergen.

DE ANTENNEWERKING GERAARDSBERGEN

De Geraardsbergse vrijzinnigheid, verenigd in de Geraardsbergse Vrijzinnige Raad, zit niet stil. Hun Huis van het Vrije Denken is vaak de locatie voor lezingen en andere activiteiten van de lokale vrijzinnige lidverenigingen. De antennewerking in Geraardsbergen werd in 2008 ietwat bemoeilijkt door ingrijpende verbouwingswerken

aan het gebouw. De werken zullen tot in het voorjaar van 2009 duren en mogelijk een impact hebben op de bereikbaarheid van de ontmoetingsruimte. Niettemin startten we in juli met een permanentie op maandag, een drukke dag want marktdag. Het doel is inde eerste plaats een centraal bereikbaar Vrijzinnig InformatiePunt te zijn voor de stad en omstreken.

We steunden met de hulp van de IMD het jonge geweld van Zone054, de naam van de nieuwe afdeling van het Geraardsbergse Vermeylenfonds, dat van start ging met een aantal straffe activiteiten. Wallonië, dat vaak verguisde 'buitenland', werd op een positieve manier voor het voetlicht gebracht. Paashazen en andere mythes, de ene al wat onschuldiger dan de andere, werden vakkundig verklaard of onderuit gehaald.

HuJo demonstreerde voor het tweede jaar op rij overtuigend dat je ook 'tienerjaren zonder drugs' kan beleven. De vereniging haalde "Fading moments", een stoer en 'cool' punk-rockbandje van oud-leerlingen, naar het Atheneum. Het viertal bracht als rolmodellen een optreden en een ludieke maar ernstige getuigenis over hun eigen jonge tienerjaren.

De Geraardsbergse Vrijzinnige Raad heeft ook ambitieuze plannen voor een eigen website, plannen die in 2009 ongetwijfeld concrete vorm zullen aannemen.

ECOLOGISCHE TOEKOMST

Is er een andere?

Ten slotte, binnen de Unie Vrijzinnige Verenigingen werd er in 2008 een werkgroep Ecologie opgericht. Het Centrum Morele Dienstverlening Zottegem neemt actief deel aan deze werkgroep en tracht zo haar groene steentje bij te dragen. Misschien lukt het een antwoord te vinden op de vraag: 'Welke plaats kan het ecologisch gedachtegoed innemen binnen het vrijzinnig humanisme van vandaag?'

Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
www.h-vv.be

De Grijsje Geuzen Zottegem
gaan op zoek naar...

GOD IN ONS BREIN

Bestaat er een 'God-plek' in onze hersenen?
En zegt dat iets over zijn bestaan?

Door
Prof. Dr. Dirk De Ridder
Vrijdag 12 december 2008 om 20u
Ridderzaal Egmontkasteel, Heldenlaan 2 te Zottegem

Neurochirurg Dirk De Ridder neemt ons mee op een reis met buitenlichamelijke en goddelijke ervaringen, en deelt met ons zijn merkwaardige waarnemingen...op zoek naar God in ons brein.

v.v.m. het stadsbestuur Zottegem, Humanistisch Verbond Zottegem
en het Centrum Morele Dienstverlening Zottegem

CMD Zottegem
Kastanjelaan 73
9620 Zottegem
tel. 09/326 85 70
fax. 09/326 85 73
cmd.zottegem@uwv.be

4. Feesten van de Vrijzinnige Jeugd

Uiteraard kan de IMD Oost-Vlaanderen slechts een beperkte greep brengen van de vele Lentefeesten en Feesten Vrijzinnige Jeugd. De hierna volgende teksten en foto's weerspiegelen de sfeer en de inhoud zoals de feestelingen die bijzondere dag in hun groei naar de volwassenheid beleefd hebben. De gekozen formules ademen de frisse creativiteit van allen die voortdurend omgaan met kinderen en die hen vanuit onze vrijzinnig-humanistische levensvisie een reële meerwaarde willen meegeven. Zelfvertrouwen en vertrouwen in de ander, zich verantwoordelijk voelen, beseffen dat we alleen samen een mooiere en betere wereld kunnen opbouwen en dat iedereen daar zijn steentje kan en moet toe bijdragen, ziedaar enkele themata waarrond de feesten in de praktijk worden opgebouwd, het pedagogisch principe indachtig, dat jongeren zelf laten doen honderdmaal beter beklift dan uren les.

DEINZE

De Basisschool van het Gemeenschapsonderwijs Erasmus te Deinze organiseerde het Lentefeest voor de kinderen van het 1ste leerjaar in de eigen inrichting. Dertien kinderen namen er aan deel; in het totaal participeerden meer dan vijftig ouders en sympathisanten. Na het welkomstwoord van de directie kwam het optreden van de feestelingen, gevolgd door het uitdelen van de geschenkjes. Op de speelplaats werden dan de vreugdeballonetjes opgelaten waarna het meer dan tijd was om te genieten van een mooie receptie. De feestelingen van het 6de leerjaar namen deel aan het groots opgezette Feest van de Vrijzinnige Jeugd in Gent.

*Claudine Lekens
Bijzondere leermeester NCZ*

EEKLO

Reeds voor de 36ste maal vond in Eeklo het Lentefeest voor de zesjarigen en het Feest Vrijzinnige Jeugd voor de twaalfjarigen plaats. Er werden 22 zesjarigen gevierd en 32 twaalfjarigen waren van de partij. Zaterdag 10 mei 2008 was de grote dag met als thema **'Klein is fijn, groot is prachtig'**. Het programma bestond uit een busreis naar Gent waar de zesjarigen het milieuprogramma **'Losbol'** volgden in het Vredeshuis. Daarna werd een plezierige boottocht gevaren op de Leie langsheen het historisch centrum van Gent. De twaalfjarigen gingen onder begeleiding van Vízit vzw op sneukeltoer. Terug in Eeklo was er de plechtigheid met ouders en familie, gevolgd door de uitreiking van geschenken en een receptie.

De feestelingen van Eeklo te water aan de Gentse Graslei

EVERGEM

Op zaterdag 26 april 2008 hield de Gemeentelijke Basisschool Kapellestraat 73 te Evergem het lentefeest. Het thema was bijzonder actueel **"In de weer voor het klimaat"**. Vanaf februari waren de 6 en 12-jarigen in de lessen zedenleer hun lentefeest volop aan het voorbereiden met lessen over afval en de noodzaak te leren sorteren in het eerste leerjaar. De kinderen van het zesde leerjaar zochten de gegevens op van de klimaatverandering en wat daarvan de weerslag is voor ieders gedrag.

Dit thema ligt overigens helemaal in de lijn van de school die bewust *welbepaalde accenten* legt en samen met de ouders werkt aan een *positief zelfbeeld* voor hun kind. Centraal staat de idee om de *creativiteit* van elk kind te helpen ontwikkelen, zodat het de juiste stap naar volwassenheid kan maken en een open blik op de wereld meekrijgt. Dat is ons doel!

De lessen werden omgezet in een creatieve presentatie door de feestelingen aan familie en vrienden op 26 april. 280 stoelen hebben we klaargezet...Alle kinde-

ren bloosden van spanning bij de opvoering, de juffen ook! Met een heleboel helpers is het ons gelukt: het was leuk en leerrijk voor iedereen. Volgend jaar zijn we er weer!

*Leen Stevesyns en Sofie Van Damme,
juffen zedenleer GBS Evergem.*

Creatieve Feestelingen

GENT

Het 45ste Feest van de Vrijzinnige Jeugd voor feestelingen uit Groot-Gent, Heusden en Wetteren ging dit jaar door op zaterdag 17 mei 2008 met als centraal thema “vrij-KUNST-zinnig”. 156 kinderen waren ingeschreven voor dit feest. Ze verzamelden om 08.30u aan het ICC in het Citadelpark en gingen, na het nemen van de groepsfoto, de lokalen van het ICC en de nabijgelegen Hogeschool Ledeganck binnen. Tijdens de workshops, verzorgd door verschillende organisaties, kregen de jongeren ruimte en materiaal om hun kunstzinnig “ei” kwijt te geraken. Er werd “vrij-zinnig-gekunsteld” rond dans, muziek, toneel en actuele kunst.

Tegen de middag werden alle Feestelingen in de grote zaal van het ICC opgewacht door hun ouders en familie voor het gemeenschappelijke bezinningsgedeelte en toonmoment. Na de warme woorden van de voorzitter, Ann De Mol, kon het spektakel beginnen. Bestuurslid Kathleen Van Nuffel praatte het hele evenement aaneen. Alle kinderen kwamen op het podium en presenteerden het resultaat van de gevolgde workshop. Het feest sloot af met een samenzang door de hele zaal. Op het scherm kregen alle aanwezigen de tekst te zien en iedereen zong mee uit volle borst.

Van 13 u ging af ging het van de overvolle ICC-zaal, onder begeleiding van de fanfare “**de Rustende Moeders**”, stoetsgewijs naar het vlakbij gelegen Geuzenhuis aan de Kantienberg. In samenwerking met het V.C. Geuzenhuis werd daar aan iedereen een uitgebreide receptie aangeboden. Alle feestelingen ontvingen zowel van het comité als van andere vrijzinnige verenigingen een aantal mooie geschenken. Vanzelfsprekend vraagt de organisatie van een dergelijk megafeest met in het totaal een 800-tal aanwezigen bijzonder veel voorbereidend werk. Er werd dan ook regelmatig vergaderd door de kleine kern vrijwilligers en op 29 april 2008 werd een laatste maal samengekomen met de bereidwillige leerkrachten moraal. Zoals ieder jaar kon het comité beroep doen voor de materiële verzorging van het feest op de vrijwilligers van het V.C. Geuzenhuis.

In maart verscheen voor de 11de maal de nieuwsbrief *Feestelijk*, waarin het volledige programma van het feest werd opgenomen. Dankzij de financiële steun verleend door de I.M.D. Oost Vlaanderen kon het Comité opnieuw een groots en vooral democratisch feest aanbieden aan elk kind: de grote zaal van het ICC werd ons ter beschikking gesteld en voor de receptie werden we opnieuw ontvangen in het Geuzenhuis. Uit de reacties van zowel de feestelingen als de ouders en na een evaluatievergadering van het bestuur, bleek dat het feest vrijzinnige jeugd 2008 - voor wat de workshops en vooral het interactieve toonmoment met en door de kinderen betreft - uiterst geslaagd mag genoemd worden. Vorig jaar werd de Kinopolis overspoeld door meer dan zeshonderd mensen, waarbij de veiligheid en de organisatie danig in het gedrang kwam. Dit jaar kon het inrichtend comité dankzij de I.M.D. Oost-Vlaanderen gebruik maken van het grotere ICC. Deze zaal beschikt niet alleen over een prachtige uitstraling, maar bood plaats aan alle aanwezigen. De accommodatie was dan ook uitstekend.

De reuze receptie in het V.C. Geuzenhuis was beter voorbereid, gelet op de ervaring van vorig jaar. Extra partytenten en extra bars waren buiten opgesteld en de tegenslag van een zware regenval kon de pret niet bederven. De bezoekers dromden wel allen tegelijk de zalen van het geuzenhuis binnen, waardoor het eerste half uur natuurlijk wat chaotisch verliep.

Ann De Mol, voorzitter en Rudi Bousse, secretaris

GERAARDSBERGEN

We ontvingen van het Feest ingericht door OVM Geraardsbergen twee mooie video's van het feest **“Welkom aan de kleine Emilie Jolie”**. Het werd een feeëriekke opvoering, vol muziek, eerst in de droom van de sprookjeswereld, om metertijd te groeien naar het volle leven. *(Zie beelden boven)*

MAARKEDAL

Zaterdag 8 maart was het eindelijk zo ver... na lang oefenen mochten de leerlingen zedenleer van het eerste en zesde leerjaar tonen wat ze in petto hadden. Wat waren Anais, Illya, Liesl, Martin, Axel en Kylian fijn uitgedost! En... ze hadden niet alleen hun stralende lach mee maar ze beschikten ook over stalen zenuwen. Het feest begon heel toepasselijk ... *Opzij, opzij* op de tonen van de muziek van Herman Van Veen. Heel toepasselijk... zich spoeden om op tijd te zijn. Tja, “mooi maken” duurt immers lang. Ze stelden zichzelf voor! Wat een prestatie voor leerlingen van het eerste leerjaar: ze lazen de tekst flink voor of kenden hem uit het hoofd. Ik stond er zelf van te kijken!

Ook de leerlingen van het zesde deden hun optreden met veel elan. De clowns waren van de partij, de kleintjes speelden toneel alsof ze nooit iets anders hadden gedaan in hun leven, ze dansten... Oprechte dank bij dit alles aan Amber, Dana, Thomas, Britt en Marie-Maxence voor de hulp die ze boden bij het aanleren van de dansjes. Zo fijn om dansertjes op school te hebben!

Juf. Ann

OUDENAARDE

Op 15 maart 2008 was het weer zover voor **Ons lentefeest!** Na enkele weken oefenen brak de grote dag eindelijk aan. Met vlinders in de buik kwam het uur van de waarheid steeds dichterbij. Het eerste leerjaar speelde het toneel "De snoepjeskoning". Het werd een leuk schouwspel voor groot en klein. De zelf bedachte toneeltjes over dromen van het zesde leerjaar werden afgewisseld met dans en muziek en een voorstelling van hun zelfgemaakte repel-poppen.

Dan volgde het officiële gedeelte. Met voor elk een versje kwamen alle gevierden nog eens uitgebreid aan bod. Na de voorstelling werden we allemaal uitgenodigd op het aperitief. Wie wou kon daarna nog genieten van een heerlijke feestmaaltijd, gevolgd door een spetterende kinderfuif. Moe maar voldaan, gingen we naar ons bedje toe. Het was een fantastische dag!

Op zondag 7 december 2008 tussen 10 en 13 uur hielden we onze **Joelmarkt met aperitief**. We verkochten er onze leuke spulletjes gemaakt door de leerlingen van zedenleer. Met dank aan alle helpende handen en in het bijzonder voor de leden van de vzw Liedtskring: het Liedtskasteel bruide van leven.

Kristien, leerkracht zedenleer Oudenaarde

RONSE

In hart van de Vlaamse Ardennen organiseert de Oudervereniging voor de Moraal Ronse samen met de leerkrachten niet-confessionele zedenleer sinds jaar en dag het feest voor de kinderen moraal van de Ovide Decroly-school. Ook de kinderen van MPI Eine deden voor het zesde keer deden mee aan dit feest. Voor het eerst in vele jaren stonden we weer op het podium van de Academie van Ronse. Door heel wat helpende handen slaagden we er andermaal in om veel kinderen en hun families een onvergetelijk moment te bezorgen.

Voor de uitnodigingen hadden wij, de kinderen van het zesde leerjaar, een lino gemaakt rond het thema 'straat'. Een heel jaar lang hebben we gewerkt rond dit zelf gekozen thema. We zochten nieuwe straatnamen en spreekwoorden. We leerden over vluchtelingen, we filmde onze toneeltjes op straat en nog heel veel meer. Zo verza-

melden we heel wat informatie en creatieve verwerkingen rond ons onderwerp. Als het feest dichterbij kwam, verwerkten we het geheel tot een verhaal.

Het begon met straatlozen (of zijn het staatlozen?) die op zoek gingen naar een beter bestaan. Aan de grens mochten ze het land niet binnen van de douanediensden. Toen zag de grensbewaker hoe goed die mensen konden dansen. Al snel zorgde deze nu plots vriendelijk geworden ambtenaar voor de juiste papieren. Hij wilde zelfs hun manager zijn. Maar de zoektocht naar geluk bleek een straatje zonder eind te zijn. Veel geld zagen de vluchtelingen niet en het werd nog erger toen zij de schuld kregen van een hele boel problemen. Hun enige troost waren de frietjes.

Gelukkig kwamen ze daarna een pak helpende mensen tegen. Eerst familieleden die hier al woonde, daarna werden ze van hun corrupte manager verlost door de politie. Enkele artiesten maakten zelfs een soort benefietlied. Een echt einde hadden we niet. Enkel veel vragen voor onszelf en voor het publiek.

De feestelingen uit Eine maakten een hele grote bus waarachter ze zich konden verstoppen. We zagen enkel een silhouet. Nadat we wisten wie waar zat gebeurde nog heel wat met als hoogtepunt een meezinglied. Daarna waren de kinderen uit het eerste leerjaar aan de beurt. Ze kwamen op als een fanfare, helemaal in tenue. De aanwezigen schrokken zich een hoedje na de eerste trommelslag achterin de zaal, gevolgd door de blazers van de meespeelfanfare 'Letter Geletterd'. Er werd gemusiceerd, gezongen en gedanst door groot en klein. Als gebruikelijke afronding was er de feestelijke fakkeloverdracht en een pak cadeautjes. Tijdens de gratis aangeboden receptie was er nog steeds livemuziek van de meespeelfanfare en natuurlijk heel wat lekkers. Groeten van de feestelingen en van OVM Ronse.

SCHELDEVALLEI

OVM Scheldevallei organiseerde het Feest Vrijzinnige Jeugd op 11,12 en 13 april 2008. Op zaterdag 12 april 08 ensceneerden we een workshop met "**De klankmakerij**". We splitsten de leerlingen in twee groepen voor een *MUZIEK-MEEDOE-ACTIVITEIT*. Elke groep maakte onder leiding van Lucaz een cd met het feestthema "*Kinderen van de wereld*". De feestelingen schreven zelf een tekst en zochten een passend ritme. Ze zagen hoe een song in elkaar steekt, leerden hoe je geluiden kon laten groeien tot muziek, ze namen hun stemmen op en speelden zelf op verschillende instrumenten. Dan volgde de montage en uiteindelijk gingen alle deelnemers naar huis met hun zelfgemaakte cd. Muziek stond centraal in de workshop maar evengoed waren de werkpunten voor de feestelingen, hoe naar elkaar luisteren, hoe met elkaar samenwerken en met zijn allen geluiden en klanken ontdekken, hoe te zoeken naar harmonie, te komen tot samenspel en tot compositie. Lucaz Klankmakerij, alias Lucas De Winter, is erg geïnspireerd door het gedachtegoed van Rudolf Steiner.

Het Lentefeest werd gehouden op 16,17 en 18 mei 2008. Zaterdagavond 17 mei bezorgde *Piekenot*, alias Marc Dupont, de feestelingen een leuke bonte avond. Het werd een mengeling van spel, zang, dolgekke dansjes, quiz en goocheltrucs. Alle deelnemende kinderen amuseerden zich grandioos en gingen naar huis met een leuke attentie.

Dominique Denys

SLEIDINGE

Al enkele jaren zetten we met en hele werkgroep onze schouders onder een schitterend Lentefeest-Feest Vrijzinnige jeugd. Omdat het aantal vrijwilligers beperkt is, vieren we de feesten samen, en alle kinderen die zedenleer volgen op onze school zijn erbij betrokken.

De dag begint vroeg: zaal aankleden, podium klaarzetten, tenten opzetten, de praktische organisatie tot in de puntjes verzorgen. Na de middag houden we een generale repetitie en oefenen we met de technici zoals we het 's avonds willen brengen. Na een kleine pauze is het zover: de eerste genodigden komen aan. We starten de avond met een opvoering. Het eerste en zesde leerjaar staan volop in de belangstelling en brengen tijdens hun opvoering ook een duiding van wat ze met hun feest;bedoelen. Het wordt een "plechtig moment"!

Alle leerjaren hebben hun inbreng, bij een dansje, voor het opvoeren van een toneeltje volgens het thema dat zelf gekozen werd. Ook Knubbe-beer is telkens van de partij. Na de opvoering volgt een gezellige receptie, met ouders en grootouders. Maar daarna vertrekken die weer huiswaarts en blijven de kinderen op school! We eten samen gezellig frietjes en naargelang het weer sluiten we de avond af met een spel buiten, met een kampvuur, een kinderfuif of de projectie van een film op groot scherm. Moe maar voldaan overnachten we op de speelweide van school, voor de kleinsten plaatsen we de bedjes in de klas zedenleer, de oudere kinderen mogen slapen in de tenten.

Na de ochtendgymnastiek en het kattenwasje komen de ouders de kinderen ophalen. We ontbijten samen, ruimen met zijn allen op en nemen afscheid! Thuis wordt nagenoten, uitgerust en uitgekeken naar de volgende editie. Dank zij materiële en financiële steun kunnen we de kinderen geschenken aanbieden, de animatie organiseren voor de avond, de voorstelling opfleuren en stofferen met allerlei mooi gerei en knutselwerken. Vooraf richten we met de feestelingen workshops in ter voorbereiding op het thema. Mensen die gespecialiseerd zijn in het thema komen dan de avond zelf hun inbreng doen of stellen het gewenste materiaal ter beschikking. Elk jaar een dag om naar uit te kijken!

ZOTTEGEM

Zottegem - Zwalm - Herzele waren andermaal samen druk in de weer om op zaterdag 3 mei een mooi en goed onderbouwd Lentefeest en Feest Vrijzinnige Jeugd te organiseren. Alle feestelingen en genodigden ontvingen een passende uitnodiging.

Aangezien er 9 workshops waren, werd bij de start om 10u aan de gevierden gevraagd om zich in 9 groepjes te verdelen; elke groep kreeg een eigen herkenningsteken. We werkten met een doorschuifstelsel, zodat elke groep kon genieten van elke workshop.

Elke activiteit werd begeleid door de leerkrachten moraal en/of door bereidwillige ouders - medewerkers. Gedurende de workshops werden voortdurend foto's genomen, waarmee aan het einde van de speeldag een PowerPointvoorstelling werd gemaakt, die gebruikt werd tijdens de plechtigheid. Elke gevierde kreeg daarvan een kopietje als aandenken.

Workshops:

- voetenparcours: geblinddoekt een voetapilt af tasten met blote voeten;
- in kring zitten: voorwerpen doorgeven met handen én voeten;
- eilandjes lopen: per groep met twee grote kartonnen handen van de ene "oever" naar de andere "oever" trachten te gera- ken;
- mime: een mimespeler leert de kinderen mime aan;
- wie/wat ben ik?: vragen beantwoorden met de handen;
- schilderen met handen en voeten: een groepsschilderij ma- ken;
- ritmiek met handen en voeten op vaten, blikken, emmers, met stokken,
- dubbel- twisterspel;
- wat zit hier in?: geblinddoekt voelen wat in blikken zit (blubber - macaroni - zand - modder)
- jumpen!: een extraatje voor wie wil.

Tijdens de middag werd een pauze ingelast waarbij de kinderen en medewerkers vergast werden op een gratis lunch en drankje. Om 16u verwelcomden we de ouders, familie, vrienden en sym- pathisanten.

Vieringsmoment

De eigenlijke viering startte om 16u30.

- Aandachtstrekker werd het lied "Klap maar in je handen" van P. Koelewijn; de feestelingen en leerkrachten kwamen al zin- gend / klappend / stampend de feestzaal binnen en gingen vooraan zitten.
- Feesttoespraak door de HVV-ZZH voorzitter, Johan Van Bever.
- Ik lees tekst voor: "Groeien" met achtergrondmuziek.
- Aankondiging en PP-voorstelling.
- Muziek "Opzij,opzij,opzij" van Herman Van Veen. Het podium wordt vrijgemaakt voor de optredens van de kinderen: ritme 1, mime 1, ritme 2, mime 2, jumpen.
- De voorzitter feliciteert de gevierden: allen worden bij naam af- geroepen en ontvangen hun geschenkjes van hun leerkracht.
- Afsluiter met het lied "Klap maar in je handen, ...": de kinde- ren verlaten het podium en gaan bij hun ouder(s).
- Receptie en omstreeks 18u gezellige barbecue voor alle inge- schrevenen.

5. Participatie van uit de provincie

STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND AAN GEVANGENEN

WERKING OOST-VLAANDEREN 2008

De Stichting voor Morele Bijstand aan Gevangenen (SMBG) is een vrijzinnige vereniging die werd opgericht in 1964. Zij is erkend als stichting van openbaar nut.

MOREEL CONSULENTEN SMBG IN OOST-VLAANDEREN

Er zijn drie strafinrichtingen in Oost-Vlaanderen, namelijk te Dendermonde, Gent en Oudenaarde. In 2008 waren er zes moreel consulenten actief, nl. 5 vrijwilligers (in totaal 6 mandaten) en 1 bezoldigde beroepskracht (totale tewerkstellingsregime 3/5de). De bezetting per gevangenis is als volgt:

GEVANGENIS DENDERMONDE		
Moreel consulent	Statuut	Opmerkingen
Dhr. Roland Jacobs	Vrijwilliger sinds januari 1991	Ook actief in de gevangenis van Gent
Mevr. Iris De Nil	Vrijwilliger sinds mei 2007	Activiteiten tijdelijk opgeschort
GEVANGENIS OUDENAARDE		
Moreel consulent	Statuut	Opmerkingen
Ellen Comhaire	Professioneel (bezoldigd) sinds 1 maart 2007	Tewerkstellingsregime: 2/5 voor de gevangenis van Oudenaarde en Gent Ook actief in de gevangenis van Ieper (1/5 – provincie West-Vlaanderen)
Marc Taeldeman	Vrijwilliger sinds mei 2003	
GEVANGENIS GENT		
Moreel consulent	Statuut	Opmerkingen
Ellen Comhaire	Professioneel (bezoldigd) sinds 1 maart 2007	Tewerkstellingsregime: 2/5 voor de gevangenis van Oudenaarde en Gent Ook actief in de gevangenis van Ieper (1/5 – provincie West-Vlaanderen)
Leonard Martens	Vrijwilliger sinds april 1989	Ook actief in de gevangnissen van Brugge en Ruiselede
Roland Jacobs	Vrijwilliger sinds juli 1997	Ook actief in de gevangenis van Dendermonde
Oswald Billiet	Vrijwilliger sinds maart 1992	
Veronique Foqué	Vrijwilliger sinds april 2008	

MORELE HULP AAN GEVANGENEN

De moreel consulenten van de SMBG gaan enkel op vraag van gevangenen op celbezoek om daar in de vertrouwelijkheid van hun beperkte leefruimte het ondersteunend gesprek te voeren. Zingeving staat telkens centraal. Tussen foto's van geliefden, tekeningen en naaktprentjes in, wordt het steeds duidelijk welk enorm gemis en verlies er met de vrijheidsberoving gepaard gaan. In veel gevallen zitten gevangenen echter met 2, 4 of meer personen op cel, waardoor daar een vertrouwelijk gesprek uitgesloten is. Daarom nemen de consulenten zoveel als mogelijk de gevangene in kwestie mee naar een lokaaltje apart om zo toch wat privacy te hebben. Voor velen is de moreel consulent immers de enige persoon waarmee de gevangene vrijuit kan praten, ongeremd en ongegeneerd, met een lach en een traan. Ook gelovige en levensbeschouwelijk vertwijfelde gevangenen doen beroep op de moreel consulent. Voor velen is het zelfs een eerste kennismaking met het vrijzinnig humanisme. Diep respect en grote dankbaarheid zijn meestal het resultaat voor het geboden, luisterende oor en voor de inlevende medemenselijkheid.

Om echt iets gedaan te krijgen voor de gevangene moet elke moreel consulent voortdurend een heleboel diensten en personen in zijn of haar netwerk betrekken en deze relaties blijvend onderhouden. Zowel voor het bekomen van een besloten gespreksruimte als om simpelweg (letterlijk dan) de nodige deuren open te krijgen, moet er continu beroep gedaan worden op de medewerking van andere spelers op het terrein. Om ervoor te zorgen dat dit alles voor de gedetineerde bovendien op een humane manier verloopt, moet er herhaaldelijk veel tijd en energie geïnvesteerd worden in het leggen en onderhouden van contacten. Dat vraagt talloze telefoontjes, vergaderingen met de andere levensbeschouwelijke vertegenwoordigers, besprekingen met directieleden en beleidsondersteuners van de Vlaamse overheid, overleg met Justitiële welzijnswerkers, onderwijscoördinatoren, afspraken met doorverwijzers voor drughulpverlening, enz. Meteen blijft de consulent op de hoogte van wie doet wat en wie beslist in het steeds veranderende gevangenislandschap.

Tot slot proberen de Oost-Vlaamse moreel consulenten de humanisering van de detentie te bewerken door gemeenschappelijke activiteiten en projecten binnen en buiten de gevangenis muren op te zetten. Het doel is zowel de samenleving te sensibiliseren voor een beter en meer menselijk gevangeniswezen als de gedetineerde zelf de waarden van het vrijzinnig humanistische gedachtegoed in de praktijk te laten ervaren. In de gevangenis van Oudenaarde geeft Bruno Cappelle (CMD Ronse) zo al een geruime tijd sessies Mindfulness. Het opzet daarvan is de gevangene te leren omgaan met zijn stress, onrust, schuldgevoel en aan te zetten om aandacht te geven aan wat het meest belangrijk is in het leven, zodat het terug de moeite waard wordt. In samenwerking met de IMD Oost-Vlaanderen trachten de consulenten ook projecten van teamsportwerking op te zetten, waardoor de gevangenen leren hoe samen te werken binnen een strak afgebakend kader.

In de gevangenis van Gent wordt vaak beroep gedaan op de moreel consulent om nieuwe projectmedewerkers in te leiden in de leefwereld van de gevangenen. Zo zijn de prioriteiten voor de nieuwe gevangeniswerking van Geestelijke Gezondheidszorg Eclips grotendeels vastgelegd op basis van de voorstellen van de moreel consulent. Ook bij het project "Literaire Avond" heeft de consulent haar bijdrage geleverd.

Zowel in de gevangenis van Gent als Oudenaarde lopen al geruime tijd onderhandelingen om het aanbod van activiteiten van morele dienstverlening uit te breiden in samenwerking met verschillende partners. Alles samen

een werk van zeer lange adem; want voortdurend moet strijd geleverd tegen het nijpend tekort aan infrastructuur en gezocht naar een geschikt tijdstip waarop de activiteiten met de nodige sereniteit kunnen plaatsvinden. Bovendien moeten heel veel mensen samen bereid blijven om te investeren in een dergelijk project. Penitentiaire beampten en directie moeten de zaak 'veilig' genoeg weten vooraleer een project groen licht krijgt. Voor de publiciteit, infrastructuur, organisatie, het binnenkrijgen van de nodige materialen, opvolging, het oproepen van gedetineerden, enz. moet steeds op verschillende diensten en ploegen gerekend worden. Dat het al genoemde netwerk degelijk moet functioneren, spreekt voor zich. In de gevangeniswereld is niets evident. Alles vraagt geduld, tijd, en de bereidheid twee stappen vooruit te zetten en één achteruit.

Ondanks de moeilijke omstandigheden waarin moreel consultants in de gevangenis werken, blijft gelukkig de vraag naar hun morele bijstand en medewerking stijgen. De reeds hoge werkdruk neemt hierdoor gestaag toe, maar stemt tegelijk hoopvol omdat zij wijst op een groeiende appreciatie voor de inhoud en manier van werken op het terrein. Moreel consultants worden steeds meer betrokken bij de problematiek van verdachten, veroordeelden en geïnterneerden. Er wordt over de geboden opvang, zorg en aandacht van het vrijzinnig humanisme en onze existentiële invulling en visie gesproken. Dat laat het beste verhoppen voor de toekomst.

Wie meer info wil over de inhoudelijke werking of het wettelijke kader van de moreel consultants in de gevangenis, kan steeds terecht bij:

Gevangenis Gent

Stichting voor Morele Bijstand aan Gevangenen
Bordeauxstraat 62/A, 1060 Brussel
tel. 02/537.59.28
GSM 0473/48.15.88
fax 02/537.10.93
www.stigma.be
Algemene informatie: smbg.famd@gmail.com
Voor informatie: moreel consultant Ellen Comhaire:
ellen.comhaire@just.fgov.be

2008 - VRIJZINNIG CENTRUM GEUZENHUIS - GENT

Net zoals de vorige jaren was 2008 een boeiend en gevarieerd jaar voor het VC Geuzenhuis. De zaalaccommodaties werden uitgebreid en er werden twee nieuwe personeelsleden aangesteld. Onze betreurde Patrick Claus, die veel te vroeg afscheid moest nemen van het leven, werd vervangen door George Van Hove. Pierre Martin Neirinckx ging op pensioen en werd in september vervangen door Leentje Van Hoorde. Eén van onze pronkstukken blijft de uitgave van *De Geus*. Dit tijdschrift werd ook dit

jaar verder geprofessionaliseerd. Met "*De Geus*" in huis blijft de lezer perfect op de hoogte van het reilen en zeilen in de wereld van de vrijzinnigheid in Gent en heel Oost-Vlaanderen. De maandelijkse activiteitenkalender nodigt de lezer meteen uit voor tentoonstellingen, optredens, lezingen, debatten en alle mogelijke evenementen zowel in het Geuzenhuis als in ons Café "*de Geus van Gent*". Maar "*De Geus*" blijft de lezer ook verbazen met enkele vaste rubrieken: edito, plakkaat, actua, forum, column, de steen in de kikkerpoel, cultuur, vraagstuk (interview), boekenrevue, film, podium, poëstille, coda, enz... Dankzij de tussenkomst van de I.M.D. Oost-Vlaanderen wordt "*De Geus*" momenteel verspreid onder de 2.500 leden en verder in de Oost-Vlaamse Centra Morele Dienstverlening en Vrijzinnige Ontmoetingscentra.

In 2008 vierde "*De Geus*" haar 40 jarig bestaan. Oorspronkelijk bedoeld als het ledenblad van het Gentse Humanistisch Verbond evolueerde het inmiddels tot het magazine van de vrijzinnige actualiteit in Oost-Vlaanderen. Naar aanleiding van die veertigste verjaardag, organiseerde de redactieraad een feestzitting op vrijdag 23 mei 2008. Tijdens de academische zitting blikten enkele oudgedienden terug op het vroeger en nu. Toespraken werden verzorgd door Freddy Evers, Walter Verraes, Sonja Eggerickx, Nancy De Blicq en de huidige hoofdredacteur, Fred Braeckman. Ter gelegenheid van deze feestzitting verscheen er een *retro Geus* (extra editie) met een selectie van artikels uit de verschillende jaargangen.

Naast de algemene programmatie (poëzieavond, tentoonstellingen, optredens, de Nacht van de Vuile Lollen, schoolbezoeken) stapte het Geuzenhuis mee in enkele samenwerkingsprojecten die financieel steun genoten van de I.M.D Oost-Vlaanderen. Zo liep van vrijdag 30 mei tot eind juni 2008 de fototentoonstelling "*Vrijzinnig Gent*" van Willy Dee in het Geuzenhuis. Deze tentoonstelling toonde impressies van het reilen en zeilen van de Gentse vrijzinnige organisaties tijdens hun activiteiten gedurende een heel jaar. Het evenement kwam tot stand in samenwerking met het Vermeylenfonds en Kunst in het Geuzenhuis.

In september verzorgde het Geuzenhuis een infostand op de Gentse Cultuurmarkt naar jaarlijkse gewoonte samen met het Provinciaal Centrum Morele Dienstverlening Gent en de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging Oost-Vlaanderen. De Cultuurmarkt is een begrip in Gent; ze wordt telkens bezocht door duizenden mensen. Alle

Gentse culturele verenigingen promoten er met een stand hun werking en komende activiteiten. Dit jaar ging de Cultuurmarkt door op zaterdag 13 september 2008, onder het thema 'Van alle culturen thuis'. Het spreekt vanzelf dat de Gentse vrijzinnigen hierop niet konden ontbreken. De muziek van accordeonist Marino Punk zorgde mee voor de aantrekkingskracht van onze stand, zodat we op heel wat bezoekers konden rekenen.

In november participeerde het Geuzenhuis andermaal aan de intergenerationale themaweek. Deze editie focuste zich op de relatie tussen jongeren en ouderen onder de titel 'oude verhalen / jonge dromen'. De leidraad van de themaweek was het toneelstuk 'Van pukkels en rimpels' dat Mong Rosseel speciaal voor ons schreef. Overdag werd dit stuk door de leerlingen van de verschillende Oost-Vlaamse athenea en lycea bezocht in de theaterzaal van het Lakenmetershuis op de Vrijdagmarkt, 's avonds door verenigingen en particulieren. Andere activiteiten waren het openingsfeest opgefleurd met sketches van Mong en de swingers van de Gentse Seniorenband, de Mensenbib, waar boeken mensen zijn, de fotowedstrijd 'GeneratiePakt!' en het aperitiefgesprek met cartoonist Peter Van Straaten.

De themaweek is een unieke samenwerking tussen het Geuzenhuis, de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging Oost-Vlaanderen, het Vermeylenfonds, het Willemsfonds en de Humanistische Jongeren.

Voor 2009 zet het Geuzenhuis Gent de werking vol enthousiasme verder met de steun van alle vrijzinnigen in Oost-Vlaanderen.

Cultuurmarkt, Gent

Vrijzinnig Centrum Geuzenhuis Gent
Kantienberg 9
9000 Gent

2008 - VRIJZINNIG CENTRUM LIEDTS-LOUDENAARDE

De activiteiten van de vzw Vrijzinnig Centrum Liedts te Oudenaarde vinden plaats in het prachtige Liedtskasteel gelegen in het gelijknamige park te Oudenaarde. Voor het werkingsjaar 2008 maakten vooral lidverenigingen van de Unie Vrijzinnige Verenigingen gebruik van de accommodatie die, voor zover hun activiteit uitsluitend begrepen is onder de werking van de morele dienstverlening, mee gedragen wordt door de IMD.

De plaatselijke afdelingen van de lidverenigingen van de Unie Vrijzinnige Verenigingen die zeer actief waren, zijn met name HuJo (Humanistische Jongeren), de Oudenaardse Grijsze Geuzen, SOS Nuchterheid, de Uitstraling Permanente Vorming UPV-VUB, het Vermeulenfonds, de Werkgroep Feest Vrijzinnige Jeugd en het Willemsfonds. Verder houdt het Centrum voor Morele Dienstverlening van Ronse er een permanente antenne open waarvan ook de vzw Feniks als organisator van onder meer vrijzinnige afscheidsplechtigheden intens gebruik maakt. Zelf animeert het VC Liedts eigen werkgroepen en heeft de Liedtskring en de Wijnclub *De Wijnrank* er een vaste stek.

Door deze lidverenigingen werden in 2008 vijf algemene vergaderingen belegd, werden er 26 werkvergaderingen of raden van bestuur gehouden en 5 studiebijeenkomsten georganiseerd. Ook vond er een vrijzinnige plechtigheid plaats. Op niet regelmatige tijdstippen zijn er ook andere sociaal-culturele verenigingen die dus occasioneel hun activiteiten organiseren in het "Vrijzinnig Centrum Liedts" te Oudenaarde. Deze andere activiteiten van de lidverenigingen en de gastorganisaties zijn ofwel voordrachten en debatten, ofwel kunsttentoonstellingen en vallen onder de noemer van sociaal-cultureel werk waarvan de kosten integraal zelf worden gedragen. In dit kader vonden er 27 voordrachten plaats, 3 kunstvernissages met nog eens 28 afzonderlijke tentoonstellingsdagen.

Wapenschild van de vrijzinnige baron Liedts

Een werkvergadering van de Federatie van Vrijzinnige Centra (FVC)

Een onderonsje: de voorzitter VCL, Nicq Vander Cruyssen, de voorzitter Federatie Vrijzinnige Centra, Etienne Vercaere en de penningmeester VCL, Georges Ghysels.

En een belangrijke traditie bestaat uit de zondagse "Vrijzinnige Toogbabbels", georganiseerd door de Liedskring. 33 keer werd het VCL gebruikt voor gezellig samenzijn, toogbabbels en dergelijke. Ook werden er drie begeleide rondleidingen gehouden.

Daarnaast zijn er de wekelijks terugkerende activiteiten, zoals:

- het openstellen van het ruime gespecialiseerde aanbod van de Vrijzinnige Bibliotheek op woensdagnamiddag;
- de Yogalessen van het Willemsfonds op maandagavond;
- de bridgewedstrijden van de Oudenaardse Grijze Geuzen op maandag- en donderdagnamiddag en eveneens op woensdagavond;
- de wekelijkse bijeenkomsten op dinsdagavond van de praat-en zelfhulpgroep van SOS-Nuchterheid.

Houtsnijwerk in het VCL (Het zijn daar geen heiligen)

BEHEERRAAD van het VCL

Voorzitter: Niek Vandercruyssen

Ondervoorzitter: Robert Dewynter

Penningmeester-Coördinator: Georges Ghysels

Secretaris-Webmaster: Marc Tavernier

Leden: Adie Bral - Norbert Van Yperzeele

Stafmedewerker: Luc Godefroid

LIEDTSKASTEEL

Parkstraat 4

9700 Oudenaarde

tel: 055 30 10 30

voc@vcliedts.be

info@vcliedts.be - luc@vcliedts.be

www.vcliedts.be

2008 – VRIJZINNIG CENTRUM RONSE

Voor info: Caroline GOOSSENS consulent-stafmedewerker Vrijzinnig Centrum Ronse vzw
Zuidstraat 13 - 9600 RONSE Tel 055/20.93.20 - Fax 055/21 66 68 vcronse@skynet.be

vrijdag 11 april om 20 u.
de praktijk van beslissingen bij levenseinde
met prof. dr. **raymond mathijs**
diensthoofd medisch oncoloog az middelheim antwerpen

"Spreek niet over pijnbehandeling door een arts, maar over pijnbeleid door een team."
Het is de doorleefde overtuiging van iemand die al 35 jaar mensen met kanker leert praten over "hun" pijn. En vooral: alles op alles zet om die pijn te verlichten. Dr. Raymond Mathys (1941), hoofd van de afdeling medische oncologie van het AZ Middelheim in Antwerpen, doorbreekt daarbij bewust enkele hardnekkige taboes. Hij is lid van de Federale Controle- en Evaluatiecommissie Euthanasie en is Leifarts.

Raymond Mathys stelt steeds duidelijk dat euthanasie onder geen beding mag uitgroeien tot een routinebehandeling. Iedere levensbeëindigende situatie moet op een zuiver persoonlijke basis worden beoordeeld en afgewogen. Geen beslissingen over het hoofd van de patiënt heen. Geen verticaal paternalistisch opgebouwde arts-patiëntenrelatie. Geen 'onmenselijke' geneeskunde.

vrijzinnig centrum ronse
zuidstraat 13 - ronse • info 055-2093 20 - vcronse@skynet.be

een organisatie van vcr i.s.m. uvv en cmd
v.z.: Leuven De Cauter, Zuidstraat 13, 9600 Ronse

Order 2006/06 veld/104 vrgoorte verspreiden vzw

HUMANISTISCH-VRIJZINNIGE VERENIGING

RONDE TAFEL OVER OPVOEDING

Er werden 10 voordrachten over humanistisch-vrijzinnige waarden en methodes in de opvoeding gehouden in 2008 verspreid over verschillende locaties in Oost-Vlaanderen. Ons vertrekpunt was de vraag: 'Welke waarden geven wij in de opvoeding van onze kinderen mee?'. Soms wordt gezegd dat opvoeden in vroegere tijden eenvoudiger en makkelijker was. Het katholicisme bood eenduidige antwoorden op een veelheid aan moeilijke levensvragen. Door het wegvallen van dat ene 'grote verhaal' worden kinderen met verschillende visies geconfronteerd. Welke antwoorden geef je, welke waarden verdedig je, vanuit een humanistisch-vrijzinnige levenshouding?

We denken hierbij aan openheid, dialoog, ruimte voor het 'andere' (de andere mens, de andere mening), tolerantie, verantwoordelijkheidszin, weerbaarheid, het goede in de mens benadrukken, zelfstandigheid, een eigen opvatting durven vormen en verdedigen, rekening houden met de consequenties van je daden voor je omgeving... En wat betekent dat in de praktijk? Welke moeilijkheden ondervinden ouders bij hun pogingen deze waarden door te geven aan hun kinderen? En wat is de invloed van de school, de media, de maatschappij...?

We probeerden oorspronkelijk over heel Oost-Vlaanderen in de plaatselijke afdelingen twintig voordrachten te organiseren over deze thema's. In de loop van het project hebben we de doelstelling moeten bijstellen naar tien samenkomsten. Volgende locaties en thema's kwamen aan bod:

GRENZEN STELLEN AAN JE KIND	OMGAAN MET CONFLICTEN
<p>Afdeling: OVM Stekene</p> <p>Datum: maandag 19 mei 2008 om 20 u</p> <p>Plaats: in BSGO De Molenberg, Kerkstraat 153 A, 9190 Stekene</p> <p>Spreker: Sven Bussens, maatschappelijk assistent</p>	<p>Afdeling: OVM Stekene</p> <p>Datum: dinsdag 25 november 2008 om 19u30 uur</p> <p>Plaats: G.BS. Reynaerdijn, Stationsstraat 18, 9190 Stekene</p> <p>Spreker: Pat Patfoort, antropologe</p>
GRENZEN STELLEN AAN JE KIND	GROOTOUDERS - KLEINKINDEREN
<p>Afdeling: OVM Denderleeuw</p> <p>Datum: donderdag 18 september 2008 om 20u</p> <p>Plaats: in de school van de Vlaamse Gemeenschap GO, De Nayerstraat 11, Denderleeuw</p> <p>Spreker: Sven Bussens, maatschappelijk assistent</p>	<p>Afdeling: Grije Geuzen Eeklo</p> <p>Datum: woensdag 26 november 2008 om 20 uur</p> <p>Plaats: Jeneverhuis, Van Hoorebekeplein 2, Eeklo</p> <p>Spreker: Claudine Crommar</p>
OMGAAN MET MOEILIK GEDRAG	OMGAAN MET MOEILIK GEDRAG
<p>Afdeling: OVM Dendermonde</p> <p>Datum: donderdag 25 september 2008 om 20 uur</p> <p>Plaats: In de mediatheek van het Koninklijk Atheneum, Zuidlaan 3, Dendermonde</p> <p>Spreker: Hilde Leonard, auteur van 'Agressie op school aanpakken'</p>	<p>Afdeling: Grije Geuzen Eeklo</p> <p>Datum: maandag 1 december 2008 om 20 uur</p> <p>Plaats: Jeneverhuis, Van Hoorebekeplein 2, Eeklo</p> <p>Spreker: Hilde Leonard, auteur van 'Agressie op school aanpakken'</p>
OMGAAN MET CONFLICTEN	FILOSOFEREN MET KINDEREN
<p>Afdeling: HWV Denderstreek</p> <p>Datum: woensdag 15 oktober 2008 om 20 uur</p> <p>Plaats: In de polyvalente zaal van het Lyceum, L. D'Haeseleerstraat (de vroegere Hoogstraat), Aalst.</p> <p>Spreker: Pat Patfoort, antropologe</p>	<p>Afdeling: OVM Sint-Niklaas</p> <p>Datum: woensdag 3 december 2008 om 19u30</p> <p>Plaats: CMD, Ankerstraat 96, 9100 Sint-Niklaas</p> <p>Spreker: Peter Algoet</p>
OMGAAN MET CONFLICTEN	KINDEREN EN INTERNET
<p>Afdeling: Grije Geuzen Eeklo</p> <p>Datum: woensdag 5 november 2008 om 20 uur</p> <p>Plaats: Jeneverhuis, Van Hoorebekeplein 2, Eeklo</p> <p>Spreker: Pat Patfoort, antropologe</p>	<p>Afdeling: OVM Ronse</p> <p>Datum: donderdag 4 december 2008 om 19u30</p> <p>Plaats: Decrolyschool, K. Astridplein 1, 9600 Ronse</p> <p>Spreker: Bart Degryse (medewerker Sensoa-VCOK)</p>

THEMAWEEK 'OUDE VERHALEN, JONGE DROMEN'.

De gemeenschappelijke organisatie voor de themawEEK 'Een vrij-zinnige dialoog tussen jong en oud' berustte bij de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging Oost-Vlaanderen, het Vrijzinnig Centrum – Geuzenhuis te Gent, het Willemsfonds, het Vermeylenfonds en de Humanistische Jongeren.

Diversiteit vormt de rijkdom van een samenleving. Jong en oud dreigen echter uit elkaar te groeien nu oudere mensen steeds meer geïsoleerd leven of weggeborgd worden, ver van het maatschappelijk gebeuren. En nochtans hebben de oude en nieuwe generaties elkaar veel te bieden. Hoe beleven jongeren de wereld van vandaag? Hoe kijken oudere mensen aan tegen de complexe evolutie van onze samenleving? Wat hebben ze elkaar te vertellen? Hoe was het om jong te zijn in vervlogen jaren? Ontmoeting en dialoog nemen vooroordelen weg en effenen het pad naar wederzijds begrip en respect. Daarom wilden we als humanistisch-vrijzinnige organisaties deze verrijkende confrontatie tussen jong en oud stimuleren.

De themawEEK bestond uit een aaneenschakeling van verschillende activiteiten, met als rode draad het daartoe speciaal geconcipeerde toneelstuk 'Van pukkels en rimpels'. De officiële opening vond plaats op zaterdag 15 november. Prof. Dr. Dominique Verté (VUB), tevens voorzitter van het August Vermeylenfonds, leidde de avond in met een woordje uitleg over zijn behoeftenonderzoek bij senioren. Mong Rosseel liet ons al een stukje zien van het toneelstuk. Vervolgens liet de Gentse Seniorenband ons tijdens de receptie swingen op evergreens van toen en nu. Zowel jong als oud waren te gast in het Geuzenhuis.

Het toneelstuk 'Van pukkels en rimpels' kwam tot stand in samenwerking met De Vieze Gasten en op basis van intergenerationele gesprekken. Deze theatermonoloog werd gebracht door Mong Rosseel op maandag 17, dinsdag 18 en woensdag 19 november bij het Willemsfonds in het Lakenmetershuis op de Vrijdagmarkt en op donderdag 20 en vrijdag 21 november in het Geuzenhuis. Er werden in totaal 7 voorstellingen opgevoerd en gespeeld voor 600 toeschouwers.

In het kader van de themawEEK werd er ook een fotografiewedstrijd georganiseerd onder de titel 'Generatie Pakt!' De prijsuitreiking vond plaats op de openingsavond en de foto's waren gedurende de hele week nog te bezichtigen in het Geuzenhuis.

Op zaterdag 15 november van 14 tot 17 uur brachten de Humanistische Jongeren hun 'Mensenbib' een bibliotheek met levende boeken. Boeken zijn hier mensen. Tegenover deze mensen bestaan er vooroordelen omwille van hun leeftijd. Tussen jong en oud gaapt een generatiekloof die tot de vreemdste misverstanden kan leiden. Iedereen werd van harte uitgenodigd om in gesprek te gaan met deze boeken en achter de vooroordelen de mens te ontdekken.

Op zondag 23 november om 10.30 uur vond er een aperitiefgesprek plaats. Griet Pauwels interviewde Peter van Straaten. Peter van Straaten is al meer dan dertig jaar een bekend tekenaar en auteur van tientallen boeken zoals de 'Agnes'-reeks en uiteraard de beroemde scheurkalender waarin hij alles wat menselijk is op de korrel neemt. Het werd een geslaagde week waarin ontmoeting en het doorbreken van vooroordelen centraal stonden.

HUMANISTISCH-VRIJZINNIGE VERENIGING OOST-VLAANDEREN

De Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging is ontstaan uit het Humanistisch Verbond en de Oudervereniging voor Moraal. Zij heeft als specifieke opdracht in te staan voor de begeleiding van alle lokale afdelingen in Oost-Vlaanderen.

GRIJZE GEUZEN EEKLO

Wim Distelmans kwam op 10 maart in Eeklo spreken over euthanasie. We wilden de Eeklose bevolking informeren over het thema. Tevens wilden we de nieuwe afdeling van de Grijze Geuzen bekendheid geven. In beide doelstelling zijn we geslaagd. Er waren niet minder dan 120 geïnteresseerden komen opdagen. Ze kregen een boeiende uiteenzetting van een zeer gedreven spreker.

Een fragment:

“Ik weet het niet...met oude mensen, bedoel ik. De ene keer zijn ze lief, de andere keer zijn ze ambetant, maar echt ambetant.

Eergisteren zit ik op de bus, stampvol.

Er stapt een oud ventje op.

Ik sta recht, “meneer, zet u maar.”

In plaats van te gaan zitten zegt hij: “zie ‘k er zo oud uit misschien?”

Gisteren, zelfde scenario, er stapt een oud ventje op, ik blijf zitten, laps, een hele tirade over de jeugd van tegenwoordig en dat we niet meer opstaan om een oude mens te laten zitten.”

H-WV Oost-Vlaanderen
Tine en Dirk Dekempe
Tel & fax: 09/222.29.48

www.h-vv.be
Geuzenhuis
Kantienberg 9, 9000 Gent

SOS NUCHTERHEID

2008 was opnieuw een druk jaar voor SOS Nuchterheid. De professionalisering van de organisatie breidde zich verder uit. Naast de vaste werking werd een lezingenreeks aangeboden aan een breed publiek en verspreid over de provincie Oost-Vlaanderen. SOS Nuchterheid is een volwaardig vrijzinnig **'ZELFZORG initiatief'** en een alternatief voor AA. De meeste verslaafden komen in eerste instantie bij AA terecht. AA gebruikt evenwel een dogmatisch programma, waarbij de verslaafde het geloven in een God of in een "Hogere Macht" dient te onderschrijven. Iedereen kent de AA, minder mensen weten af van het bestaan van SOS Nuchterheid. In journaals, reportages, films enz. wordt steeds het standaardvoorbeeld van de AA praatgroep opgevoerd. SOS Nuchterheid verschaft nochtans morele dienstverlening en is een hoogwaardig professioneel alternatief voor de dogmatische programma's van andere zelfhulpgroepen.

Een eerste noodzaak slaat daarom op het bekendmaken van de organisatie aan het grote publiek. SOS Nuchterheid bestaat uit lotgenoten zonder een omkadering in vast personeel. De vrijwilligers kunnen rekenen op de steun van de moreel consulenten type II verbonden aan de Oost-Vlaamse Vrijzinnige Centra en de Centra voor Morele Dienstverlening. Met hen werd een bekendmakingactie voor SOS Nuchterheid opgestart in 2008 onder de blikvanger **'SOS Nuchterheid, het vrijzinnig alternatief'**. Dit project kon rekenen op de financiële steun van de I.M.D. Oost-Vlaanderen. Het project was tweeledig. Enerzijds werd het promotiemateriaal van SOS Nuchterheid gemoderniseerd (affiche, folder) en werd de website vernieuwd. Anderzijds organiseerde SOS Nuchterheid enkele lezingen in de provincie rond verslavingsproblematiek en de morele gevolgen daarvan.

De algemene werking ging uiteraard gewoon verder. Die houdt in, het verzekeren - 24 uur op 24 - van de telefonische permanentie; het wekelijks organiseren van bijeenkomsten gespreid over de hele provincie;

het maandelijks geven van drie tot vier voordrachten door de vrijwilligers van SOS Nuchterheid, het sensibiliseren van leerlingen in scholen en van mensen opgenomen in een ontwenningkliniek door specifieke bekendmakingacties en bezoeken. Ook de stagiairs en personeel in opleiding bij de thuisverzorgingsdienst van Solidariteit voor het Gezin kregen regelmatig uitleg van en over SOS Nuchterheid.

Daarnaast brachten leden van SOS Nuchterheid om de twee maanden een bezoek aan verschillende instellingen en hielden ze gesprekken over hun werking met de aanwezige cliënten. Lotgenoten kunnen ook zelf op zoek gaan naar informatie. In het VC Geuzenhuis richtte SOS Nuchterheid een bibliotheek in waar boeken rond verslavingsproblematiek kunnen ontleend worden. Zoals elk jaar verzorgde SOS Nuchterheid samen met het VC Geuzenhuis, HWV Oost-Vlaanderen en het PCMD een stand op de Gentse cultuurmarkt.

De werking in Oost-Vlaanderen werd ook uitgebreid: in de strafinrichting te Oudenaarde werd in samenwerking met de sociale dienst een Individueel ZelfZorg Aanspreekpunt (iZZa) opgericht in 2008. We zijn begin oktober 2008 eveneens gestart met een iZZa te Geeraardsbergen, iedere week op woensdagavond. Men kan stellen dat het werkjaar 2008 voor SOS Nuchterheid druk was en dat de naambekendheid aanzienlijk verbeterde. Dankzij de enorme inzet van onze vrijwilligers en de steun van de P.I.M.D Oost-Vlaanderen werden meer lotgenoten bereikt en geholpen. SOS Nuchterheid heeft dan ook maar één doel: zoveel mogelijk lotgenoten helpen hun afhankelijkheid van verslavingsmiddel te doorbreken en een nuchter bestaan door onthouding op te bouwen.

Jef Bombeke, secretaris SOS Nuchterheid vzw
Kantienberg 9, 9000 Gent
Tel: 09 330 35 25 - Fax: 09 282 51 58
info@sosnuchterheid.org - www.sosnuchterheid.org

VERMEYLENFONDS OOST-VLAANDEREN

DIVERSITEIT IN WOORD EN BEELD

2008 werd opnieuw een boeiend jaar voor het Vermeylenfonds in Oost-Vlaanderen. Het jaarplan 2008 voorzag in het vergroten van het aantal actieve kernen en dito vrijwilligers met bijzondere aandacht voor diversiteit. Vooral in die regio's waar de vrijzinnigheid niet of nauwelijks in georganiseerde vorm aanwezig is proberen we lokaal een aantal thema's aan te raken in samenwerking met de Centra Morele Dienstverlening. Mooi voorbeeld daarvan is het debat over het levenseinde in Sint-Gillis-Waas op vrijdag 25 april met als titel "Als het zover is". Het was tevens de startactiviteit van het Vermeylenfonds Sint-Gillis-Waas in de bibliotheek van de gemeente. Met onderstaande smaakmaker opende Viona Westra het informatief avondprogramma rond het thema levensbeëindiging:

"Gisterenavond zaten mijn vrouw en ik een eind weg te filosoferen, tot het gesprek bij het thema euthanasie belandde. Bij dit delicate onderwerp over de keuze tussen leven en dood zei ik haar: 'Laat mij nooit leven als een plant waarbij ik afhankelijk ben van machines en in leven moet worden gehouden met vloeibaar voedsel! Als je mij zo ziet aftakelen, koppel dan die toestellen die mij in leven houden maar af.'

Mijn vrouw is rechtgeestaan, heeft de stekker van de TV en van mijn computer uitgetrokken en al mijn Duvel weggegoten!"

Rond de tafel zaten vijf panelleden die vanuit diverse invalshoeken het publiek zo compleet mogelijk informeerden.

- **Wim Distelman** oncoloog en professor in de palliatieve geneeskunde aan de VUB en voorzitter van de federale euthanasiecommissie;
- **Corinne Assenheimer** moreel consulente in het supportteam ZNA-Middelheim;
- **Titia Dergent** klinisch psychologe in het supportteam ZNA-Middelheim;
- **Eric De Keyzer** voorzitter van het OCMW Sint-Gillis-Waas;
- **Johan Van Den Eynde** lid van het Netwerk Palliatieve Zorg Waasland.

Aanleiding voor het Vermeylenfonds Sint-Gillis-Waas om deze avond te organiseren was de recente stemming binnen de OCMW-raad van de gemeente. In het publiek, bestaande uit een honderdtal mensen, waren er enkele verpleegkundigen, sympathisanten van het pas opgerichte Vermeylenfonds en mensen die in hun directe omgeving al met euthanasie te maken kregen. De heldere informatie met praktijkvoorbeelden van Wim Distelmans werd geconcretiseerd aan de hand van een informatiemap uitgegeven door het Vermeylenfonds. Het grote succes van de informatiesessie was mede te danken aan de samenwerking met het Centrum Morele Dienstverlening Sint Niklaas en de Instelling Morele Dienstverlening Oost-Vlaanderen

als het ver is zo ver is

PANELGESPREK MET
Wim Distelmans
Voorzitter federale euthanasiecommissie

Corinne Assenheimer
supportteam ZNA-Middelheim

Titia Dergent
supportteam ZNA-Middelheim

Eric De Keyzer
Voorzitter OCMW Sint-Gillis-Waas

Johan Van Den Eynde
Netwerk Palliatieve Zorg Waasland

MODERATOR
Viona Westra

ORGANISATIE
Vermeylenfonds Sint-Gillis-Waas
met de steun van UVV
vrijdag 25 april 2008
20u
Startactiviteit Vermeylenfonds Sint-Gillis-Waas

Cultuurzaal Bibliotheek
Sint-Gillis-Waas
Kerkstraat 101
9170 Sint-Gillis-Waas

Meer info
Eric De Saegher
0478 45 14 65 of
eric.de.saegher@ocmw.be

Toegang Gratis.
Iedereen welkom.

Mogelijkheid tot
het nuttigen van een drankje

INTERNE DIVERSITEIT IN BEELD

Naast het project over het waardig levenseinde was ook het project over **'vrijzinnigheid in Gent in beeld'** een succes. Een van de belangrijkste doelstellingen was om de bestaande interne diversiteit van de vrijzinnigheid in de stad op een laagdrempelige manier te tonen. De stad Gent is immers verbonden met de opkomst en aanwezigheid van de vrijzinnige beweging. Fotograaf **Willy Dee** (*die eerder al andere ideologische en levensbeschouwelijke families in en rond Gent succesvol in beeld bracht*) bezocht een heel jaar lang de verschillende samenkomsten en manifestaties van de vrijzinnige gemeenschap. Hij is erin geslaagd de interne dynamiek van die gemeenschap in al z'n vormen visueel te vertalen.

Dit project had - naast het tonen van de diversiteit van de Gentse vrijzinnige gemeenschap - ook oog voor de volgende aandachtspunten:

- Het visueel-esthetisch aspect: vele items zowel uit het heden als uit het verleden zijn tot op vandaag voortreffelijk visueel weer te geven.
- Een historisch-documentair aspect: bepaalde nog aanwezige gebouwen, sculpturen alsook personen en allerhande manifestaties worden op die manier bewaard voor het nageslacht.
- Een levensbeschouwelijk aspect: de invloed van de vrijzinnige beweging is in Gent manifest aanwezig. Gent heeft ongetwijfeld een band met de opkomst en aanwezigheid van de georganiseerde vrijzinnigheid.

Het project focuste op twee assen:

- Er werd een inventaris opgemaakt van alle historische gebouwen, manifestaties, monumenten en grafzerken in en rond het Gentse die met de vrijzinnigheid verbonden zijn.
- Er werden actuele portretten van personen gemaakt worden die een vrijzinnige stempel op Gent drukten. Er werden situaties, manifestaties en acties vanuit de vrijzinnige beweging in beeld gebracht.

Deze elementen werden geconcretiseerd door middel van een doordachte selectie gemaakt uit een honderdtal foto's van gebouwen, personen en manifestaties die alle op de vrijzinnige beweging betrekking hebben. Fotograaf Willy Dee trok een jaar lang rond in de vrijzinnige Gentse wereld en legde allerlei activiteiten en sfeerbeelden vast bij onder meer het Geuzenhuis, de Gentse Grijsze Geuzen, het Café de Geus van Gent, het Feest van de Vrijzinnige Jeugd, de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging Gent, Kunst in het Geuzenhuis, Vermeylenfonds Gent, Willemsfonds Gent, Feniks, het Centrum voor Morele Dienstverlening, enzovoort... De foto's werden tentoongesteld van 30 mei tot 8 juni 2008 in het Geuzenhuis, in het kader van de werking van KIG (*Kunst in Geuzenhuis*).

Op vrijdag 30 mei 's avonds werd onder grote belangstelling de vernissage van het fotoproject **'Vrijzinnigheid en vrijdenken in Gent in beeld'** ingeleid door burgemeester Daniël Termont en Prof. Dr. Dominique Verté, Algemeen Voorzitter Vermeylenfonds. In een later stadium (o.a. in 2009) is het de bedoeling om het ontwikkelde materiaal te gebruiken binnen een ruimer project, bvb. om een interactieve stadswandeling in Gent te ontwikkelen die specifiek het vrijzinnige aspect behandelt; dit naar het voorbeeld van de gelijknamige, succesvolle wandeling in Brussel.

Tijdens de 'finissage' op 8 juni om 20 u werden tijdens een afsluitende bijeenkomst de tentoongestelde werken geschonken aan de verschillende lidorganisaties die eraan meewerkten - als dank voor hun medewerking - en met de vraag om ze als blijvende herinnering een zichtbare plaats te geven in hun lokalen.

DIALOOG IN DIVERSITEIT EN VRIJZINNIGE GEMEENSCHAPSVORMING

Niet alleen de interne diversiteit boeit het Vermeylenfonds. De Instelling Morele Dienstverlening was ook partner in een Oost-Vlaams project waarvan de opzet sloeg op 'het contact bevorderen tussen en de dialoog op gang brengen met de autochtone vrijzinnige gemeenschap en de vrijzinnige of seculiere Turks-Vlaamse gemeenschap in Oost Vlaanderen, en dit aan de hand van vrijzinnige en ethische thema's.' Om de doelstellingen van het project te kunnen waar maken, werd in eerste instantie gezocht naar samenwerking met vrijzinnige organisaties van diverse etnisch culturele achtergrond. Hoewel er uiteraard altijd een initiatiefnemer moet zijn, vonden wij het van prioritair belang van meet af aan te vertrekken vanuit een gelijkwaardige samenwerking. Al te vaak immers worden interculturele projecten opgestart vanuit een mono culturele setting waarbij etnisch culturele minderheidsgroepen niet of nauwelijks betrokken worden.

De eenzijdige aanpak van zogenoemde interculturele ontmoetingen mondt overigens vaak uit in vrijblijvende, vrij oppervlakkige ontmoetingen. Niet zelden blijft het bij het louter doorgeven van informatie. Autochtonen leren de Turkse, Marokkaanse... cultuur kennen, of vice versa. Bepaalde deelaspecten van de desbetreffende cultuur worden belicht of toegelicht aan 'de andere', zodat beide gemeenschappen 'weet hebben van'... 'Kennis hebben van' is ontegensprekelijk zinvol en vormt een eerste vereiste voor dialoog. Met het project 'Dialoog in diversiteit en vrijzinnige gemeenschapsvorming' menen wij erin geslaagd te zijn een stap verder te zetten.

Boven: Fotograaf Willy Dee (met hoed) Onder: Auteur Johan Soenen

WERKWIJZE EN WAT VOORAFGING

In april 2008 verscheen 'Een haard van verzet. Honderd jaar Turkse roman 1900- 2000' van Johan Soenen, auteur en doctor in de Vergelijkende Literatuurwetenschap. In deze monografie wordt voor het eerst een overzicht gegeven van het moderne Turkse literaire proza (romans en kortverhalen) van 1900 tot 2000. Het merendeel van deze Turkse romans weerspiegelen het ethisch verzet van Turkse auteurs en intellectuelen tegen o.m. militarisme, politiestaat, dictatuur, foltering, genocide, vermenging van godsdienst en staat en de achterstelling van minderheidsgroepen. De romans houden een pleidooi voor democratie, emancipatie van de vrouw en vrijheid van meningsuiting. Daarenboven bevatten vele romans van Turkse migrantenauteurs een aanklacht tegen de manier waarop ze in de gastlanden ontvangen worden (discriminatie, racisme, ...). Ruim 120 Turkse romans werden de voorbije jaren naar het Nederlands vertaald en vinden daardoor gemakkelijk hun weg naar een Nederlandstalig publiek. De monografie werd geen academisch traktaat maar laat zich lezen als een vlot geschreven, informatief boek voor een breed publiek dat wil kennis maken met de Turkse literatuur.

CONCRETE UITWERKING

In de moderne Turkse literatuur en dus ook in de bovenvermelde monografie komen een aantal ethische, vrijzinnige en nog brandend actuele thema's aan bod: scheiding godsdienst / kerk en staat; emancipatie van de vrouw; vrijheid van meningsuiting; emancipatie van minderheidsgroepen; discriminatie en racisme; mensenrechten; militarisme; fundamentalisme;... Wij grepen de publicatie van de monografie aan om lezingen en debatten te organiseren, artikels te publiceren en een radioprogramma te verzorgen.

Wij menen daarbij volgende doelstellingen te hebben bereikt:

- Informatie verstrekken: Zowel autochtonen als allochtonen kregen voor het eerst een overzicht van de moderne Turkse literatuur: historisch, vormelijk, inhoudelijk, thematisch. Vanuit een gelijkaardige positie (belangstelling en/of onbekendheid) konden de aanwezigen tijdens de lezingen kennis opdoen over een gemeenschappelijk thema, nl. de Turkse literatuur. De informatie werd ook verspreid via een aantal artikels en tijdens een radioprogramma.
- Dialoog en debat: Via de literaire poort kwamen alle geciteerde ethische thema's ruimschoots aan bod. Anders dan in het klassieke 'voor of tegen' debat bleek deze invalshoek de dialoog vlot en ongedwongen op gang te brengen.

Met de steun van de Instelling voor Morele Dienstverlening Oost-Vlaanderen zijn we erin geslaagd het voorwaardenscheppend werk flink vorm te geven, de georganiseerde vrijzinnige beweging en haar diensten naar buiten te brengen en onze vooropgestelde doelstellingen ruimschoots te behalen.

Arséne Van Eennaeme
Voorzitter August Vermeylenfonds Oost-Vlaanderen

ACTIVITEITEN IN HET KADER VAN PROJECT 'DIALOOG IN DIVERSITEIT':

<p>Zaterdag 19 april 2008, Stedelijke Museumzaal Sint-Niklaas</p>	<p>Deelname aan Archipel, literaire tweedaagse. Causerie over Turkse literatuur, theeceremonie en muzikale omlijsting door jongeren van de Kunstacademie. Voornamelijk allochtone en autochtone jongeren aanwezig. Boeiend, informeel gesprek waarbij de allochtone aanwezigen trots/verbaasd reageerden op hun rijke literatuurgeschiedenis en autochtonen geïnteresseerd/ nieuwsgierig bleken naar de voor hen nog onbekende literatuur. Nadien gezamenlijk bezoek aan de tentoonstelling over Turkse grafiek.</p>
<p>Zondag 18 mei 2008, Intercultureel Centrum De Centrale</p>	<p>Lezing 'Een haard van verzet. Honderd jaar Turkse roman 1900 – 2000' door auteur Johan Soenen. Toelichting door Jan Van Herreweghe (bibliothecaris Harelbeke), Dany Vandebossche (Vlaams volksvertegenwoordiger), Cem Duman (Uitgeverij 3C, Nederland). Muziek en poëzie: Iskender Arici en Lutfiye Carnier.</p> <p>Debat met de zaal over o.m. scheiding kerk-staat en de seculiere samenleving, vrouwenemancipatie in Turkije en in België, vrijzinnigheid in Turkije, vrije meningsuiting in Turkije en in België, het belang van literatuur voor de emancipatie van minderheidsgroepen, leesbevordering via het onderwijs, ...</p>
<p>Zondag 25 mei 2008, Stadsbibliotheek Sint-Niklaas</p>	<p>Deelname aan Kultour08, Jeugd- en kinderboeken over Turkije en Marokko Causerie en gesprek over leesbevordering 'hier en ginder', over beeldvorming van allochtonen in literatuur en media, ...</p>
<p>Vrijdag 26 september 2008, Liedtskasteel Oudenaarde</p>	<p>Debat. Feminisme in de Turkse literatuur. Na de literaire invalshoek evolueerde het debat vrij vlug naar vrouwenemancipatie hier en in Turkije, waarbij onderwerpen als 'de hoofddoek', 'gearrangeerde huwelijken' en 'de positie van de vrouw' ruimschoots aan bod kwamen.</p>
<p>Zaterdag 29 november 2008, Koninklijke Academie voor Taal- en Letterkunde</p>	<p>Lezing. 100 jaar maatschappelijk verzet in de Turkse literatuur. Na de lezing spitste het debat zich voornamelijk toe op 'vrije meningsuiting', 'de situatie van minderheidsgroepen hier en in Turkije', 'discriminatie en racisme', de situatie van de Koerden. Daarnaast ging het ook over het ontstaan van de vrouwenbeweging in Turkije rond 1900, met hoogtepunt rond 1960-1970 en het aandeel van doelbewuste, vrijgevochten vrouwelijke auteurs in de hedendaagse Turkse roman. Het 'vroeg' ontstaan van het feminisme in Turkije kwam als reactie op de achteruitstelling van de vrouw o.m. ten gevolge van bepaalde interpretaties van de Sharia. Een eerste golf van feminisme in de Turkse literatuur situeert zich reeds rond de eeuwwisseling en in het eerste kwart van de 20ste eeuw. Een tweede golf van feministisch verzet komt na de Tweede Wereldoorlog en na de militaire ingrepen in de binnenlandse politiek van 1971 en 1980.</p>

6. Staf & personeelsorganisatie

VIJF CENTRA VOOR MORELE DIENSTVERLENING

Aalst	Koolstraat 80-82, 9300 Aalst tel. 053/77.54.44, fax 053/77.97.70 cmd.aalst@uvv.be	
Gent	Sint- Antoniuskaai 2, 9000 Gent tel. 09/233.52.26, fax 09/233.74.65 cmd.gent@uvv.be	
Ronse	Zuidstraat 13, 9600 Ronse, tel. 055/21.49.69, fax 055/21.66.68 cmd.ronse@uvv.be	
Sint-Niklaas	Ankerstraat 96, 9100 Sint-Niklaas, tel. 03/777.20.87, fax 03/777.31.64 cmd.sintniklaas@uvv.be	
Zottegem	Kastanjelaan 73, 9620 Zottegem tel. 09/326 85 70, fax. 09/326 85 73 cmd.zottegem@uvv.be	

(Hier komt ook weldra CMD Eeklo)

SAMENLEVEN IS PROFESSIONEEL SAMENWERKEN AAN MAATSCHAPPELIJKE COHESIE

Krachtens de wet van 21 juni 2002 wordt de niet-confessionele morele dienstverlening verstrekt door “afgevaardigden”. Dit zijn professionele krachten die als dusdanig door de wet zijn erkend en die hun wedde en pensioen van de federale overheid via de F.O.D. Justitie ontvangen. De afgevaardigden worden aangesteld door de Centrale Vrijzinnige Raad (CVR); ze staan in Vlaanderen en in Brussel Hoofdstedelijk Gewest onder het gezag van de Unie Vrijzinnige Verenigingen vzw (UVV) die optreedt als hun werkgever.

Oost-Vlaanderen kende in 2008 heel wat wisseling in personeel. Op 31 december 2007 waren er 28 afgevaardigden in dienst. De meesten van hen werken in een centrum morele dienstverlening. Maar ook in de Vrijzinnige Ontmoetingscentra (VOC's) en in de vrijzinnige lidverenigingen van de Unie zijn ze aan het werk. Zij werken als assistent moreel consulent of als moreel consulenten type 2, dit is *gemeenschapsvormend*. Vroeger beperkte de aandacht voor cohesie in de samenleving zich tot de werking van buurten, verenigingen en kerken. Vandaag stagneert het buurtleven en de kerken staan leeg. Vandaar dat deze werkvorm evolueerde tot een decretale opdracht voor organisaties uit de cultuursector³. Maar het versterken en vernieuwen van het sociale weefsel van de samenleving met het oog op een democratische, solidaire, open en op alle vlakken diverse samenleving is precies eigen aan de vrijzinnigheid.

Via de morele dienstverlening wil daarom de georganiseerde vrijzinnigheid niet enkel tegemoet komen aan individuele morele noden; zij wil evenzeer bewust inspelen op de noodzaak om continu de leefbaarheid van de samenleving in haar geheel te vergroten zodat die beter aansluit bij de noden en behoeften van de mensen. Cruciaal is dan de sociale samenhang van de individuele vrijzinnigen, hun organisaties en lokale gemeenschappen door mensen samen te brengen. Dat geheel stimuleren, versterken, ondersteunen en doen aansluiten bij de totale samenleving is een basislijn voor de consulenten gemeenschapsvorming. Cohesie ontwikkelen vergt zowel werkruimte als specifieke voorzieningen voor vrijzinnigen. De aanwezigheid van goed functionerende vrijzinnige ontmoetingshuizen in de provincie is daarbij een sterke troef omdat vrijzinnigen er elkaar zowel informeel als georganiseerd kunnen ontmoeten. Zo verhoogt de betrokkenheid bij lokale activiteiten, bundelt zich de vrijwillige inzet, versterkt de samenwerking en ontstaan nieuwe initiatieven en projecten. Even essentieel in deze gemeenschapsvorming zijn de objectieven van duurzame ontwikkeling van de lokale afdelingen van vrijzinnige organisaties, van het sensibiliseren van vrijzinnigen om zich overal actief en open in te zetten, van het helpen bij het vormen van nieuwe partnerschappen en samenwerkingsvormen over de levensbeschouwelijke en cultuurverschillen heen. Belangrijk is ook dat de vrijzinnige ontmoetingshuizen fungeren als opstapje voor mensen in morele nood die dan naar de centra worden verwezen. Tal van ontmoetingshuizen fungeren overigens als permanente antenne voor deze opvang en organiseren op regelmatige basis zitdagen voor de morele consulent uit het nabijgelegen CMD.

De sociale netwerken van de georganiseerde vrijzinnigheid zijn extra waardevol omdat ze uitgaan van het vertrouwen in eigen kunnen, omdat ze steunen op verdraagzaamheid ten opzichte van de veelheid en diversiteit aan opvattingen en culturen, omdat ze vreemd zijn van elke dogmatiek en extremisme, omdat ze onomwonden de bereidheid tonen om met andersdenkenden concreet in gesprek te gaan, samen te werken en actie te voeren. Ook op het niveau van een provincie is er nood aan een netwerkrijke gemeenschap, één die de oude ideologische en zuilgebonden opstelling vervangt door ongeremd al het aanwezige sociaal kapitaal te benutten en die zich in het bijzonder inspant om allochtonen en minderheidsgroepen te integreren door persoonlijke inzet en vriendschapsbanden. De rol van de Instelling Morele Dienstverlening met betrekking tot de grotere provinciale gemeenschap beperkt zich uiteraard enkel tot ondersteuning van die aspecten van morele dienstverlening die buiten de vigerende sociaal-culturele decreten en gemeentelijke reglementen vallen. Veel activiteiten en aspecten van morele dienstverlening hebben uiteraard een gemengd karakter. Dat brengt met zich mee dat de ten laste neming van de werking van vrijzinnige organisaties en vrijzinnige ontmoetingshuizen in de morele dienstverlening telkens opnieuw strikt moet worden afgewogen tegen de duidelijke definitie van het begrip door de Unie Vrijzinnige Verenigingen.

3 Decreet van 4 april 2003

INHOUD VAN MORELE DIENSTVERLENING

De niet-confessionele morele dienstverlening slaat op de volwaardig persoonlijke en inlevende professionele hulp in al zijn aspecten die zich richt tot de bevolking zonder discriminatie en die gegeven wordt vanuit een vrijzinnig-humanistische instelling en verleend door een afgevaardigde van de Unie Vrijzinnige Verenigingen of door een erkende vrijwilliger van een lidorganisatie.

De morele dienstverlening gebeurt autonoom op basis van de deontologische code en praktijkrichtlijnen van de Unie in vol respect voor ieders keuzevrijheid en waardepatroon. De niet-confessionele morele dienstverlening wordt aangeboden of georganiseerd vanuit daartoe door de Centrale Vrijzinnige Raad erkende centra. Deze centra fungeren als laagdrempelige ontmoetingsplaats en gespreksruimte. De niet-confessionele morele dienstverlening kan algemeen zijn of categoriaal. Zij richt zich zowel tot individuen als tot groepen zonder onderscheid van leeftijd. Ze wordt rechtstreeks georganiseerd door de Unie Vrijzinnige Verenigingen of met haar steun verstrekt door een lidorganisatie zonder de autonomie ervan aan te tasten.

De werking van de niet-confessionele morele dienstverlening slaat op de volgende terreinen:

- het verspreiden van het vrijzinnige gedachtegoed en dito levensbeschouwing;
- het versterken van de vrijzinnige organisaties;
- het opbouwen en ondersteunen van de lokale niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen;
- het verlenen van morele bijstand;
- het vorm geven en organiseren van vrijzinnige plechtigheden.

Deze lijst is niet beperkend.

PERSONEELSBEZETTING VAN DE CENTRA

PCMD Gent

Chris Van Maele (MC hoofd van dienst), Winnie Belpaeme (MC), Hilde Hegman (MC), Anniek De Pauw (MC), Freia De Buck (MC), N.N. (EAMC), Tina Ostin (AMC)

CMD Aalst

Kathleen Van Steenkiste (MC), Ann Michiels (MC), Hilde Borms (MC), Yolande De Boever (AMC)

CMD Ronse

Bruno Cappelle (MC), Doreen Coeckelbergh (MC), Ingrid Masure (AMC)

CMD Sint - Niklaas

Sandra Van Droogenbroeck (MC), Katja Veraert (MC), Marleen Huysmans (MC), Kris Vogel (AMC tot en met 17 april 2008) Heirman (AMC vanaf 17 november 2008)

CMD Zottegem

Eline D'Haenens (MC), Elke Van den Bossche (AMC), Johan Van Der Speeten (MC), Maaïke Everaert (MC)

VOC Gent

Leen Van Hoorde (MC),
Pierre Martin Neirinckx (MC), Griet Engelrelst (MC)

VOC Ronse

Caroline Goossens (MC)

VOC Oudenaarde

Luc Godefroid (MC)

H-VW Oost-Vlaanderen

Tine de Kempe (MC)

VF Gent & Oost-Vlaanderen

Frederik De Zutter (MC)

Binnenzicht hall PCMD, Gent

SAMENSTELLING BEGELEIDINGSGROEPEN

BEGELEIDINGSGROEP AALST	
Naam	Adres
DE MOL Linda	Hoogstraat 54, 9340 Lede
DE SCHRIJVER Marie-Thérèse	B. De Saedeleerstraat 38, 9470 Denderleeuw
DE WAEGENEER René, coördinator	P. De Paepstraat 16, 9300 Aalst
DHAEN Pascale	Kuitelgem 7, 9200 Dendermonde
D'HONDT Roger	Ronsevaaldreef 134, 9320 Erembodegem
OBUS Marleen	Heidestraat 65, 9200 Appels - Dendermonde
VAN DE MAELE Hilde	Avaanstraat 14, 9320 Erembodegem
VAN DE MAELE Hugo	Putstraat 105, 9310 Meldert
VAN DEN BREMT Walter	Biekorfstraat 104, 9300 Aalst
Personeel: Effectief: Borms Hilde Plaatsvervangend: Michiels Ann Notulist: De Boevere Yolande	CMD Aalst, Koolstraat 80 – 82, 9300 Aalst Tel. 053/77.54.44 - Fax 053/77.37.70 cmd.aalst@uw.be

BEGELEIDINGSGROEP GENT

Naam	Adres
BRUNIN Regine	Galgenberg 29 - 9000 Gent
NOTTE Johan	Stadhouderslaan 2 - 2180 Ekeren
OKERMAN Gerda	Coupure 365 - 9000 Gent
PAREYN Luc	Nekkersputstraat 59 B - 9000 Gent
RAMLOT Caroline	Meienbroek 15 - 9920 Lovendegem
SCHEPENS Ilse, Co-ordinator	Nekkersberglaan 668 - 9000 Gent
SCHOONENBERG Sonja	Franklin Rooseveltlaan 427 - 9000 Gent
VAN KERKHOVE Christian	Kerkstraat 148, 9050 Gentbrugge
Personeel: Effectief: De Pauw Anniek Vervanger: Hegman Hilde Notulist: Ostin Tina	PCMD Gent, St.-Antoniuskaai 2, 9000 Gent Tel. 09/233.52.26 Fax. 09/233.74.65 cmd.gent@uwv.be

BEGELEIDINGSGROEP RONSE

Naam	Adres
BAELE Antoin	Weistraat 10, 9660 Brakel
BOMBEKE Jozef	Nestor de Tierestraat 213B, 9700 Oudenaarde
De CAUTER Leander	Gefusilleerdenlaan 23, 9600 Ronse
DE CONINCK Yves	Maclinoire 12, 7890 Ellezelles
ERNESTE Trudy	Corpusstraat 7, 9700 Oudenaarde
GOSSELIN Robert	Lumen 9, 7880 Flobecq
VAN DER BRACHT Philippe	Fostierlaan 61, 9600 Ronse
VANDER CRUYSSSEN Nick	Fabriekstraat 34, 9700 Oudenaarde
Personeel: Effectief lid: Capelle Bruno Plaatsvervangend lid: Coeckelbergh Doreen Notulist: Masure Ingrid	Zuidstraat 13, 9600 Ronse CMD Ronse, tel. 055/21.49.69 fax 055/21.66.68 - cmd.ronse@uwv.be

BEGELEIDINGSGROEP SINT NIKLAAS	
Naam	Adres
BATS Lucien	J.B. Davidstraat 1- 9100 Sint - Niklaas
DE BACKER Patrick	Puitvoetstraat, 159 - 9100 Sint-Niklaas
GEERTS Christel	PR. J. Charlottelaan 129 - 9100 Sint-Niklaas
GOOSSENS Annic,	Hemelaerstraat, 49 - 9100 Sint-Niklaas
VAN LANCKER Guy	Bevrijdingsstraat 18 - 9140 Temse
DE MUNTER Guido, Co-ordinator	Felix Timmermanslaan 33 - 9111 Sint-Niklaas
VAEREWIJCK Patrick	Bekelstraat 95 – 9100 Sint-Niklaas
Personeel: Effectief lid: Veraert Katja Plaatsvervangend lid: Huysmans Marleen Notulist: Heirman Kris (vanaf 15/11/2008)	CMD Sint Niklaas Ankerstraat 96 - 9100 Sint Niklaas Tel. 03/777.20.87 - Fax. 03/777.31.64 cmd.sintriklaas@uvv.be

BEGELEIDINGSGROEP ZOTTEGEM	
Naam	Adres
MONIE Berenice	Elenestraat 47 bus 2, 9620 Zottegem
DE BLAERE Tineke	Welzijnstraat 69, 9620 Zottegem
D'HOKER Jean Pierre	Eekhout 4, 9620 Zottegem
ROGGEMAN Geert	H. Hartplein 21, 9620 Zottegem
TAHON Inge	Veldstraat 74, 9630 Zwalm
T' SIOBBEL Ken	Gustaaf Schockaertstraat 6, 9620 Zottegem
VAN BEVER Johan, Coördinator	Omer Watzestraat 25, 9620 Zottegem
VANCOPPENOLLE Evelyne	Merellaan 29 bus 3, 9400 Ninove
Personeel: Effectief lid: Van Der Speeten Johan Plaatsvervanger: D'Haenens Eline Notulist: Van den Bossche Elk e	CMD Zottegem, Kastanjelaan 73, 9620 Zottegem Tel. 09/326.85.70 Fax 09/326.85.73 cmd.zottegem@uvv.be

7. Bestuurswerking IMD

SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR

Van 1 januari tot en met 31 december 2008 zetelde de raad van bestuur in de volgende samenstelling:

- **Voorzitter:** Raoul Van Mol.
- **Ondervoorzitter:** Sara Wastijn.
- **Secretaris:** Winnie Vincken.
- **Leden:** Albert Comhaire, Georges Ghysels, Leo Ponteur, Wilfried Vangassen.
- **Afgevaardigde van de Gouverneur:** Marc De Buck, Bestendig Afgevaardigde (tot 24 juni 2008) opgevolgd door Peter Hertog, Bestendig Afgevaardigde.
- **Morel Consulent Hoofd van Dienst:** Chris Van Maele.
- **Boekhouder:** Jacques Lagrou.

De wet legt de instelling op ten minste tienmaal per jaar te vergaderen. De raad kwam in 2008 twaalfmaal samen, nl. op 30 januari, 28 februari, 28 maart, 28 april, 8 en 28 mei, 24 juni, 28 augustus, 29 september, 28 oktober, 28 november en 19 december. Op 28 augustus nam de heer Peter Hertog, gedeputeerde, de taak over van de heer Marc De Buck. De uitvoerige verslaggeving met de bijbehorende agendastukken liggen ter inzage op de zetel van de instelling. De raad zetelde telkens rechtsgeldig met het vereiste quorum van vier verkozen leden behalve op 29 september 2008. Conform met de artikels 17 en 14 van de wet van 21 juni 2002 hernam de daaropvolgende raad van bestuur van 28 oktober alle vergaderpunten van maandag 29 september 2008.

DERDE GEDEPUTEERDE HERTOG PETER (SPA + VL.PRO.)		AFGEVAARDIGDE VAN DE GOUVERNEUR IN DE IMD	
Wegen - Mobiliteit – Water – Onderwijs - Recreatiedomeinen		Geboren te Sint-Niklaas op 02-08-1966	
	<ul style="list-style-type: none">• Energie• Onderwijs• Patrimonium• Recreatiedomeinen• Toezicht polders• Waterbeheer• Wegen en mobiliteit	Tel. 09 267 82 36 (werk) Fax 09 267 82 98 (werk) E-mail: peter.hertog@oost-vlaanderen.be Privé adres: Walburgstraat 65 9100 Sint-Niklaas	

De voorzitter nam deel aan de vier gemeenschappelijke overlegbijeenkomsten van Sonja Eggerickx, voorzitter van de Unie, met de collega voorzitters van de andere instellingen, nl. te Brussel op 18 maart, 19 juni, 15 oktober en 26 november 2008. Deze voorzittersberaden behandelden uitsluitend gemeenschappelijke actiepunten, praktische regelingen en afspraken in verband met begroting en verdeling van de kosten voor gemeenschappelijke landelijke projecten van morele dienstverlening. De laatste bestuursvergadering van de instelling op vrijdag 19 december 2008 werd afgesloten met een werklunch waarop de voorzitter de leden dankte voor hun medewerking en inzet en hulde bracht aan de geest van overleg met de provinciale diensten.

WERKING VAST BUREAU

Zoals in het verleden bereidde het Vast Bureau de vergaderingen van de raad voor en voerde het zijn beslissingen uit. Het Vast Bureau vergaderde in principe op dinsdagmorgen. In 2008 kwam het in het totaal 27 keer samen, nl. op 9, 16 en 30 januari, op 12 en 29 februari, op 11, 19, 27 en 28 maart, op 1 en 8 april, op 8 en 28 mei, op 12 en 24 juni, op 4, 9 en 16 juli, op 6 augustus, op 1 september, op 14 en 28 oktober, op 4, 18 en 28 november, op 4 en 23 december 2008. Daarenboven kwam het Vast Bureau ook meestal samen voorafgaand aan de Raad van Bestuur. De respectievelijke verslagen van het Vast Bureau met de motivering van genomen beslissingen werden steeds, na bespreking en goedkeuring door de raad van bestuur, integraal opgenomen in de verslagen van de raad.

Het Vast Bureau met Raoul Van Mol, Chris Van Maele en Jacques Lagrou (kantoor 1ste verdieping Coupure rechts 4 te Gent)

GEGEVENS OVER DE RAAD VAN BESTUUR 2006-2009

Comhaire Albert	Krekelstraat 25 9052 Zwijnaarde	Albert.comhaire@telenet.be 09/222.03.71	Gewoon lid Vanaf 1.9.2007
Ghysels Georges	Kon. Elisabethlaan 30 9700 Oudenaarde	geo.ghysels.oud@scarlet.be 055/31.28.36	Gewoon lid
Hertog Peter	Walburgstraat 62 9100 St.-Niklaas	peter.hertog@oost-vlaanderen.be Tel. 09 267 82 36 (werk)	Vertegenwoordiger van de Gouverneur Vanaf 25.6.2008
Ponteur Leo	Aan de Bocht 11 9000 Gent	leo.ponteur@skynet.be 09/222.06.79	Gewoon lid Voorzitter tot 31.12.2007
Staes Karin	Fraterstraat 62 9820 Merelbeke	karin.staes@telenet.be 09/324.81.80 0474/80.83.99	Gewoon lid Ondervoorzitter Tot en met 29.08.2007
De Buck Marc	Gedeputeerde	marc.de.buck @oost-vlaanderen.be 09/267.80.99	Vertegenwoordiger Gouverneur Tot en met 24.6.2008
Vangassen Wilfried	Kleine Heide, 22, 9600 Ronse	055/21.38.42	Vertegenwoordiger CVR Secretaris af 1.1.2008
Van Mol Raoul	Lievestraat 11 9000 Gent	r_vanmol@yahoo.co.uk 09/225.03.16	Vertegenwoordiger CVR Ondervoorzitter vanaf 19.09.07 Voorzitter vanaf 1.1.2008
Vincken Winnie	Groenstraat 3 9420 Erpe	winnie.vincken@telenet.be 0497.053773	Gewoon lid Secretaris tot 31.12.2007
Wastijn Sara	Sint-Denijslaan 421 9000 Gent	sarawastijn@hotmail.com 0484.291912	Gewoon lid Ondervoorzitter vanaf 1.1.2008
Van Maele Chris	Moreel consulent Hoofd van Dienst	chris.vanmaele@uwv.be 09/233.52.26	Lid met adviserende stem
Lagrou Jacques	Boekhouder van de IMD	jacques.lagrou@uwv.be 09/223.51.90	Lid met adviserende stem
NN	E.a. Assistent moreel consulent		Administratieve ondersteuning

Het driejaarlijkse mandaat van de leden van de raad van bestuur wordt integraal vernieuwd tijdens de verkiezing door de Algemene Vergadering op zaterdag 21 maart 2009.

PROJECTWERKING VAN MORELE DIENSTVERLENING

Naast de mogelijkheden van de Jaaractieplannen kunnen de afdelingen van lidverenigingen en de plaatselijke vrijzinnige kernen - in het kader van de wet - projecten en initiatieven van morele dienstverlening indienen. De voorstellen kunnen na het doorlopen van een procedure financieel mee gedragen worden door de IMD Oost-Vlaanderen. De **vuistregels** die daarbij door iedereen dienen in acht te worden genomen, zijn:

- De IMD steunt enkel projecten en voorstellen die volledig kaderen binnen de definitie van morele dienstverlening.
- De IMD financiert enkel projecten uit te voeren in de provincie Oost-Vlaanderen.
- De IMD betaalt enkel terug op basis van originele facturen of onkostennota's.
- De IMD duldt geen dubbele financiering.
- De IMD dringt aan op het reëel zoeken naar inkomsten om de tekorten zo minimaal mogelijk te houden.
- De IMD staat erop dat de specifieke aanvraagmodaliteiten worden gerespecteerd (timing, gebruik van de standaardformulieren, het volgen van specifieke voorschriften).
- Niet respecteren van de afspraken leidt tot onrechtmatige financiering die steeds zal worden teruggevorderd.

De herwerkte handleiding voor dergelijke tussenkomsten in de tekorten van projecten van morele dienstverlening werd integraal opgenomen als bijlage van het Jaarbericht 2007.

Zicht van de trapzaal PCMD Gent - Sint-Antoniusskai 2 te Gent

SAMENSTELLING ALGEMENE VERGADERING IMD OOST-VLAANDEREN (PER 1.3.2009)

NAAM & VOORNAAM	ADRES	AFGEVAARDIGDE VAN DE UWV LIDVERENIGING
Van Eenname Arsène	Kwadeweg 55, 9940 Evergem	August Vermeylenfonds vzw
Ghysels Georges	Koningin Elisabethlaan 30, 9700 Oudenaarde	Federatie Vrijzinnige Centra vzw
N N		Uitstraling Permanente Vorming vzw
Wastijn Sara	Sint-Denijslaan 421, 9000 Gent	Humanistische Jongeren vzw
N N		Wetenschappelijk Steunfonds VUB
Comhaire Albert	Krekelsestraat 25, 9052 Zwijnaarde	Fonds Lucien De Coninck vzw
Ponteur Leo	Aan de Bocht 11, 9000 Gent	Julius Vuylsteke Fonds vzw
Albrecht Else	Muinkkaai 87, 9000 Gent	Stuurgroep Morele Bijstand vzw
De Temmerman Eric	Kampenstraat 2, 9552 Herzele	Willemsfonds vzw
Van Mol Raoul	Lievestraat 11, 9000 Gent	H-WV vzw
De Roeck Philip	Begonialaan 12, 9840 De Pinte	Opvang vzw
N N		Universitair Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking vzw
Baes Jimmy	Plezantstraat 344, 9100 Sint - Nikolaas	Oud-studentenbond Vrije Universiteit Brussel vzw
Taeldeman Mark	Everparkstraat 27, 9940 Evergem	Stichting Morele Bijstand aan Gevangenen
N N		Brussels Studenten Genootschap – Algemene Studentenvoorzieningen vzw
Beckers Kurt	Wodecqstraat 46, 9600 Ronse	Werkgemeenschap Leraren Ethiek vzw
Stevens Marlene	Klaproosstraat 31, 9190 Stekene	Samenspel NCZ
Vandeputte Joris	Hamerstraat 149, 9000 Stekene	HVR
Adriaans Lieve	Groenstraat 65, 9070 Destelbergen	De Maakbare Mens vzw
N N		Prik vzw
Van Oost Myriam	Driesmeer 4, 9830 St.-Martens-Latem	Steunfonds Ernest De Craene
Craeyvelt Leard	Kortrijksesteenweg 229, 9820 Sint-Martens-Latem	SOS Nuchterheid vzw
Van Dingenen Ignace	Stationsstraat 126, 9850 Nevele	Koepel Vrijzinnige Thuisbegeleidingsdiensten

Tal van lidorganisaties van UWV hebben nagelaten om tijdig hun afgevaardigde aan te duiden in de Algemene Vergadering van de IMD Oost-Vlaanderen, met het oog op de verkiezing van vijf effectieve leden in de raad van bestuur en vijf opvolgers op zaterdag 21 maart 2009.

Jaarrekening 2008

De Jaarrekening 2008 werd opgemaakt door Jacques Lagrou, boekhouder van de instelling. Ze werd toegelicht, onderzocht, besproken en goedgekeurd in de Raad van Bestuur van maandag 23 februari 2008.

De Jaarrekening omvat vier delen:

1. De begrotingsrekening voor het dienstjaar 2008;
2. De balans per 31 december 2008;
3. De toelichting bij de rekeningen;
4. Het Auditverslag van Q & A.

Vijf bundels van de volledige jaarrekening werden door de boekhouder neergelegd op de Griffie van het Provinciaal Bestuur Oost-Vlaanderen op 9 april 2009. De hiernavolgende bladzijden geven onverkort de jaarrekening 2008 weer.

Jacques Lagrou, boekhouder van de Instelling

1. DE BEGROTINGSREKENING VOOR HET DIENSTJAAR 2008

VOORGAANDE DIENST JAREN - GEWONE DIENST: ONTVANGSTEN									
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten			
09010	Gecumuleerde boekhoudkundige resultaten van de begrotingsrekeningen van de gewone dienst	2.365,55	5.365,55	5.365,55	-3.000,00	0,00			
Afdeling 101	Totaal	2.365,55	5.365,55	5.365,55	-3.000,00	0,00			
VOORGAANDE DIENST JAREN - BUITENGEWONE DIENST: ONTVANGSTEN									
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten			
09020	Gecumuleerde boekhoudkundige resultaten van de begrotingsrekeningen van de buitengewone dienst	124.741,89	140.741,89	140.741,89	-16.000,00	0,00			
Afdeling 301	Totaal	124.741,89	140.741,89	140.741,89	-16.000,00	0,00			
VOORGAANDE DIENST JAREN - GEWONE DIENST: UITGAVEN									
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging			
61214	Verwarming	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
61220	Klein meubilair en inrichtingsmaterieel	2.000,00	0,00	0,00	2.000,00	0,00			
61240	Bureaunkosten - leveringen	1.000,00	1.000,00	1.000,00	0,00	0,00			
61510	Representatiekosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
61529	Anderen communicatiekosten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Afdeling 201	Totaal	3.000,00	1.000,00	1.000,00	2.000,00	0,00			
VOORGAANDE DIENST JAREN - BUITENGEWONE DIENST: UITGAVEN									
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging			
23001	Installaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
24001	Meubilair gereserveerd voor de opdracht van de instelling	9.000,00	8.243,23	8.243,23	756,77	0,00			
26800	Borgtochten in contanten op meer dan één jaar	7.000,00	6.230,68	6.230,68	769,32	0,00			
Afdeling 401	Totaal	16.000,00	14.473,91	14.473,91	1.526,09	0,00			

DIENSTJAAR 2008- GEWONE ONTVANGSTEN

AFDELINGNR. 104: FINANCIËLE OPBRENGSTEN							
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
75110	Opbrengsten uit roerende activa	13.000,37	14.229,24	14.229,24	-1.228,87	0,00	
75900	Andere financiële opbrengsten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
104	Totaal	13.000,37	14.229,24	14.229,24	-1.228,87	0,00	
AFDELINGNR. 105: TERUGVORDERING VAN KOSTEN							
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
72000	Kostenrecuperatie	0,00	5.628,46	5.628,46	-5.628,46	0,00	
105	Totaal	0,00	5.628,46	5.628,46	-5.628,46	0,00	
AFDELINGNR. 107: SUBSIDIES							
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
73000	Tussenkomst van de overheid in de gewone dienst	808.909,08	808.909,08	808.909,08	0,00	0,00	
107	Totaal	808.909,08	808.909,08	808.909,08	0,00	0,00	

DIENSTJAAR 2008- BUITENGEWONE ONTVANGSTEN

AFDELINGNR. 302 SUBSIDIES IN KAPITAAL							
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
15001	Investeringsubsidies in kapitaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
302	Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
AFDELINGNR. 308 UITZONDERLIJKE ONTVANGSTEN							
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
76800	Buitengewone schadeboosstellingen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
308	Totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

DIENSTJAAR 2008 GEWONE UITGAVEN

AFDELINGNR. 210 INRICHTINGSKOSTEN							
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging	
61110	Huur en huurlasten van onroerende installaties	96.952,82	95.504,01	94.134,01	1.448,81	1.370,00	
61131	Onderhoud en herstelling gebouwen van de instelling	37.697,39	36.659,92	36.659,92	1.037,47	0,00	
61211	Water	1.100,00	693,02	693,02	406,98	0,00	
61213	Elektriciteit	6.922,84	6.015,16	6.015,16	907,68	0,00	
61214	Verwarming	13.283,51	9.939,74	9.939,74	3.343,77	0,00	
61220	Klein meubilair en inrichtingsmateriaal	4.784,80	901,20	901,20	3.883,60	0,00	
61351	Brand-, ongevallen- en Burgerlijke Aansprakelijkheidsverzekeringen	4.258,64	3.827,32	3.827,32	431,32	0,00	
64090	Overige belastingen en taksen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
68501	Toevoeging van de gewone dienst aan de gewone reserves	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
210	Totaal	165.000,00	153.540,37	152.170,37	11.459,63	1.370,00	
AFDELINGNR. 220 BEHEERS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN							
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging	
61230	Boeken, documentatie	13.598,99	12.774,12	12.774,12	824,87	0,00	
61231	Abonnementen, lidgelden...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
61239	Overige documentkosten	13.109,72	11.147,22	11.147,22	1.962,50	0,00	
61240	Bureaukosten - leveringen	19.410,64	18.410,61	18.410,61	1.000,03	0,00	
61290	Bureaukosten - overige	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
61320	Honoraria in het kader van de administratie (experts, advocaten, e.d.)	1.600,00	1.321,02	1.321,02	278,98	0,00	

61331	Werken door derden i.v.m. informatica	25.969,14	23.511,13	2.458,01	0,00	
61357	Verzekeringen administratie en bestuurders van de instelling	4.100,00	2.690,01	1.409,99	0,00	
61432	Verplaatsingskosten in het kader van bestuur en administratie	1.900,00	1.091,05	808,95	0,00	
61451	Vergaderkosten	0,00	0,00	0,00	0,00	
61510	Representatiekosten	24.378,63	19.243,35	135,28	5.000,00	
61610	Portokosten (Post, verzendingen)	4.922,21	4.744,50	177,71	0,00	
61620	Telecommunicatiekosten	25.160,67	23.492,18	1.668,49	0,00	
68501	Toevoeging van de gewone dienst aan de gewone reserves	0,00	0,00	0,00	0,00	
220	Totaal	134.150,00	118.425,19	10.724,81	5.000,00	
AFDELINGNR. 230 KOSTEN VOOR DE ACTIVITEITEN						
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging
61113	Huur en huurlasten van materieel	38.000,00	28.902,48	27.561,70	9.097,52	1.340,78
61230	Boeken, documentatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
61242	Bureaunkosten - fotokopie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
61321	Honoraria in het kader van de activiteiten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
61433	Verplaatsingskosten in het kader van de activiteiten	18.666,01	17.223,48	16.660,61	1.442,53	562,87
61520	Persconferenties en -campagnes	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
61522	Beurzen en evenementen	16.556,56	16.556,56	16.556,56	0,00	0,00
61523	Iniassingskosten in de media	57.400,00	49.834,22	49.834,22	7.565,78	0,00
61529	Andere communicatiekosten	328.052,43	269.326,20	257.526,20	58.726,23	11.800,00
61610	Portokosten (Post, verzendingen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
68501	Toevoeging van de gewone dienst aan de gewone reserves	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
230	Totaal	458.675,00	381.842,94	368.139,29	76.832,06	13.703,65

AFDELINGNR. 240 PERSONEELS-KOSTEN							
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging	
61330	Beheerskosten van dienstverlenende organisaties	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
62020	Salarijskost van het bediendepersoneel in dienst bij de instelling	45.000,00	44.703,23	44.703,23	296,77	0,00	
62021	Vakantiegeld van het bediendepersoneel in dienst bij de instelling, te betalen in N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
62022	Vakantiegeld van het bediendepersoneel in dienst bij de instelling, te betalen in N+1	3.000,00	1.423,28	1.423,28	1.576,72	0,00	
62023	Eindejaarspremie van het bediendepersoneel in dienst bij de instelling, te betalen in N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
62100	RSZ - werkgeversbijdragen	13.100,00	12.355,12	12.355,12	744,88	0,00	
62300	Arbeidsongevallenverzekering	300,00	255,78	255,78	44,22	0,00	
62301	Burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering voor het personeel	350,00	332,79	332,79	17,21	0,00	
62331	Honoraria in verband met personeelskosten (vorming, ...)	1.200,00	934,67	934,67	265,33	0,00	
64800	Diverse lasten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
240	Totaal	62.950,00	60.004,87	60.004,87	2.945,13	0,00	
AFDELINGNR. 270 OVERIGE FINANCIËLE LASTEN							
Rekeningnum- mer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging	
64090	Overige belastingen en taksen	3.000,00	2.328,22	2.328,22	671,78	0,00	
65001	Interesten, commissies en kosten verbonden met leningen ten laste van de instelling	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
65900	Diverse financiële kosten	500,00	297,72	297,72	202,28	0,00	
270	Totaal	3.500,00	2.625,94	2.625,94	874,06	0,00	

DIENST JAAR 2008 BUITENGEWONE UITGAVEN

AFDELINGNR. 406 VERWERVING EN BEHOUD VAN MEUBILAIR EN MATERIEEL							
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging	
21010	Software en soortgelijke rechten	24.100,00	15.621,59	5.321,59	8.478,41	10.300,00	
23001	Installaties	18.000,00	18.000,00	14.588,99	0,00	3.411,01	
24001	Meubilair gereserveerd voor de opdracht van de instelling	6.500,00	3.472,31	3.472,31	3.027,69	0,00	
26101	Inrichtingen van gehuurde goederen	8.600,00	8.600,00	6.624,93	0,00	1.975,07	
406	Totaal	57.200,00	45.693,90	30.007,82	11.506,10	15.686,08	
AFDELINGNR. 410 FINANCIËLE ACTIVA							
Rekeningnummer	Omschrijving van de rekening	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruikt krediet	Over te dragen - vastlegging	
28800	Borgtochten in contanten op meer dan één jaar	10.000,00	7.500,00	7.500,00	2.500,00	0,00	
410	Totaal	10.000,00	7.500,00	7.500,00	2.500,00	0,00	
RECAPITULATIEVE TABELLEN							
RECAPITULATIEVE TABEL VAN ONTVANGSTEN VAN DE GEWONE DIENST 2008							
101	Voorgaande dienstjaren	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
102	Opbrengsten van prestaties	2.365,55	5.365,55	5.365,55	-3.000,00	0,00	
103	Huuropbrengsten						
104	Financiële opbrengsten	13.000,37	14.229,24	14.229,24	-1.228,87	0,00	
105	Terugvordering van kosten	0,00	5.628,46	5.628,46	-5.628,46	0,00	
106	Reserves						
107	Subsidies	808.909,08	808.909,08	808.909,08	0,00	0,00	
	Algemeen totaal:	824.275,00	834.132,33	834.132,33	-9.857,33	0,00	

RECAPITULATIEVE TABEL VAN UITGAVEN VAN DE GEWONE DIENST 2008						
	Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruik krediet	Over te dragen - vastlegging	
	Uitgaven van de gewone dienst die door de instelling moeten worden gedragen en die zijn goedgekeurd door de Centraal Vrijzinnige Raad (210 > 290)					
201	3.000,00	1.000,00	1.000,00	2.000,00	0,00	
210	165.000,00	153.540,37	152.170,37	11.459,63	1.370,00	
211						
220	134.150,00	123.425,19	118.425,19	10.724,81	5.000,00	
230	458.675,00	381.842,94	368.139,29	76.832,06	13.703,65	
240	62.950,00	60.004,87	60.004,87	2.945,13	0,00	
250						
260						
270	3.500,00	2.625,94	2.625,94	874,06	0,00	
280						
290						
	Uitgaven van de gewone dienst, goedgekeurd door zowel de Centraal Vrijzinnige Raad als door de Minister van Justitie (299)					
299						
	Algemeen totaal	722.439,31	702.365,66	104.835,69	20.073,65	
RECAPITULATIEVE TABEL VAN ONTVANGSTEN VAN DE BUITENGEWONE DIENST 2008						
	Begrotingskrediet	Vastlegging van ontvangsten	Vastgesteld recht	Krediet - vastlegging van ontvangsten	Over te dragen - vastlegging van ontvangsten	
301	124.741,89	140.741,89	140.741,89	-16.000,00	0,00	
302	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
303						
304						
305						
306						
307						
308	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
309						
	Algemeen totaal:	124.741,89	140.741,89	-16.000,00	0,00	

RECAPITULATIEVE TABEL VAN UITGAVEN VAN DE BUITENGEWONE DIENST 2008

		Begrotingskrediet	Vastlegging van uitgaven	Boekhoudkundige verwerking	Niet-gebruik krediet	Over te dragen - vastlegging
	Uitgaven van de buitengewone dienst die door de instelling moeten worden gedragen en die zijn goedgekeurd door de Centraal Vrijzinnige Raad (402 > 412)					
401	Voorgaande dienstjaren	16.000,00	14.473,91	14.473,91	1.526,09	0,00
402 / 403	Plannen en studies / Vervroegde aflossingen van leningen					
404 / 405	Verwerving en behoud van gronden / Verwerving en behoud van bouwwerken					
406	Verwerving en behoud van meubilair en materieel	57.200,00	45.693,90	30.007,82	11.506,10	15.686,08
407	Erfpacht en opstalrecht					
408	Verwerving en behoud van geleased onroerende goederen					
409	Geleased meubilair en materieel					
410	Financiële activa	10.000,00	7.500,00	7.500,00	2.500,00	0,00
411	Uitzonderlijke uitgaven					
412	Reserves					
	Uitgaven van de buitengewone dienst, goedgekeurd door zowel de Centraal Vrijzinnige Raad als door de Minister van Justitie (299)					
499	Uitgaven buitengewone, goedgekeurd door CVR en Minister					
	Algemeen totaal	83.200,00	67.667,81	51.981,73	15.532,19	15.686,08

SYNTHESETABEL BEGROTINGSREKENING 2008

	+/-	Gewone	Buitengewone
1. Vastleggingen van de ontvangsten Waardeeloos en niet invorderbaar	-	834.132,33 0,00	140.741,89 0,00
Netto vastleggingen van ontvangsten Vastleggingen van uitgaven	=	834.132,33 722.439,31	185.860,69 67.667,81
Begrotingsresultaat van het boekjaar	=	111.693,02	73.074,08
			Positief: Negatief:
2. Vastgestelde rechten Waardeeloos en niet invorderbaar	-	834.132,33 0,00	140.741,89 0,00
Netto vastgestelde rechten Boekhoudkundige verwerkingen	=	834.132,33 702.365,66	140.741,89 51.981,73
Boekhoudkundig resultaat van het boekjaar	=	131.766,67	88.760,16
			Positief: Negatief:
3. Vastleggingen van de uitgaven Boekhoudkundige verwerkingen	-	722.439,31 702.365,66	67.667,81 51.981,73
Over te dragen vastleggingen van uitgaven	=	20.073,65	15.686,08
4. Vastleggingen van ontvangsten Net vastgestelde rechten	-	834.132,33 834.132,33	140.741,89 140.741,89
Over te dragen vastleggingen van ontvangsten	=	0,00	0,00
Zoals door de boekhouder werd opgesteld en goedgekeurd door de raad van bestuur van de instelling, tijdens haar zitting van 23 februari 2009.			

BEGROTINGSRESULTAAT 2008	ONTVANGSTEN	UITGAVEN	SALDI
Gewone dienst	834.132,33	722.439,31	111.693,02
Buitengewone dienst	140.741,89	67.667,81	73.074,08
Secretaris	Boekhouder	de leden	Voorzitter
Wilfried Vangassen	Jacques Lagrou		Raoul Van Mol

2. BALANS VAN DE INSTELLING PER 31/12/2008

ACTIVA				
Rubriek nr.	Omschrijving van de rubriek	Totaal codes	2008	2007
	VASTE ACTIVA			
I	PLANS, STUDIES EN OPRICHTINGSKOSTEN	20		
A	Plans, studies en oprichtingskosten	202		
II	IMMATERIELE VASTE ACTIVA	21	5.558,17	
A	Brevetten, licenties, merken en soortgelijke rechten	2100	5.558,17	
B	Software en soortgelijk	2101		
III	MATERIELE VASTE ACTIVA	22/24+26	112.188,28	107.750,49
A	Onroerende patrimonium	220/223		
B	Roerende patrimonium			
C	Machines en materieel	230/232	40.029,04	43.253,28
D	Meubilair en rollend materieel	240/241	35.408,73	28.638,26
E	In leasing gehouden goederen	250/252		
F	Overige materiële vaste activa			
G	Artistiek patrimonium, kunstwerken	260		
	Inrichtingen van gehuurde goederen	261	36.750,51	35.858,95
	Overige investeringen	262/263		
IV	VASTE ACTIVA IN OPRICHTING	270		
A	Materiële vaste activa in oprichting	2700		
B	Immateriële vaste activa in oprichting	2701		
V	FINANCIELE VATSE ACTIVA	28	16.730,68	3.000,00
A	Deelnemingen en aandelen	285 + 286		
B	Borgtochten op meer dan één jaar	288	16.730,68	3.000,00
VI	VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR	29		
A	Vorderingen op meer dan één jaar	290		
VII	VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	40/42+461	166.408,24	5.688,62
A	Gewone vorderingen	400/406	6.070,65	5.250,41
B	Andere vorderingen	413/417	160.337,59	438,21
IX	BELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN	5	261.490,31	366.833,15
A	Beleggingen	520/541	9,26	1.119,99
B	Liquide middelen	550/559 + 570	261.481,05	365.713,16
C	Betaling onderweg en transferten	58		
X	OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET ACTIEF EN WACHTREKENINGEN	490/491	324,11	0,00
	TOTAAL VAN HET ACTIEF		562.699,79	483.272,26

PASSIVA

Rubriek nr.	Omschrijving van de rubriek	Totaal codes	2008	2007
	EIGEN VERMOGEN			
I'	KAPITAAL	10		
II'	HERWAARDEINGSMEERWAARDEN	12		
IV'	RESERVES	13	139.371,50	139.371,50
A'	Gewoon reservefonds	13001	139.371,50	139.371,50
B'	Invsteringsreservefonds	13002		
C'	Reservefonds stichtingen	13003		
V'	GECUMULEERDE RESULTATEN overschot/tekort	140/141	139.051,60	1.937,34
A'	Gecumuleerde resultaten (goedgekeurde rekeningen) overschot/tekort	14001/14101	1.937,34	327.876,83
B'	Gecumuleerde resultaten (niet goedgekeurde rekeningen) overschot/tekort	14009/14109	137.114,26	-325.939,49
VI'	INVESTERINGSSUBSIDIES, IN KAPITAAL	15	215.952,36	254.920,59
A'	Investeringsubsidies in kapitaal	1500	215.952,36	254.920,59
B'	Subsidies in de vorm van terugbetaling van leningen	1501		
C'	Giften en legaten in kapitaal	1502		
D'	Giften en legaten in patrimoniale goederen	1503		
E'	Giften en legaten van stichtingen	1504		
VII'	PROVISIES VOOR RISIKO'S EN LASTEN	16		
VIII'	SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR	17		
A'	Leningen ten laste van de Overheid	170		
B'	Leningen van leasing	172		
C'	Leningen ten laste van de instelling	173		
D'	Ontvangen garanties	178		
IX'	SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR	42/467	68.324,33	87.042,83
A'	Schulden vervallend binnen het jaar	42		
B'	Financiële schulden	43		
C'	Gewone schulden	44	59.183,02	79.717,96
D'	Ontvangen voorschotten	460		7.324,87
E'	Schulden uit hoofde van belastingen, salarissen en sociale lasten	45	9.141,31	
F'	Diverse schulden	47/48		
X'	OVERLOPENDE REKENINGEN VAN HET PASSIEF	492/499		
	TOTAAL VAN HET PASSIEF		562.699,79	483.272,26
Zoals opgemaakt door de boekhouder en afgesloten door de Raad van Bestuur van de instelling ter gelegenheid van de zitting van 29 februari 2008. (Boekhouder Jacques Lagrou, Secretaris Wilfried Vangassen, Voorzitter Raoul Van Mol)				

3. RESULTATENREKENING PER 31/12/2008

KOSTEN RESULTATENREKENING VAN 2008				
rubriek	Omschrijving van de rubriek	Totaal-codes	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
I	COURANTE KOSTEN			
A	Aankopen en leveringen	60	639.734,85	658.350,86
B	Diensten, exploitatiekosten en goederen	61	60.004,87	48.987,21
C	Personeelskosten	62	2.328,22	4.057,96
D	Belastingen en fiscale heffingen	64	297,72	311,44
E	Kosten van schulden en financiële lasten	65		
II	TUSSENTOTAAL (COURANTE KOSTEN)	60/62 + 64/65	702.365,66	711.707,47
III	COURANTE OVERSCHOT	II'-II	126.401,12	
IV	AFSCHRIJVINGEN, VOORZIENINGEN EN RESERVES			
A	Toevoegingen aan afschrijvingen, waardeverminderingen	630/634	33.404,39	27.757,81
B	Toevoegingen, gebruik (-) en terugnemingen (-) voorzieningen en reservefondsen	635/638		
V	TUSSENTOTAAL VAN NIET KASKOSTEN	63	33.404,39	27.757,81
VI	TOTAAL VAN DE EXPLOITATIEKOSTEN	60/65	735.770,05	739.465,28
VII	EXPLOITATIEOVERSCHOT	VI'-VI	92.996,73	
VIII	BUITENGEWONE KOSTEN			
A	Afschrijvingen en buitengewone waardeverminderingen	660/661		3.428,06
B	Voorzieningen voor risico's en buitengewone kosten	662		
C	Buitengewone minderwaarde op de realisatie van onroerende goederen	663		
D	Schadevergoedingen en andere uitzonderlijke kosten	664/669	2.135,84	
IX	TUSSENTOTAAL VAN DE BUITENGEWONE KOSTEN	67		
X	TOEVOEGINGEN AAN DE RESERVES EN OVERBOEKINGEN			
A	Overboeking van de gewone naar de buitengewone dienst	684		
B	Toevoegingen aan de reserves	685/686		23.262,66
XI	TOTAAL VAN DE BUITENGEWONE KOSTEN EN VAN DE TOEVOEGINGEN AAN DE RESERVES EN OVERBOEKINGEN	66/68	2.135,84	26.690,72
XII	BUITENGEWOON OVERSCHOT	XI'-XI	44.117,53	1.067,06
XIII	TOTAAL KOSTEN VOOR BESTEMMING VAN DE RESULTATEN	60/68	737.905,89	766.156,00
XIV	OVERSCHOT VAN HET BOEKJAAR	XIII'-XIII	137.114,26	
XV	BESTEMMING VAN DE OVERSCHOTTEN			
A	Overschotten van het boekjaar om naar de balans over te dragen	69201	92.996,73	1.067,06
B	Uitzonderlijk overschotten van het boekjaar om naar de balans over te dragen	69202	44.117,53	
	TOTAAL KOSTEN	6	875.020,15	767.223,06

OPBRENGSTEN RESULTATENREKENING VAN 2008

rubriek	Omschrijving van de rubriek	Totaal codes-	Boekjaar 2008	Boekjaar 2007
I'	COURANTE OPBRENGSTEN			
A'	Opbrengsten van prestaties	70		
B'	Huuropbrengsten en recuperatie van kosten	71/72	5.628,46	2.238,32
C'	Werkingsubsidies	73	808.909,08	383.167,18
D'	Diverse opbrengsten	74		
E'	Recuperatie van delen van aflossingen van leningen	750		
F'	Ontvangsten en financiële opbrengsten	751/759	14.229,24	27.053,23
II'	TUSSENTOTAAL (COURANTE OPBRENGSTEN)	70/75	828.766,78	412.458,73
III'	COURANT TEKORT	(II-II')	0,00	299.248,74
VI'	TOTAAL VAN DE EXPLOITATIEOPBRENGSTEN	70/75	828.766,78	412.458,73
VII'	EXPLOITATIE TEKORT	VI-VI'	0,00	327.006,55
VIII'	BUITENGEWONE OPBRENGSTEN			
A'	Buitengewone terugnemingen van afschrijvingen en waardeverminderingen	760/762		
B'	Meerwaarden op de realisatie van materiële vaste activa	763		
C'	Verbeteringen, verlaging van het passief en andere ontvangsten en buitengewone opbrengsten	764/769	46.253,37	27.757,78
IX'	TUSSENTOTAAL VAN DE BUITENGEWONE OPBRENGSTEN	76	46.253,37	27.757,78
X'	VOORAFNEMINGEN OP RESERVES EN OVERBOEKINGEN			
A'	Overboekingen van de gewone naar de buitengewone dienst	784		
B'	Voorafnemingen op reserves	786		
XI'	TOTAAL VAN DE BUITENGEWONE OPBRENGSTEN OVERBOEKINGEN EN VOORAFNEMINGEN OP RESERVES	76/78	46.253,37	27.757,78
XII'	BUITENGEWONE TEKORTEN (X - X')	(XI-XI')	0,00	
XIII'	TOTAAL VAN OPBRENGSTEN	71/78	875.020,15	440.216,51
XIV'	TEKORT VAN HET BOEKJAAR	(XIII-XIII')	0,00	325.939,49
XV'	BESTEMMING VAN HET TEKORT			
A'	Exploitatietekort over te dragen naar de balans	79201		327.006,55
B'	Buitengewone tekorten over te dragen naar de balans	79202		
	TOTAAL VAN DE OPBRENGSTEN	7	875.020,15	767.223,06

Zoals opgemaakt door de boekhouder en afgesloten door de Raad van Bestuur van de instelling ter gelegenheid van de zitting van 29 februari 2008. (Boekhouder Jacques Lagrou, Secretaris Wilfried Vangassen, Voorzitter Raoul Van Mol)

4. TOELICHTING BIJ DE BUDGETTAIRE VERRICHTINGEN

Het rekeningstelsel opgelegd aan de Instellingen Morele Dienstverlening werd gepubliceerd bij KB van 1 maart 2004 en is rigide. Het stelsel laat de IMD Oost-Vlaanderen niet toe om meer specifieke rekeningen aan te maken bvb. in de klasse 61. Vandaar dat de benamingen niet altijd inzichtelijk de inhoud van de rekening weergeven.

Afdeling 104 Financiële opbrengsten

Rekening 75110: Opbrengsten uit roerende activa

Afdeling 105 Terugvordering van kosten

Rekening 72000: Kostenrecuperatie

Afdeling 107 Subsidies

Rekening 73000: Tussenkost van de overheid in de gewone dienst

De toelage van de Provincie voor de gewone dienst bedroeg 808.909,08 euro.

Afdeling 210 Inrichtingskosten

Rekening 61110: Huur en huurlasten van onroerende installaties

Omvat de betaalde huur voor alle centra morele dienstverlening in Oost-Vlaanderen, nl. de centra in Sint-Niklaas, Aalst, Gent, Ronse en Zottegem. De IMD bezit geen panden in eigendom.

Rekening 61131: Onderhoud en herstelling gebouwen van de instelling

De rekening slaat op het courante onderhoud van alle centra, zoals het poetsen, het kleine herstel aan sanitair, de bestrijding van ongedierte, en dergelijke.

Rekening 61211 en 61213: Water en Elektriciteit
Het verbruik van zowel water als elektriciteit in alle centra voor morele dienstverlening.

Rekening 61214: Verwarming

Geeft het verbruik weer van zowel aardgas als stookolie in het PCMD Gent en in de CMD's.

Rekening 61220: Klein meubilair en inrichtingsmaterieel

Slaat op de uitgaven voor kleine kantoorinrichting en -toestellen bvb. de aankoop van een handtelefoon.

Rekening 61351: Brand-, ongevallen- en Burgerlijke Aansprakelijkheidsverzekeringen

Slaat op de brandverzekeringen voor alle centra.

Rekening 64090: Overige belastingen en taksen

Geeft de heffing op het water door het Vlaams Gewest.

Afdeling 220 Beheers- en administratiekosten

Rekening 61230: Boeken, documentatie

De rekening omvat de aankoop van boeken en documentatie, alsook alle lopende abonnementen op tijdschriften en naslagwerken.

Rekening 61239: Overige documentkosten

De bijscholing en het coachen van de moreel consulenten, de assistent moreel consulenten alsook van de vrijwilligers van de morele dienstverlening.

Rekening 61240: Bureaukosten – leveringen

Het betreft het geheel van aankopen op het gebied van kantoomateriaal, alsook het onderhoud van kopieertoestellen.

Rekening 61320: Honoraria in het kader van de administratie (experts, advocaten)

Het betreft de vergoeding voor de verificaties door Q & A, BVBA te Evergem, in het bijzonder voor de boekhoudkundige juistheid van de verrichtingen en de controle op de jaarrekening 2008.

Rekening 61331: Werken door derden voor informatica

Het betreft de vergoeding voor het actueel houden en het onderhoud van het verplicht opgelegde boekhoudprogramma, nl. 'Acropole', geleverd door

de firma Stesud NV en de diensten geleverd voor het onderhoud van het informaticanetwerk.

Rekening 61357: Verzekeringen voor de administratie en bestuurders van de instelling

De 'kilometerpolis' van de personeelsleden van de centra, van de leden van de Raad van Bestuur, evenals van de vrijwilligers van de Stichting Morele Bijstand.

Rekening 61432: Verplaatsingskosten in het kader van bestuur en administratie

Omvat de terugbetaling van verplaatsingskosten voor de boekhouder en de Raad van Bestuur.

Rekening 61510: Representatiekosten

De rekening omvat de uitgaven van de vergaderkosten voor alle centra, voor de personeelsvergaderingen, de vergaderingen van de Raad van Bestuur en het Vast Bureau, de werkvergaderingen met vrijwilligers en vergaderingen van begeleidingsgroepen, alsook de promotie (publiciteit) voor de centra.

Rekening 61610: Portkosten

Omvat de kosten van verzending via de post.

Rekening 61620 Telecommunicatiekosten

Alle telefoon-, fax en internetkosten van Belgacom.

Afdeling 230 Kosten voor activiteiten Morele Dienstverlening

Rekening 61113: Huur en huurlasten van materieel

Alle kosten van zowel de huur en/of het gebruik van infrastructuur (lokalen), als de huur en/of het gebruik van toestellen en materialen voor de organisatie van activiteiten, alsook de huur en/of het gebruik van de CMD-accommodatie in de VOC's of bij de U.V.V.-lidorganisaties volgens de protocollen van U.V.V. afgesloten voor de afgevaardigden.

Rekening 61433: Verplaatsingskosten in het kader van de activiteiten

Het betreft de terugbetaalde verplaatsingskosten aan alle moreel consultants en assistent moreel consultants voor verplaatsingen en deelname aan activiteiten.

Rekening 61522: Beurzen en evenementen

Kosten van deelname aan beurzen bvb. de trouwbeurs.

Rekening 61523: Inlassingkosten in de media

Omvat de kosten voor de opname van alle centra in de telefoongidsen, alsook het aandeel van de IMD Oost-Vlaanderen in de productiekost van de gemeenschappelijke publicaties, vooral 'U.V.V.-Info' en 'Antenne', die beide voorgefinancierd worden door U.V.V.-Federaal en waarvoor een verdeelsleutel is opgelegd aan alle Instellingen Morele Dienstverlening. Rekening 61529: Andere Communicatiekosten
Het gaat hier om alle uitgaven gemaakt in het kader van de Jaaractieplannen van de CMD's, de Feesten Vrijzinnige Jeugd en de Lentefeesten, alsook de uitgaven betaald aan de VOC's en andere lidorganisaties in het kader van de morele dienstverlening, met name op basis van de protocolovereenkomsten (tussen U.V.V., Instelling en Vrijzinnig Ontmoetingshuis). Vijf deeltabellen geven bijgaand het vergelijkend overzicht van deze uitgaven voor de jaren 2005, tot en met 2008. De verdeling van de kosten voor de 25 comités van de Lentefeesten en Feesten Vrijzinnige Jeugd zijn voor het jaar 2008 opgenomen in een afzonderlijke tabel 6.

De uitgaven voor deze belangrijke post zijn eveneens grafisch voorgesteld in hoofdstuk 2 Kerncijfers voor 2008, op blz. 9 en verder.

Rekening 68501: Toevoeging van de gewone dienst aan de gewone reserves

De toevoeging beloopt 23.262,66 euro.

Afdeling 240 Personeelskosten

Rekening 62020: Salariskost van het bediendepersoneel in dienst bij de instelling

De rekening geeft de bruto loonkost, inclusief het vakantiegeld en de eindejaarspremie (privérechtelijke regeling).

Rekening 62022: Vakantiegeld bediendepersoneel van de instelling, te betalen in N+1

Het betreft de provisie voor vakantiegeld tot het toegelaten bedrag van 18,80% van de bruto loonkost.

Rekening 62100: RSZ-werkgeversbijdragen

De patronale bijdrage RSZ op het brutoloon.

Rekening 62300: Arbeidsongevallenverzekering

De arbeidsongevallenverzekering voor het personeelslid.

Rekening 62301: Burgerlijke aansprakelijkheid in verband met het personeel

Omvat de kost voor de Verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid voor het personeelslid, alsook de vergoedingen voor de interbedrijfsgeneeskundige dienst.

Rekening 62331: Honoraria in verband met personeelskosten (vorming)

Het betreft de vergoeding voor het sociaal secretariaat alsook de bijscholingscursussen gevolgd door de boekhouder.

Afdeling 270 Overige financiële lasten

Rekening: 66090: Overige belastingen en taksen

Het betreft de roerende voorheffing betaald op de bankintresten.

Rekening 65900: Diverse financiële kosten

Omvat alle bankkosten voor de financiële rekeningen van de instelling.

Afdeling 101 en 301 Voorgaande dienstjaren, gewone & buitengewone dienst

Rekening 09010 (69201) en 09020 (69202):

Gecumuleerde boekhoudkundige resultaten van de begrotingsrekeningen van de gewone en buitengewone dienst.

Afdeling 302 Subsidies in kapitaal

Rekening 15001: Investeringsubsidies in kapitaal

De toelage van 107.814,57 euro van de Provinciale Overheid bestemd voor de buitengewone dienst.

Afdeling 406 Verwerving en behoud van meubilair en materieel

Rekening 23001: Installaties

Geeft de uitgaven voor de aangekochte computerinstallaties en andere kantoormachines.

Rekening 24001: Meubilair gereserveerd voor de opdracht van de instelling

Betreft het aangekochte meubilair voor de inrichting van de centra.

Rekening 26101: Inrichtingen van gehuurde goederen

Verfraaiingwerken voor de centra, bvb. schilderwerken, elektriciteit- en onderhoudswerken.

Reservering

KB van 17 februari 2004, Art. 9 ten 4°:

“Het reservefonds voor werkingsfonds kan worden beschouwd als het werkingsfonds van de instelling. Het is opgebouwd door gebruik te maken van overschotten via een uitgavenpost getiteld “vastlegging voor het reservefonds voor werkingsfonds” en in het luik van de algemene boekhouding door de boeking op het debet van de rekening “dotatie in de gewone dienst aan het gewone reservefonds voor werkingsfonds” en op het credit van de rekening “gewoon reservefonds voor werkingsfonds”. Dit reservefonds voor werkingsfonds kan nooit twee twaalfden overtreffen van het begrotingskrediet van het afgelopen boekjaar.” Op basis van art. 9 4°, werd in de balans een reservering opgenomen voor een bedrag van €139.371,50; dit is, twee twaalfden van de initiële begroting van de gewone dienst, zijnde €836.229,-. De toevoeging voor 2007 bedroeg €23.262,66; voor 2008 nihil (zie afdeling 230/rek. 68501).

**VERGELIJKEND OVERZICHT "REKENING 61529: ANDERE COMMUNICATIEKOSTEN"
VOOR DE JAREN 2005, 2006, 2007 EN 2008**

Specifieke uitgaven Morele Dienstverlening	2005	2006	2007	2008
1. Jaaractieplannen Centra Morele Dienstverlening				
PCMD Gent	7.899,61	7.488,87	7.502,00	4.929,25
CMD Aalst	3.782,73	2.547,37	4.283,00	12.815,37
CMD Ronse	5.484,68	3.248,99	4.048,20	4.124,25
CMD Sint-Niklaas	3.843,26	7.653,69	9.700,39	20.008,80
CMD Zottegem	4.802,15	9.555,95	4.868,24	6.276,26
Totaal	25.812,43	30.494,87	30.401,83	48.153,92
2. Projectwerking M.D. van Lidverenigingen UVV				
August Vermeylenfonds projecten van M.D.		13.177,18	24.998,61	17.748,76
Grijze Geuzen projecten van M.D.		4.732,35	2.434,23	1.250,35
HV Aalst & Nieuwsbrief Denderbruggen		7.951,48	9.234,39	7.986,06
HuJo projecten van M.D.	468,66	247,57	414,19	2.255,96
Fakkeltjeskrant	6.000,00	3.900,00	8.729,50	8.064,00
HVV projecten van M.D.		6.075,67	26.110,00	10.213,71
Werkgroep Leraren Ethiek & UVV		9.386,37		13.079,31
Willemsfonds projecten van M.D.			17.810,00	
Overige projecten & FENIKS		8.662,41	13.092,00	9.326,90
Totaal	6.468,66	54.133,03	102.822,92	69.925,05
3. Vrijzinnige Ontmoetingscentra				
Geuzenhuis Gent	16.645,91	32.253,01	44.489,33	38.767,35
VOC Oudenaarde	16.992,00	26.075,48	30.147,76	33.314,60
VOC Ronse	3.972,30	16.127,80	17.040,75	29.116,40
Opstart VOC Geraardsbergen		1.500,00	5.994,00	905,00
Opstart VOC Dendermonde – Zomergem - Zelzate				
Totaal	37.610,21	75.956,29	97.671,84	102.103,35
4. M.D voor bijzondere doelgroepen				
Lentefeesten & Feesten Vrijzinnige Jeugd (voor het detail zie tabel 6)	29.624,21	40.588,94	38.596,04	
44.991,54				
Stuurgroep Morele Bijstand Ziekenhuizen	3.737,55	1.020,65	1.623,85	1.030,00
Stichting Morele Bijstand Gevangenen	1.057,20	1.430,00	9.570,58	13.821,95
Opvang- Morele begeleiding Jongeren				
SOS Nuchterheid	735,97	1.099,44	7.000,00	3.772,65
Overige doelgroepen				
Totaal	35.154,93	44.139,03	56.790,47	63.616,14
5. Overzicht (1 tot 4)				
1. Jaaractieplannen & projecten CMD's en PCMD	25.812,43	30.494,87	30.401,83	48.153,92
2. Projectwerking L O's Morele Dienstverlening	6.468,66	54.133,03	102.822,92	69.925,05
3. V O's Werking Morele Dienstverlening	37.610,21	75.956,29	97.671,84	102.103,35
4. Morele dienstverlening bijzondere doelgroepen	35.154,93	44.139,03	56.790,47	63.616,14
Algemeen Totaal	105.046,23	204.723,22	287.687,06	283.798,46

TABEL 6: OVERZICHT LENTEFEESTEN & FEESTEN VRIJZINNIGE JEUGD 2008

Comité	Aantal Feestelingen Lentefeest	Aantal Feestelingen Feest Vrijzinnige jeugd	Aantal scholen	Ontvangen steun
Aalst-Dender	76	62	20	4.203,97
Aalter	17	11	3	882,18
Deinze	18	0	1	516,90
Dendermonde	0	80	14	3.290,00
Eeklo	22	32	11	2.275,00
Evergem	26	21	3	1.750,00
Gent	0	156	30	6.510,00
Geraardsbergen	35	37	4	2.660,00
Lochristi	25	17	2	1.540,00
Lokeren BSLN zedenleer	8	12	2	408,75
Lokeren OVM	36	28	6	1.875,59
Oostakker	25	9	2	852,24
Maarkedal	4	2	1	245,00
Mariakerke	48	36	3	3.045,00
Merelbeke Gilko	16	0	3	440,53
Oudenaarde	12	18	2	1.009,95
Ronse	16	21	4	1.387,57
Nevele Landegem	5	10	2	572,53
Scheldevallei LF	64	0	11	1.667,24
Scheldevalei FvJ	0	62	9	2.485,00
Sleidinge	7	6	1	440,53
St.-Niklaas	39	32	9	2.342,82
Stekene	13	20	3	1.260,00
Zelzate	34	42	7	1.754,97
Zottegem	30	35	7	2.580,00
Totalen	576	749	160	42.491,54

5. AUDITVERSLAG Q & A

Q&A

Answer to your Questions

Aan De Heer Raoul Van Mol
Voorzitter IMD Oost-Vlaanderen
Sint-Antoniusskai 2
9000 GENT

24 februari 2009

Geachte Voorzitter,

Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot boekjaar 2008 van IMD-Oost-Vlaanderen in het kantoor te Gent, hebben wij de eer u verslag uit te brengen.

Onze werkzaamheden hadden als doel de boekhoudkundige juistheid van de verrichtingen van het afgelopen boekjaar en in het bijzonder van de eindejaarsverrichtingen te controleren. In het kader van de opdracht '*review situatie 31/12/2008*' hebben wij ons gericht op de naleving van het KB van 17 februari 2004 houdende het algemeen reglement van de boekhouding, het KB van 1 maart 2004 tot vaststelling van de modellen en het MB van 28 juni 2004. In dit kader hebben wij ondermeer volgende controles en werkzaamheden verricht :

- overeenstemming algemene en budgettaire boekhouding
- overeenstemming over te dragen vastleggingen met de synthesetabel
- nazicht van de kastoestand per 31/12 van het boekjaar
- openstaande vorderingen en schulden
- gebruik van de wachtrekeningen
- boekhoudkundige verwerking van investeringen en desinvesteringen
- afschrijving van patrimonium
- verrekeningen van investeringssubsidies
- gebruik van kosten- en opbrengstenrekeningen
- verwerking resultaten

• Q&A bvba
Durmakker 25 • 9940 Evergem
Tel.: 09/258 84 39 • Fax: 09/226 84 40
E-mail: info@qaq.be

• BTW BE 0434.076.186
RPR Gent
Bank: 293-0287741-94

De uitvoering van deze controles heeft geleid tot volgende vaststellingen en/of aanbevelingen :

- Het boekhoudkundig resultaat van de gewone en buitengewone dienst van 2007 werden correct geboekt in 2008.
- Het begrotingsresultaat van de gewone en buitengewone dienst van 2007 werd correct in begrotingswijziging van 2008 opgenomen.
- Het resultaat van de algemene boekhouding is aansluitbaar en in overeenstemming met de boekhoudkundige resultaten van de budgettaire boekhouding.
- De openstaande vastleggingen stemmen overeen met de synthesetabel bij de begrotingsrekening.
- De openstaande vastleggingen van 2007 werden correct overgedragen naar 2008.
- De kastoestand per 31/12/2008 is in overeenstemming met de rekeninguittreksels en verantwoordingsstukken.
- De werkingssubsidie van boekjaar 2008 (rekening 73000) stemt overeen met de budgetteerde bijdrage.
- De rekening 64090 'Belastingen en taksen' betreft roerende voorheffing op de beleggingsopbrengsten. Deze rekening dient 15% te vertegenwoordigen van de opbrengsten op rekening 75110. Het verschil in deze verhouding is verantwoord door de intrest op de toegestane lening UVV (rekening 75110), en anderzijds de registratiekosten van het huurcontract Zottegem (rekening 64090).
- De rekening 44000 'Leveranciers' vertoont een saldo op balansdatum 31/12/2008 van € 59.183,02 dat verantwoord is met openstaande schulden en facturen. De leverancier 'Electrabel' vertoont een debetsaldo van € 736,46. Het betreft een creditnota. De leverancier 'I Saporì Del Salento' vertoont een debetsaldo van € 315. Het betreft de terugvordering van een dubbele betaling. Beide saldi zijn op controledatum reeds vereffend.
- De algemene rekening 40600 'Voorschotten' is in overeenstemming met de saldi van de onderliggende CMD's.
- De uitdrukking van de vervallen intresten op de huurwaarborg mag worden uitgedrukt op de rekening 41600 'Overige vorderingen' in plaats van de rekening 49100 'Te ontvangen opbrengsten'. Deze laatste rekening wordt in principe alleen gebruikt voor de toerekening van opbrengsten aan de juiste periode, zonder dat dit gepaard gaat met een budgettaire uitdrukking.
- De voorziening vakantiegeld is geactualiseerd.
- De loonverwerking is in overeenstemming met de Partena-overzichten.

- De verrekeningen van kapitaalsubsidies zijn correct berekend en geboekt. De ontvangen kapitaalsubsidies die nog niet zijn aangewend ter financiering van een investering zijn op een '0-fiche' geboekt, zodat deze ook nog niet worden verrekend. Het bedrag van verrekende kapitaalsubsidies komt nu bijgevolg ook exact overeen met het afschrijvingsbedrag van de activa.
- De afschrijvingen zijn correct berekend en geboekt. Hierbij werd rekening gehouden met de correcties op afschrijvingen ingevolge de opmerkingen op vorige rekeningen.
- De resultaten zijn correct verwerkt.
- Wij hebben per steekproef (op rekening 61529 'Overige communicatiekosten') de uitgavencyclus gecontroleerd. Elke geselecteerde boeking was verantwoord door een geldige factuur of boekingsstuk, en tevens voorzien van de controlestempels en handtekening van de voorzitter.

Deze opmerkingen zijn naar onze mening niet van die aard dat ze het getrouwe beeld schaden. Naar aanleiding van de uitgevoerde beperkte controle menen wij dan ook dat de boekhouding over 2008 is gevoerd conform de geldende regelgeving.

Hoogachtend,

Marc Maebe
Managing Director

